

Tytuł opracowania:

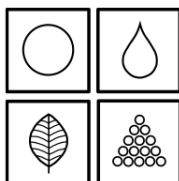
**PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA
NA ŚRODOWISKO
PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA GMINY OSTROWITE
NA LATA 2019 – 2023**

Zamawiający:

Gmina Ostrowite
ul. Lipowa 2
62-402 Ostrowite

Wykonawca:

Dokumentacja Środowiskowa – Wojciech Pająk
Osiedle Leśne 7B/121
62-028 Koziegłowy (k. Poznania)
www.dokumentacja-srodowiskowa.pl
e-mail: poczta@dokumentacja-srodowiskowa.pl
tel.: 720-756-763

Data opracowania:

WRZESIEŃ 2019

SPIS TREŚCI

1. STRESZCZENIE	3
2. PODSTAWA PRAWNA I METODYCZNA ORAZ ZAKRES PROGNOZY	7
3. ZAWARTOŚĆ, GŁÓWNE CELE OPRAZ POWIĄZANIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU Z INNYMI DOKUMENTU.....	9
4. ISTNIEJĄCY STAN ŚRODOWISKA OBSZARU OBJĘTEGO ODDZIAŁYWANIEM	25
4.1. Klimat i powietrze atmosferyczne.....	25
4.2. Wody powierzchniowe i podziemne	25
4.3. Gospodarka wodno-ściekowa.....	28
4.4. Zagrożenia hałasem.....	29
4.5. Promieniowanie elektromagnetyczne.....	29
4.6. Zasoby geologiczne.....	30
4.7. Gleby.....	30
4.8. Gospodarowanie odpadami	30
4.9. Poważne awarie	31
4.10. Zasoby przyrodnicze.....	31
4.11. Istniejące problemy ochrony środowiska.....	32
5. POTENCJALNE ZMIANY STANU ŚRODOWISKA W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU	34
6. PRZEWIDYWANE ZNACZĄCE ODDZIAŁYWANIA.....	38
7. ODDZIAŁYWANIE NA FORMY OCHRONY PRZYRODY, W TYM NA CELE I PRZEDMIOT OCHRONY OBSZARÓW NATURA 2000	52
8. ODDZIAŁYWANIE TRANSGRANICZNE.....	62
9. ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE I OGRANICZANIE NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO	62
10. ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE.....	66
11. ANALIZA SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU.	66
SPIS TABEL.....	68
SPIS RYSUNKÓW	68
ZAŁĄCZNIK – OŚWIADCZENIE AUTORA	69

1. STRESZCZENIE

„Program Ochrony Środowiska dla Gminy Ostrowite na lata 2019-2023” zalicza się do dokumentów wymienionych w art. 46 pkt 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. 2018, poz. 2081 ze zm.).

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Poznaniu pismem znak: WOO-III.411.254.2019.PW.1 z dnia 16.07.2019 r. oraz Wielkopolski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny pismem znak: DN-NS.9011.883.2019 z dnia 31.07.2019 r. uzgodnili zakres prognozy dla „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Ostrowite na lata 2019 – 2023” zgodny z wymogami określonymi w art. 51 ust. 2 oraz art. 52 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. 2018, poz. 2081 ze zm.).

Informacje zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko „Aktualizacji programu ochrony środowiska dla Gminy Ostrowite na lata 2019 - 2023” opracowane zostały stosownie do stanu współczesnej wiedzy i metod oceny oraz dostosowane do zawartości i stopnia szczegółowości projektowanego dokumentu oraz etapu przyjęcia tego dokumentu w procesie opracowywania projektów dokumentów powiązanych z tym dokumentem. W niniejszej prognozie uwzględniono informacje zawarte w prognozach oddziaływania na środowisko sporządzonych dla innych, przyjętych już, dokumentów powiązanych z projektem dokumentu będącego przedmiotem postępowania.

Zgodnie z ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. 2019, poz. 1396 ze zm.) organ wykonawczy województwa, powiatu i gminy, w celu realizacji polityki ochrony środowiska, sporządza odpowiednio wojewódzkie, powiatowe i gminne programy ochrony środowiska, uwzględniając cele zawarte w strategiach, programach i dokumentach programowych. W związku z powyższym podstawowym celem sporządzenia „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Ostrowite na lata 2019 - 2023” jest realizacja przez Gminę Ostrowite polityki ochrony środowiska zbieżnej z założeniami najważniejszych dokumentów strategicznych i programowych. POŚ stanowi podstawę funkcjonowania systemu zarządzania środowiskiem spajającą wszystkie działania i dokumenty dotyczące ochrony środowiska i przyrody obejmujące obszar Gminy Ostrowite.

Wyznaczone do realizacji cele w „Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Ostrowite na lata 2019 - 2023” są w pełni zgodne z obowiązującymi dokumentami strategicznymi szczebla krajowego, wojewódzkiego, powiatowego i gminnego, takimi jak: Polityka energetyczna Polski do 2030 roku; Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030; Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry; Program ochrony powietrza dla strefy wielkopolskiej w zakresie pyłu PM₁₀, PM_{2,5} oraz B(a)P; Plan Gospodarki Odpadami dla Województwa Wielkopolskiego na lata 2016-2022; Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Śłupeckiego na lata 2017-2020 z perspektywą na lata 2021-2025; Strategia Rozwoju Powiatu Śłupeckiego na lata 2014-2020; Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest na terenie Powiatu Śłupeckiego; Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Ostrowite; Plan gospodarki niskoemisyjnej dla Gminy Ostrowite.

W rozdziale 4 niniejszej prognozy opisano istniejących stan środowiska obszaru objętego oddziaływaniem (Gminy Ostrowite), który przedstawia się następująco:

1. Klimat i jakość powietrza - według klasyfikacji klimatów wg Köppena, obszar Gminy Ostrowite położony jest w obrębie klimatu wilgotnego kontynentalnego z łagodnym latem (Dfb). Zgodnie z „Roczną oceną jakości powietrza w województwie wielkopolskim – Raport wojewódzki za rok 2018” na terenie Gminy Ostrowite wyznaczono obszar przekroczeń poziomu docelowego dla B(a)P. Według danych WIOŚ główną przyczyną przekroczeń dopuszczalnych stężeń zanieczyszczeń na terenie województwa wielkopolskiego jest oddziaływanie emisji związanych z indywidualnym ogrzewaniem budynków (stężenia pyłu PM₁₀ wykazują wyraźną zmienność sezonową – przekroczenia dotyczą tylko sezonu grzewczego).

2. Wody powierzchniowe i podziemne – jakość wód powierzchniowych w obrębie Gminy Ostrowite przedstawia się następująco: JCWP Meszna do Strugi Bawół – zły stan wód (2018 r.); JCWP Struga Biskupia do wpływu do jez. Gosławskiego – zły stan wód (2018 r.); JCWP Jez. Kosewskie – zły stan wód (2018 r.); JCWP Jez. Powidzkie – dobry stan wód (2015 r.). Na terenie Gminy Ostrowite nie ma wyznaczonych punktów monitoringowych jakości wód podziemnych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska. Zgodnie z „Oceną jakości wód podziemnych w punktach pomiarowych sieci krajowej w ramach monitoringu operacyjnego stanu chemicznego wód podziemnych w roku 2018 /wg PIG/” zamieszczoną na stronie WIOŚ w Poznaniu, w 2018 r. na terenie JCWPd nr 62 (która zajmuje ok. 94 % powierzchni Gminy Ostrowite) badania jakości wód prowadzono w 13 punktach. W największej liczbie punktów monitoringowych – czterech, odnotowano wody złej jakości (V klasa). W 2018 r. na terenie województwa wielkopolskiego na obszarze JCWPd nr 43 badania prowadzono jedynie w 1 punkcie pomiarowym zlokalizowanym w Gminie Skulsk (odnotowano zły stan wód – V klasa). Natomiast na obszarze JCWPd nr 61 badań nie prowadzono.
3. Gospodarka wodno-ściekowa - w 2018 r. z ujęć wód służących zbiorowemu zaopatrzenia w wodę mieszkańców Gminy Ostrowite pobrano 318 tys. m³ wody, w tym dostarczono 274 tys. m³ (co stanowi 86,2 %). Długość czynnej rozdzielczej sieci wodociągowej (bez przyłączy) na terenie Gminy Ostrowite wynosi 163,0 km (wg stanu na dzień 31.12.2018 r.). Na terenie Gminy Ostrowite wyznaczona została aglomeracja kanalizacyjna „Ostrowite” o równoważnej liczbie mieszkańców wynoszącej 2 650 (RLM) obejmująca następujące miejscowości: Gostuń, Giewartów, Mieczownica, Tomaszewo, Ostrowite oraz Sienno. Długość czynnej sieci kanalizacji sanitarnej na terenie Gminy Ostrowite wynosi 27,0 km (wg stanu na dzień 31.12.2018 r.). Łączna liczba przyłączy do sieci kanalizacyjnej wynosi 586 szt. W 2018 r. siecią kanalizacyjną odprowadzono 56 tys. m³ ścieków. Na terenie miejscowości Gostuń zlokalizowana jest komunalna biologiczna oczyszczalnia ścieków o przepustowości 300 m³/dobę. Odbiornikiem ścieków oczyszczonych jest Struga Ostrowicka w km 23+995. W 2018 r. na oczyszczalni oczyszczono 75 tys. m³ ścieków. Ładunek zanieczyszczeń w ściekach dopływających wyniósł 147,982 Mg, natomiast w ściekach oczyszczonych 3,641 Mg. Zgodnie z danymi GUS (stan na 31.12.2018 r.) na terenie Gminy Ostrowite znajduje się 755 zbiorników bezodpływowych (szamb) oraz 52 przydomowe oczyszczalnie ścieków.
4. Zagrożenia hałasem - przez teren Gminy Ostrowite nie przebiegają jednak odcinki dróg o natężeniu ruchu pojazdów silnikowych powyżej 3 mln/rok (tj. 8 200/dobę), których eksploatacja może powodować negatywne oddziaływanie akustyczne na znacznych obszarach oraz dla których wymagane jest sporządzanie map akustycznych. Najistotniejsze źródło hałasu na terenie Gminy Ostrowite stanowi lotnisko wojskowe Powidz. W związku z brakiem możliwości ograniczenia poziomu hałasów lotniczych w środowisku do wartości dopuszczalnych, wokół lotniska w Powidzu utworzono obszar ograniczonego użytkowania, którego zasięg sięga południowo-zachodniej części gminy.
5. Promieniowanie elektromagnetyczne – źródło PEM na terenie gminy stanowi infrastruktura elektroenergetyczna (w tym m.in. linie 110 i 220 kV) oraz stacje nadajniki łączności bezprzewodowej (9 anten na terenie gminy). Na terenie Gminy Ostrowite nie ma zlokalizowanego punktu pomiarowego natężenia pola elektromagnetycznego. Pomiaru pól elektromagnetycznych na terenie województwa wielkopolskiego wykonane przez WIOŚ w Poznaniu w latach 2014-2018 nie wykazały przekroczeń dopuszczalnych norm. Zmierzone wartości natężenia PEM były dużo niższe od poziomów dopuszczalnych. Dokonując porównania wszystkich wyników pomiarów PEM na przestrzeni ostatnich lat nie obserwuje się znaczących zmian średnich poziomów pól elektromagnetycznych na żadnym z trzech kategorii terenów. Jednak dynamiczny rozwój branży telekomunikacyjnej prowadzi do wzrostu liczby sztucznych źródeł pól elektromagnetycznych w środowisku.
6. Zasoby geologiczne - na terenie Gminy Ostrowite występują 4 złoża kopalin, które nie są eksploatowane. Ponad 50 % powierzchni Gminy Ostrowite (cała wschodnia część gminy)

stanowi teren górniczy dla odkrywek węgla brunatnego Pątnów należących do KWB Konin S.A. Teren górniczy stanowi przestrzeń objętą przewidywanymi szkodliwymi wpływami robót górniczych zakładu górniczego (na terenie górniczym mogą występować tzw. szkody górnicze).

7. Gleby - zgodnie z zestawieniem gruntów przekazanych przez Urząd Gminy Ostrowite na terenie gminy na gruntach ornych dominują gleby klasy VI (najsłabsze), które zajmują 25,5 % powierzchni (1 915,1 ha). Na terenie Gminy Ostrowite nie występują gleby orne klasy I (najlepsze) oraz klasy II (bardzo dobre).
8. Gospodarowanie odpadami - zgodnie ze „Sprawozdaniem Wójta Gminy Ostrowite z realizacji zadań z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi” w 2018 r. z obszaru gminy odebrano 1 380,822 Mg odpadów komunalnych. Największy udział w łącznej masie odebranych odpadów komunalnych posiadały zmieszane odpady komunalne – 32,8 % (453,140 Mg). Zgodnie z Bazą Azbestową (dostęp na dzień 31.07.2019 r.) na terenie Gminy Ostrowite zinwentaryzowano 5 826,890 Mg wyrobów zawierających azbest. Ilość unieszkodliwionego azbestu z terenu gminy wynosi 719,216 Mg, co stanowi 12,3 % (do unieszkodliwienia pozostało 5 107,674 Mg wyrobów zawierających azbest).
9. Poważne awarie - ryzyko wystąpienia poważnej awarii na terenie Gminy Ostrowite jest bardzo niewielkie przede wszystkim ze względu na brak działalności na terenie gminy zakładów dużego (ZDR) i zwiększonego ryzyka (ZZR) wystąpienia poważnej awarii przemysłowej. Poza tym przez teren gminy nie przebiegają drogi o dużym natężeniu ruchu (krajowe/autostrady) oraz brak jest infrastruktury gazowniczej (w tym gazociągów przesyłowych wysokiego ciśnienia). Największe ryzyko wystąpienia poważnej awarii na terenie Gminy Ostrowite związane jest z przebiegiem przez obszar gminy ropociągu tranzytowego „Przyjaźń” – możliwość rozszczelnienia powodująca wyciek ropy naftowej.
10. Zasoby przyrodnicze – powierzchnia lasów na terenie Gminy Ostrowite wynosi 950,28 ha (stan na 31.12.2018 r.). Stopień lesistości Gminy Ostrowite wynosi 9,2 %. Zgodnie z Centralnym Rejestrem Form Ochrony Przyrody prowadzonym przez Generalną Dyрекcję Ochrony Środowiska na terenie Gminy Ostrowite znajdują się: Obszar Natura 2000 Pojezierze Gnieźnieńskie (PLH 300026); Powidzki Park Krajobrazowy; Powidzko-Bieniszewski Obszar Chronionego Krajobrazu; Pomniki przyrody. Przez obszar Gminy Ostrowite przebiega fragment korytarza ekologicznego KPnC-15B Pojezierze Gnieźnieńskie o randze krajowej wyznaczony przez Zakład Badania Ssaków PAN w Białowieży we współpracy z Pracownią na rzecz Wszystkich Istot. Na terenie Gminy Ostrowite zlokalizowany jest również fragment obszaru ważnego dla ptaków w okresie gniazdowania oraz migracji na terenie województwa wielkopolskiego – Jeziora Powidzkie i Skorzęcińskie (miejsca koncentracji ptaków wodnych – głównie różnych gatunków kaczek oraz łyski – podczas wędrówek; jeziora wytypowane w Wielkopolsce jako jedne z 30 najważniejszych dla ptaków w czasie jesiennej migracji i zimowania).

Najistotniejsze problemy środowiskowe na terenie Gminy Ostrowite stanowią: wyznaczenie na terenie gminy obszaru przekroczeń poziomu docelowego benzo(a)pirenu (zgodnie z dokonaną przez GIOŚ oceną za 2018 r.); gmina silnie zagrożona suszą atmosferyczną; lokalizacja na terenie gminy wód powierzchniowych wrażliwych na zanieczyszczenia związkami azotu ze źródeł rolniczych; zły stan ogólny wód JCWP Mieszna do Strugi Bawół, JCWP Struga Biskupia do wpływu do jez. Gosławskiego, JCWP Jez. Kosewskie; słaby stan chemiczny JCWPd nr 62; słaby stan chemiczny JCWPd nr 43; niska gęstość zaludnienia obszarów nieskanalizowanych na terenie gminy, która powoduje brak uzasadnienia ekonomicznego dla budowy sieci kanalizacyjnej - nieefektywne ekologicznie systemy gromadzenia ścieków sanitarnych na terenach nieskanalizowanych (nieszczelne zbiorniki bezodpływowe).

Brak realizacji zadań wyznaczonych w „Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Ostrowite na lata 2019-2023” wpłynie jednoznacznie negatywnie na środowisko poprzez pogorszenie stanu wszystkich jego komponentów – wód powierzchniowych i podziemnych, powietrza, gleb, zasobów geologicznych oraz zasobów przyrodniczych.

Wszystkie działania inwestycyjne uwzględnione w „Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Ostrowite na lata 2019-2023” będą oddziaływać w sposób pozytywny stały

i długoterminowy na poszczególne komponenty środowiskowe. Jednak część działań takich jak: budowa/ modernizacja sieci i infrastruktury wodociągowej i kanalizacyjnej; budowa/ przebudowa/ modernizacja i remonty dróg (w tym dróg rowerowych); modernizacja energetyczna budynków oraz montaż instalacji OZE na budynkach; zapewnienie drożności koryt cieków i kanałów może oddziaływać negatywnie na środowisko. Będą to jednak oddziaływania o charakterze chwilowym i krótkoterminowym w pełni odwracalne występujące jedynie na etapie budowy/realizacji danego przedsięwzięcia.

„Program Ochrony Środowiska dla Gminy Ostrowite na lata 2019-2023” nie określa do realizacji inwestycji polegających na budowie elektrowni wiatrowych oraz wielkopowierzchniowych wolnostojących instalacji paneli słonecznych. Preferowanym rozwiązaniem z zakresu OZE jest stosowanie mikroinstalacji przydomowych (energetyka rozproszona) takich jak: kolektory słoneczne, pompy ciepła, ogniwa fotowoltaiczne. Rozwiązanie to ma na celu ograniczenie możliwych negatywnych oddziaływań środowiskowych związanych z budową i funkcjonowaniem odnawialnych źródeł energii na terenie Gminy Ostrowite, przy jednoczesnym wzroście produkcji „czystej” energii i poprawie jakości powietrza.

Zadania uwzględnione w projekcie dokumentu realizowane będą w zdecydowanej większości na obszarach już zurbanizowanych (przekształconych antropogenicznie), w związku z czym ich negatywne oddziaływanie na zasoby przyrodnicze (faunę, florę, różnorodność biologiczną) będzie znacznie ograniczone (nie będą powstawały nowe obszary zurbanizowane powodujące defragmentację siedlisk przyrodniczych i osłabiające integralność przyrodniczą gminy). „Program Ochrony Środowiska dla Gminy Ostrowite na lata 2019-2023” nie określa realizacji inwestycji zlokalizowanych na obszarach objętych formami ochrony przyrody na terenie gminy, które zaliczane są do przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko wymienionych w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. 2016, poz. 71). Zadania zaplanowane do realizacji w ramach „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Ostrowite na lata 2019-2023” nie będą więc znacząco oddziaływać na wyznaczone na terenie gminy formy ochrony przyrody, w tym na cele i przedmioty ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru. Wyznaczone zadania nie są sprzeczne z aktami prawnymi dotyczącymi form ochrony przyrody. W szczególności POŚ nie wyznacza do realizacji zadań, które zostały uznane za zakazane w stosunku do istniejących na terenie Gminy Ostrowite obszarów chronionych. Przed realizacją inwestycji mogących wpłynąć negatywnie na chronione gatunki roślin i zwierząt należy przeprowadzić inwentaryzację przyrodniczą obszaru/obiektu. W przypadku stwierdzenia występowania chronionych gatunków sposobem minimalizacji negatywnego oddziaływania planowanej inwestycji jest ich przeniesienie, które powinno być realizowane pod ścisłym nadzorem przyrodniczym. Działanie takie pozwoli ochronić część populacji. Najważniejsze znaczenie ma w takim przypadku wybór odpowiedniego nowego miejsca, które powinno odznaczać się podobnymi warunkami siedliskowymi. Kluczem do jak najmniejszej ingerencji w zasoby przyrodnicze terenu jest rzetelne rozpoznanie jego elementów i odpowiednie planowanie przebiegu inwestycji, a także sposobów jej wykonania.

Realizacja ustaleń „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Ostrowite na lata 2019-2023” nie będzie powodować oddziaływań transgranicznych. Skala przedsięwzięć zaproponowanych do realizacji w ramach POŚ ma charakter lokalny i ewentualne negatywne oddziaływanie tych przedsięwzięć będzie miało zasięg miejscowy.

Realizacja zaplanowanych zadań w ramach „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Ostrowite na lata 2019-2023” wpłynie na poprawę jakości i stanu poszczególnych komponentów środowiska przyrodniczego. Jednak w fazie realizacji niektórych inwestycji może dojść do chwilowych i krótkotrwałych negatywnych oddziaływań środowiskowych (dotyczy to głównie inwestycji budowlanych o charakterze liniowym). Odpowiednie zaplanowanie i przeprowadzenie prac budowlanych pozwolą ograniczyć lub całkowicie wyeliminować negatywne oddziaływania środowiskowe.

Inwestycje uwzględnione w „Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Ostrowite na lata 2019-2023” charakteryzują się dużym stopniem ogólności. POŚ w głównej mierze wyznacza kierunki działań jakie należy realizować w poszczególnych obszarach interwencji w celu poprawy

stanu wybranych komponentów środowiska, bez określania szczegółowych rozwiązań (ram) lokalizacyjnych i technologicznych dla konkretnych zadań. W związku z czym określenie alternatywnych rozwiązań lokalizacyjnych, konstrukcyjnych i organizacyjnych dla zaplanowanych zadań w niniejszej prognozie jest niemożliwe. Szczegółowe rozwiązania alternatywne dotyczące lokalizacji, rozwiązań technologicznych i konstrukcyjnych przedstawione powinny być na poziomie każdej inwestycji na etapie przed jej realizacją w ramach procedury uzyskiwania decyzji i pozwoleń administracyjnych (np. w dokumentacji technicznej/projektowej, karcie informacyjnej, raporcie oddziaływania na środowisko). Pewnym natomiast jest, iż rozwiązanie alternatywne polegające na braku realizacji „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Ostrowite na lata 2019-2023” wpłynie negatywnie na wszystkie komponenty środowiska, ponieważ jak wykazano w niniejszej prognozie, zadania zaplanowane do realizacji w ramach POŚ oddziaływać będą w sposób pozytywny stały i długoterminowy na poszczególne komponenty środowiskowe (zaniechanie ich realizacji pogorszy stan środowiska na terenie gminy).

Zgodnie z art. 55 ust. 5 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. 2018, poz. 2081 ze zm.) organ opracowujący projekt dokumentu jest obowiązany prowadzić monitoring skutków realizacji postanowień przyjętego dokumentu w zakresie oddziaływania na środowisko. Niniejszy obowiązek prowadzony będzie na bieżąco przez Wójta Gminy Ostrowite poprzez prowadzenie procedur administracyjnych związanych z wydawaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach zgody na realizację przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, których realizacja wpisuje się w cele wyznaczone w „Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Ostrowite na lata 2019-2023” (m.in. poprzez szczegółową analizę raportu oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko lub karty informacyjnej przedsięwzięcia). Nadrzędnym celem wydawanych decyzji środowiskowych będzie takie ukształtowanie planowanego przedsięwzięcia, aby w możliwie najmniejszym stopniu pogorszyło stan środowiska. Monitoring skutków realizacji postanowień dokumentu obejmować będzie wszystkie komponenty środowiska, takie jak: różnorodność biologiczną, ludzi, zwierzęta, rośliny, wodę, powietrze, powierzchnię ziemi, krajobraz, klimat, zasoby naturalne, zabytki, dobra materialne.

2. PODSTAWA PRAWNA I METODYCZNA ORAZ ZAKRES PROGNOZY

Zgodnie z art. 46, 47 i 51 ust. 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. 2018, poz. 2081 ze zm.) sporządzenie prognozy oddziaływania na środowisko jest wymagane w ramach przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla następujących dokumentów:

- 1) koncepcji przestrzennego zagospodarowania kraju, studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, planów zagospodarowania przestrzennego oraz strategii rozwoju regionalnego;
- 2) polityk, strategii, planów lub programów w dziedzinie przemysłu, energetyki, transportu, telekomunikacji, gospodarki wodnej, gospodarki odpadami, leśnictwa, rolnictwa, rybołówstwa, turystyki i wykorzystywania terenu, opracowywanych lub przyjmowanych przez organy administracji, wyznaczających ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko;
- 3) polityk, strategii, planów lub programów innych niż wymienione w pkt 1 i 2, których realizacja może spowodować znaczące oddziaływanie na obszar Natura 2000, jeżeli nie są one bezpośrednio związane z ochroną obszaru Natura 2000 lub nie wynikają z tej ochrony.

Przeprowadzenie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko jest wymagane także w przypadku projektów dokumentów, innych niż wymienione powyżej, jeżeli w uzgodnieniu z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska, organ opracowujący projekt dokumentu

stwierdzi, że wyznaczają one ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko lub że realizacja postanowień tych dokumentów może spowodować znaczące oddziaływanie na środowisko.

„Program Ochrony Środowiska dla Gminy Ostrowite na lata 2019-2023” zalicza się do dokumentów wymienionych w art. 46 pkt 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. 2018, poz. 2081 ze zm.).

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Poznaniu pismem znak: WOO-III.411.254.2019.PW.1 z dnia 16.07.2019 r. oraz Wielkopolski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny pismem znak: DN-NS.9011.883.2019 z dnia 31.07.2019 r. uzgodnili zakres prognozy dla „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Ostrowite na lata 2019 – 2023” zgodny z wymogami określonymi w art. 51 ust. 2 oraz art. 52 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. 2018, poz. 2081 ze zm.).

Zgodnie z art. 51 ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. 2018, poz. 2081 ze zm.) prognoza:

- 1) zawiera:
 - a) informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami,
 - b) informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy,
 - c) propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania,
 - d) informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko,
 - e) streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym,
 - f) oświadczenie autora, a w przypadku, gdy wykonawcą prognozy jest zespół autorów – kierującego tym zespołem, o spełnieniu wymagań, o których mowa w art. 74 a ust. 2, stanowiące załącznik do prognozy;
- 2) określa, analizuje i ocenia:
 - a) istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu,
 - b) stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem,
 - c) istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody,
 - d) cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu,
 - e) przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko, a w szczególności na: różnorodność biologiczną, ludzi, zwierzęta, rośliny, wodę, powietrze, powierzchnię ziemi, krajobraz, klimat, zasoby naturalne, zabytki, dobra materialne – z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy,
- 3) przedstawia:
 - a) rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru,
 - b) biorąc pod uwagę cele i geograficzny zasięg dokumentu oraz cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru – rozwiązania alternatywne

do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych, w tym wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy.

Informacje zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko „Aktualizacji programu ochrony środowiska dla Gminy Ostrowite na lata 2019 - 2023” opracowane zostały stosownie do stanu współczesnej wiedzy i metod oceny oraz dostosowane do zawartości i stopnia szczegółowości projektowanego dokumentu oraz etapu przyjęcia tego dokumentu w procesie opracowywania projektów dokumentów powiązanych z tym dokumentem. W niniejszej prognozie uwzględniono informacje zawarte w prognozach oddziaływania na środowisko sporządzonych dla innych, przyjętych już, dokumentów powiązanych z projektem dokumentu będącego przedmiotem postępowania.

Przy wykonywaniu prognozy wykorzystano metody analityczne oraz prognostyczne, mające na celu identyfikację potencjalnych i rzeczywistych zmian, jakie mogą wystąpić w środowisku w związku z przewidywanymi w projekcie Programu działaniami w kontekście realizacji oraz późniejszego wykorzystania powstałej infrastruktury technicznej. Należy zauważyć, że Program Ochrony Środowiska stanowi dokument strategiczny wskazujący kierunki działań w kontekście poprawy i ochrony poszczególnych komponentów środowiska na terenie gminy, nie stanowiąc natomiast podstaw do przeprowadzenia działań realizacyjnych.

Ponieważ POŚ wskazuje głównie kierunki działań oraz inicjatywy konieczne do osiągnięcia wyznaczonych celów, nie zawiera natomiast szczegółowych rozwiązań dotyczących poszczególnych zadań, w prognozie zidentyfikowano i przeanalizowano kierunki ich oddziaływań. Jednocześnie prognoza oddziaływania na środowisko sporządzona dla przedmiotowego dokumentu nie zawiera i nie zastępuje strategicznych ocen oddziaływań na środowisko, planowanych przedsięwzięć niezbędnych do osiągnięcia wskazanych celów, dla których zgodnie z przepisami prawa wymagane jest przeprowadzenia takiej oceny.

3. ZAWARTOŚĆ, GŁÓWNE CELE OPRAZ POWIĄZANIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU Z INNYMI DOKUMENTU

Zgodnie z ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. 2019, poz. 1396 ze zm.) organ wykonawczy województwa, powiatu i gminy, w celu realizacji polityki ochrony środowiska, sporządza odpowiednio wojewódzkie, powiatowe i gminne programy ochrony środowiska, uwzględniając cele zawarte w strategiach, programach i dokumentach programowych.

W związku z powyższym podstawowym celem sporządzenia „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Ostrowite na lata 2019 - 2023” jest realizacja przez Gminę Ostrowite polityki ochrony środowiska zbieżnej z założeniami najważniejszych dokumentów strategicznych i programowych. POŚ stanowi podstawę funkcjonowania systemu zarządzania środowiskiem spajającą wszystkie działania i dokumenty dotyczące ochrony środowiska i przyrody obejmujące obszar Gminy Ostrowite.

Ocena stanu środowiska na terenie Gminy Ostrowite w projektowanym dokumencie uwzględnia dziesięć obszarów przyszłej interwencji: (1) ochronę klimatu i jakości powietrza, (2) zagrożenia hałasem, (3) pola elektromagnetyczne, (4) gospodarowanie wodami, (5) gospodarkę wodno-ściekową, (6) zasoby geologiczne, (7) gleby, (8) gospodarkę odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów, (9) zasoby przyrodnicze, (10) zagrożenia poważnymi awariami. W ramach każdego obszaru interwencji uwzględniono zagadnienia horyzontalne: (I) adaptację do zmian klimatu, (II) nadzwyczajne zagrożenia środowiska, (III) działania edukacyjne oraz (IV) monitoring środowiska.

Cele określone w „Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Ostrowite na lata 2019 - 2023” dotyczą poprawy poszczególnych komponentów środowiska na terenie analizowanej jednostki, a mianowicie:

- zmniejszenia powierzchniowej emisji zanieczyszczeń do powietrza;
- zmniejszenia liniowej emisji zanieczyszczeń do powietrza;
- zmniejszenia punktowej emisji zanieczyszczeń do powietrza;
- ograniczenia emisji hałasu komunikacyjnego;
- ograniczenia emisji pól elektromagnetycznych;
- ograniczenia zasięgu i skutków powodzi i suszy;
- ograniczenia poboru i strat wody;
- ograniczenia dopływu zanieczyszczeń do wód;
- ograniczenia presji związanej z wydobywaniem kopalin;
- ochrony gleb przed negatywnym oddziaływaniem rolnictwa;
- ochrony gleb przed negatywnym oddziaływaniem innych sektorów gospodarki;
- racjonalnej gospodarki odpadami komunalnymi;
- racjonalnej gospodarki odpadami innymi niż komunalne;
- ochrony obszarów i gatunków cennych pod względem przyrodniczym;
- ochrony zasobów leśnych;
- ochrony walorów przyrodniczych obszarów zurbanizowanych;
- zmniejszenia zagrożenia oraz minimalizacji skutków wystąpienia poważnej awarii.

Ocena zgodności projektu Programu z celami ustanowionymi na szczeblu międzynarodowym i wspólnotowym

Globalna Agenda 21, uchwalona na Konferencji Organizacji Narodów Zjednoczonych dla Spraw Środowiska i Rozwoju w Rio de Janeiro na tzw. Szczycie Ziemi w czerwcu 1992 roku, stanowi globalny program działań na rzecz środowiska i rozwoju. Program ten wskazuje, w jaki sposób należy równoważyć rozwój gospodarczy i społeczny z poszanowaniem środowiska. Wdrażanie założeń Agendy opiera się na zasadzie Myśl globalnie, działaj lokalnie, zgodnie, z którą największą rolę w ich realizacji przypisuje się władzom lokalnym. Agenda składa się z czterech zasadniczych części, omawiających następujące zagadnienia: - problemy socjalne i gospodarcze; - zachowanie i zagospodarowanie zasobów w celu zapewnienia rozwoju; - wzmocnienia znaczenia ważnych grup społecznych; - możliwości realizacyjne celów i zadań agendy. Zasady zrównoważonego rozwoju przyjęte w Agendzie 21 zostały usankcjonowane na szczeblu krajowym między innymi w Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.

Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu Europa 2020, przyjęta przez Radę Europejską 17 czerwca 2010 roku, to kluczowy dokument dla strategii rozwoju kraju jako członka Unii Europejskiej. Ten fundamentalny dla rozwoju Unii Europejskiej dokument określa działania, których podjęcie przyspieszy wyjście z obecnego kryzysu i otworzy europejską gospodarkę na przyszłe wyzwania. W ramach Strategii wyznaczone zostały 3 priorytety, które będą realizowane na szczeblu unijnym i krajowym:

- wzrost inteligentny (zwiększenie roli wiedzy, innowacji, edukacji i społeczeństwa cyfrowego);
- wzrost zrównoważony (produkcja efektywniej wykorzystująca zasoby, przy jednoczesnym zwiększeniu konkurencyjności);
- wzrost sprzyjający włączeniu społecznemu (zwiększenie aktywności zawodowej, podnoszenie kwalifikacji, walka z ubóstwem).

Pakiet energetyczno-klimatyczny został przyjęty 17 grudnia 2008 roku jako narzędzie legislacyjne, zmierzające do kontrolowania i ograniczania emisji gazów cieplarnianych na terenie Unii Europejskiej. Zakłada redukcję o 20% emisji gazów cieplarnianych w Unii Europejskiej w stosunku do 1990 roku, 20% udział energii odnawialnej w zużyciu energii ogółem w 2020 roku (dla Polski udział ten to 15%), 20% wzrost efektywności energetycznej do roku 2020.

Europejska Konwencja Krajobrazowa została przyjęta 20 października 2000 roku we Florencji, Polska ratyfikowała ją w 2004 roku. Celem konwencji jest promowanie ochrony,

gospodarki i planowania krajobrazu, a także organizowanie współpracy europejskiej w zakresie zagadnień dotyczących krajobrazu. Konwencja traktuje krajobraz jako ważny element życia ludzi zamieszkujących wszędzie: w miastach i na wsiach, na obszarach zdegradowanych, pospolitych, jak również na obszarach odznaczających się wyjątkowym pięknem -dlatego swoim zasięgiem obejmuje całe terytorium Polski. W celu realizacji zapisów konwencji strony podejmują działania zmierzające do identyfikacji własnych krajobrazów, podnoszenia świadomości społecznej, określenia celów jakości krajobrazu oraz współpracy transgranicznej.

Siódmy program wspólnotowy w dziedzinie środowiska przyjęty został decyzją Parlamentu Europejskiego i Rady nr 1386/2013/UE w sprawie ogólnego unijnego programu działań do 2020 r. „Dobra jakość życia z uwzględnieniem ograniczeń naszej planety” (Dz. Urz. L347 z 28.12.2013, s.171). Decyzja zobowiązuje instytucje Unii i państwa członkowskie do podejmowania działań służących osiągnięciu celów priorytetowych Siódmego Programu, który stanowi załącznik aktu, a wszelkie organy publiczne do współpracy z przedsiębiorstwami, partnerami społecznymi, społeczeństwem europejskim i obywatelami w realizacji programu.

Cele priorytetowe Siódmego Programu to:

- ochrona, zachowanie i poprawa kapitału naturalnego Unii,
- przekształcenie Unii w zasobooszczędną, zieloną i konkurencyjną gospodarkę niskoemisyjną,
- ochrona obywateli Unii przed związanymi ze środowiskiem presjami i zagrożeniami dla zdrowia i dobrostanu,
- maksymalizacja korzyści z prawodawstwa środowiskowego, doskonalenie wiedzy i bazy dowodowej w zakresie środowiska i ochrony klimatu,
- zabezpieczenie inwestycji ekologicznych i wspieranie zrównoważonych miast,
- lepsze uwzględnianie w działaniach bardziej spójnej polityki środowiskowej i efektywne podejmowanie wyzwań międzynarodowych, dotyczących środowiska i klimatu.

Jednym z kluczowych elementów programu jest adaptacja do zmian klimatu, powiązana z wieloma innymi aspektami środowiskowymi, takimi jak ochrona gleby, zrównoważone środowisko miejskie, zrównoważona ochrona wód i środowiska morskiego.

Siódmy Program zawiera wizję na rok 2050, w którym to roku obywatele mają się cieszyć dobrą jakością życia, z uwzględnieniem ekologicznych ograniczeń planety, w gospodarce nic się nie marnuje, różnorodność biologiczna jest przywracana, a niskoemisyjny wzrost - oddzielony od zużycia zasobów - wyznacza drogę rozwoju globalnego.

Wyznaczone do realizacji cele w „POŚ dla Gminy Ostrowite na lata 2019 – 2023” są w pełni zgodne również z następującymi obowiązującymi dokumentami strategicznymi szczebla krajowego, regionalnego i lokalnego:

- Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.);
- Strategia Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko;
- Strategia zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa na lata 2012–2020;
- Polityka energetyczna Polski do 2030 roku;
- Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030;
- Aktualizacja Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych – AKPOŚK 2017;
- Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry;
- Aktualizacja Programu wodno-środowiskowego kraju;
- Krajowy plan gospodarki odpadami 2022;
- Krajowy program ochrony powietrza do roku 2020 (z perspektywą do roku 2030);
- Aktualizacja krajowego programu zwiększania lesistości 2014;
- Program ochrony i zrównoważonego użytkowania różnorodności biologicznej wraz z Planem działań na lata 2015-2020;
- Zaktualizowana Strategia Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2020 roku;
- Program Ochrony Środowiska dla Województwa Wielkopolskiego na lata 2016-2020;
- Program ochr. powietrza dla strefy wielkopolskiej w zakresie pyłu PM 10, PM 2,5, B(a)P;
- Plan Gospodarki Odpadami dla Województwa Wielkopolskiego na lata 2016-2022;

- POŚ dla Powiatu Słupckiego na lata 2017-2020 z perspektywą na lata 2021-2025;
- Strategia Rozwoju Powiatu Słupckiego na lata 2014-2020;
- Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest na terenie Pow. Słupckiego;
- Strategia Rozwoju Gminy Ostrowite na lata 2014-2020;
- Plan gospodarki niskoemisyjnej dla Gminy Ostrowite;
- Projekt założeń do planu zaopatrzenia Gminy Ostrowite w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe na lata 2012 – 2026.

W kolejnej tabeli przedstawiono sposób uwzględnienia w „Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Ostrowite na lata 2019-2023” celów i zadań z zakresu ochrony środowiska ustanowionych w obowiązujących dokumentach strategicznych.

Tabela 1. Cele i zadania z zakresu ochrony środowiska ustanowione w obowiązujących dokumentach strategicznych oraz sposób ich uwzględnienia w „Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Ostrowite na lata 2019-2023”

Dokument	Cele, kierunki interwencji oraz zadania z zakresu ochrony środowiska określone w obowiązujących dokumentach strategicznych	Sposób uwzględnienia w „Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Ostrowite na lata 2019-2023”
Poziom krajowy/ponadregionalny		
Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.)	<p>Obszar wpływających na osiągnięcie celów Strategii – Środowisko.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Kierunek interwencji - Zwiększenie dyspozycyjnych zasobów wodnych i osiągnięcie wysokiej jakości wód. 2. Kierunek interwencji – Likwidacja źródeł emisji zanieczyszczeń powietrza lub istotne zmniejszenie ich oddziaływania. 3. Kierunek interwencji – Zarządzanie zasobami dziedzictwa przyrodniczego (podniesienie skuteczności ochrony przestrzeni szczególnie cennej ze względów przyrodniczych i krajobrazowych). 4. Kierunek interwencji – Ochrona gleb przed degradacją. 5. Kierunek interwencji – Zarządzanie zasobami geologicznymi (zapewnienie ochrony i racjonalnego użytkowania złóż). 6. Kierunek interwencji – Gospodarka odpadami zgodnie z hierarchią sposobów postępowania z odpadami. 7. Kierunek interwencji – Oddziaływanie na jakość życia w zakresie klimatu akustycznego i oddziaływania pól elektromagnetycznych (zapewnienie odpowiednich poziomów ochrony przed skutkami oddziaływań pól elektromagnetycznych). 	<p>Uwzględniono poprzez wyznaczenie do realizacji m.in. następujących zadań:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Modernizacja i rozbudowa infrastruktury wodociągowej (sieci, ujęć, SUW). • Modernizacja i rozbudowa infrastruktury kanalizacyjnej (sieci, przepompowni, oczyszczalni). • Realizacja programów rolno-środowiskowych w zakresie ochrony wód. • Wymiana przestarzałych źródeł grzewczych opalanych paliwami stałymi. • Termomodernizacja budynków (mieszkalnych, użyteczności publicznej). • Modernizacja przemysłowych źródeł ciepła. • Ustanawianie nowych form ochrony przyrody. • Monitoring stanu gatunków i siedlisk na obszarach cennych przyrodniczo oraz przeciwdziałanie pogorszeniu się tego stanu. • Rekultywacja gruntów zdegradowanych i zdewastowanych. • Prowadzenie bieżącej kontroli w zakresie wydawanych koncesji oraz eliminacja nielegalnego ich wydobywania. • Zwiększanie osiąganych poziomów recyklingu odpadów papieru, tw. sztucznych, szkła, metalu. • Uwzględnianie w MPZP zapisów dot. ochrony przed PEM • Opracowywanie MPZP uwzględniających ochronę akustyczną terenów.
Strategia Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko	<ul style="list-style-type: none"> • Racjonalne i efektywne gospodarowanie zasobami kopalni. • Gospodarowanie wodami dla ochrony przed powodzią, suszą i deficytem wody. • Zachowanie bogactwa różnorodności biologicznej, w tym wielofunkcyjna gospodarka leśna. • Uporządkowanie zarządzania przestrzenią. • Poprawa efektywności energetycznej. • Wzrost znaczenia rozproszonych, odnawialnych źródeł energii. • Racjonalne gospodarowanie odpadami, w tym wykorzystanie ich na cele energetyczne. • Ochrona powietrza, w tym ograniczenie oddziaływania energetyki. • Wspieranie nowych i promocja polskich technologii energetycznych i środowiskowych. • Promowanie zachowań ekologicznych oraz tworzenie warunków do powstawania zielonych miejsc pracy. 	<p>Uwzględniono poprzez wyznaczenie do realizacji następujących zadań:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Termomodernizacja budynków (mieszkalnych, użyteczności publicznej). • Wymiana przestarzałych źródeł grzewczych opalanych paliwami stałymi. • Wykorzystywanie odnawialnych źródeł energii (np. kolektory słoneczne, pompy ciepła). • Modernizacja przemysłowych źródeł ciepła. • Modernizacja systemów do redukcji zanieczyszczeń pyłowo-gazowych. • Kontrola podmiotów korzystających ze środowiska (w zakresie emisji zanieczyszczeń pyłowo-gazowych). • Wnikliwe prowadzenie postępowań dotyczących wydawania pozwoleń na emisję gazów i pyłów. • Kontrola gospodarstw domowych w zakresie spalania odpadów. • Uwzględnianie w MPZP zapisów dotyczących stosowania ekologicznych systemów grzewczych w tym OZE. • Promocja niskoemisyjnych środków transportu. • Promocja niskoemisyjnych paliw oraz źródeł grzewczych. • Informowanie społeczeństwa o szkodliwości spalania odpadów.

**PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY OSTROWITE NA LATA 2019-2023**

Dokument	Cele, kierunki interwencji oraz zadania z zakresu ochrony środowiska określone w obowiązujących dokumentach strategicznych	Sposób uwzględnienia w „Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Ostrowite na lata 2019-2023”
Strategia zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa na lata 2012–2020	<ul style="list-style-type: none"> • Rozwój infrastruktury gwarantującej bezpieczeństwo energetyczne, sanitarne i wodne na obszarach wiejskich. • Rozwój infrastruktury transportowej gwarantującej dostępność transportową obszarów wiejskich. • Rozwój infrastruktury bezpieczeństwa na obszarach wiejskich. • Ochrona środowiska naturalnego w sektorze rolniczym i różnorodności biologicznej na obszarach wiejskich. • Kształtowanie przestrzeni wiejskiej z uwzględnieniem ochrony krajobrazu i ładu przestrzennego. • Adaptacja rolnictwa i rybactwa do zmian klimatu oraz ich udział w przeciwdziałaniu tym zmianom. • Zrównoważona gospodarka leśna i łowiecka na obszarach wiejskich. 	<p>Uwzględniono poprzez wyznaczenie do realizacji m.in. następujących zadań:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Stosowanie Kodeksu Dobrych Praktyk Rolniczych. • Realizacja programów rolno-środowiskowych w zakresie ochrony gleb. • Rekultywacja gruntów zdegradowanych i zdewastowanych. • Stosowanie technologii ograniczających degradację gleb. • Likwidacja dzikich wysypisk odpadów. • Monitorowanie gleb użytkowanych rolniczo. • Prowadzenie szkoleń przez ODR w zakresie zapobiegania degradacji gleb. • Zalesianie nowych terenów (w tym gruntów zbędnych dla rolnictwa oraz nieużytków z uwzględnieniem uwarunkowań przyrodniczo-krajobrazowych). • Modernizacja infrastruktury elektroenergetycznej. • Modernizacja i rozbudowa infrastruktury wodociągowej (sieci, ujęć, SUW). • Modernizacja i rozbudowa infrastruktury kanalizacyjnej (sieci, przepompowni, oczyszczalni).
Polityka energetyczna Polski do 2030 roku	<ul style="list-style-type: none"> • Poprawa efektywności energetycznej. • Zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego kraju poprzez dywersyfikację źródeł i kierunków dostaw gazu ziemnego. • Zapewnienie ciągłego pokrycia zapotrzebowania na energię przy uwzględnieniu maksymalnego możliwego wykorzystania krajowych zasobów oraz przyjaznych środowisku technologii. • Rozwój wykorzystania odnawialnych źródeł energii. • Ograniczenie oddziaływania energetyki na środowisko. 	<p>Uwzględniono poprzez wyznaczenie do realizacji następujących zadań:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Termomodernizacja budynków (mieszkalnych, użyteczności publicznej). • Wymiana przestarzałych źródeł grzewczych opalanych paliwami stałymi. • Wykorzystywanie odnawialnych źródeł energii (np. kolektory słoneczne, pompy ciepła). • Modernizacja przemysłowych źródeł ciepła. • Kontrola podmiotów korzystających ze środowiska (w zakresie emisji zanieczyszczeń pyłowo-gazowych). • Wnikliwe prowadzenie postępowań dotyczących wydawania pozwoleń na emisję gazów i pyłów. • Kontrola gospodarstw domowych w zakresie spalania odpadów. • Uwzględnianie w MPZP zapisów dotyczących stosowania ekologicznych systemów grzewczych w tym OZE. • Promocja niskoemisyjnych paliw oraz źródeł grzewczych. • Informowanie społeczeństwa o szkodliwości spalania odpadów.
Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030	<ul style="list-style-type: none"> • Cel 1. Zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego i dobrego stanu środowiska. • Cel 2. Skuteczna adaptacja do zmian klimatu na obszarach wiejskich. • Cel 3. Rozwój transportu w warunkach zmian klimatu. • Cel 4. Zapewnienie zrównoważonego rozwoju regionalnego i lokalnego z uwzględnieniem zmian klimatu. • Cel 5. Stymulowanie innowacji sprzyjających adaptacji do zmian klimatu promowanie innowacji na poziomie działań organizacyjnych i zarządczych sprzyjających adaptacji do zmian klimatu. • Cel 6. Kształtowanie postaw społecznych sprzyjających adaptacji do zmian klimatu. 	<p>Przy podsumowaniu każdego obszaru interwencji uwzględniono adaptację do zmian klimatu jako jedno z zagadnień horyzontalnych.</p>

*PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY OSTROWITE NA LATA 2019-2023*

Dokument	Cele, kierunki interwencji oraz zadania z zakresu ochrony środowiska określone w obowiązujących dokumentach strategicznych	Sposób uwzględnienia w „Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Ostrowite na lata 2019-2023”
Aktualizacja Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych – AKPOŚK 2017	<ul style="list-style-type: none"> • Dostosowanie wydajności oczyszczalni do odbioru 100 % ładunku zanieczyszczeń powstających w aglomeracji. • Zastosowanie odpowiednich technologii oczyszczania ścieków gwarantujących osiągnięcie wymaganych standardów oczyszczania ścieków. • Wyposażenia aglomeracji w systemy zbierania ścieków komunalnych umożliwiającej spełnienie blisko 100 % poziomu obsługi. 	<p>Uwzględniono poprzez wyznaczenie do realizacji następującego zadania:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Modernizacja i rozbudowa infrastruktury kanalizacyjnej (sieci, przepompowni, oczyszczalni).
Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry	<ul style="list-style-type: none"> • Badanie i monitorowanie środowiska wodnego. • Działania wynikające konieczności porządkowania systemu gospodarki ściekowej. • Kontrola użytkowników prywatnych i przedsiębiorstw. • Kształtowanie naturalnych warunków hydrodynamicznych oraz ochrona zachowanie i ekosystemów różnorodności biologicznej. • Kształtowanie naturalnych warunków hydrologicznych oraz ochrona zachowanie i ekosystemów różnorodności biologicznej. • Ograniczenie odpływu biogenów z terenów rolniczych. • Ograniczenie rozprzestrzeniania zanieczyszczeń. • Optymalizacja zużycia wody. • Realizacja KPOŚK. • Realizacja zadań systemowych gospodarki odpadami zawartych w planach gospodarowania odpadami. • Przegląd pozwoleń wodnoprawnych. • Zapewnienie ciągłości potoków i rzek przez udrożnienie obiektów stanowiących przeszkodę dla migracji ryb. 	<p>Uwzględniono poprzez wyznaczenie do realizacji następujących zadań:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zapewnienie drożności koryt cieków i kanałów. • Remonty budowli wodnych. • Modernizacja i bieżące utrzymanie urządzeń melioracyjnych. • Realizacja „Planu przeciwdziałania skutkom suszy w regionie wodnym Warty”. • Modernizacja i rozbudowa infrastruktury wodociągowej (sieci, ujęć, SUW). • Modernizacja i rozbudowa infrastruktury kanalizacyjnej (sieci, przepompowni, oczyszczalni). • Realizacja „Programu działań mających na celu ograniczenie odpływu azotu ze źródeł rolniczych”. • Realizacja programów rolno-środowiskowych w zakresie ochrony wód. • Kontrola przydomowych oczyszczalni ścieków oraz zbiorników bezodpływowych (wraz z częstotliwością opróżniania). • Prowadzenie monitoringu jakości wód powierzchniowych i podziemnych. • Udzielanie oraz weryfikacja pozwoleń wodno-prawnych. • Kontrola podmiotów korzystających ze środowiska (w zakresie oczyszczania i wprowadzania ścieków). • Realizacja szkoleń dotyczących prowadzenia produkcji rolniczej na obszarach OSN. • Prowadzenie akcji edukacyjno-informacyjnych z zakresu oszczędzania wody oraz prawidłowego postępowania ze ściekami.
Aktualizacja Programu wodno-środowiskowego kraju	<ul style="list-style-type: none"> • Niepogarszanie stanu części wód. • Osiągnięcie dobrego stanu wód: dobry stan ekologiczny i chemiczny dla naturalnych części wód powierzchniowych, dobry potencjał ekologiczny i dobry stan chemiczny dla sztucznych i silnie zmienionych części wód oraz dobry stan chemiczny i ilościowy dla wód podziemnych. • Spełnienie wymagań specjalnych, zawartych w innych unijnych aktach prawnych i polskim prawodawstwie, w odniesieniu do obszarów chronionych (w tym m. in. narażonych na zanieczyszczenia związkami azotu pochodzącymi ze źródeł rolniczych, przeznaczonych do celów rekreacyjnych, do poboru wody dla zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia, do ochrony siedlisk lub gatunków, dla których utrzymanie stanu wód jest ważnym czynnikiem w ich ochronie). • Zaprzestanie lub stopniowe wyeliminowanie zrzutu substancji priorytetowych do środowiska lub ograniczone zrzuty tych substancji. 	<ul style="list-style-type: none"> • Prowadzenie monitoringu jakości wód powierzchniowych i podziemnych. • Udzielanie oraz weryfikacja pozwoleń wodno-prawnych. • Kontrola podmiotów korzystających ze środowiska (w zakresie oczyszczania i wprowadzania ścieków). • Realizacja szkoleń dotyczących prowadzenia produkcji rolniczej na obszarach OSN. • Prowadzenie akcji edukacyjno-informacyjnych z zakresu oszczędzania wody oraz prawidłowego postępowania ze ściekami.
Krajowy plan gospodarki odpadami 2022	<ul style="list-style-type: none"> • Głównym celem dokumentu jest określenie polityki gospodarki odpadami zgodnej z hierarchią sposobów postępowania z odpadami, wpisującej się w działania gospodarki o obiegu zamkniętym. Zgodnie z założeniami KPGO, przede wszystkim należy zapewnić realizację działań znajdujących się najwyżej w hierarchii sposobów postępowania 	<p>Uwzględniono poprzez wyznaczenie do realizacji następujących zadań:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zwiększanie osiąganych poziomów recyklingu odpadów papieru, tw. sztucznych, szkła, metalu.

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY OSTROWITE NA LATA 2019-2023

Dokument	Cele, kierunki interwencji oraz zadania z zakresu ochrony środowiska określone w obowiązujących dokumentach strategicznych	Sposób uwzględnienia w „Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Ostrowite na lata 2019-2023”
	<p>z odpadami - a więc zapobiegać ich wytwarzaniu oraz stworzyć niezbędną infrastrukturę do selektywnego zbierania odpadów u źródła, tak aby zapewnić ich efektywny recykling i osiągnąć założone cele.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Zwiększanie osiąganych poziomów recyklingu odpadów budowlanych i rozbiórkowych. • Osiąganie korzystniejszych poziomów ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania. • Systematyczne usuwanie i unieszkodliwianie wyrobów azbestowych. • Zwiększenie ilości odpadów poddawanych procesowi odzysku i recyklingu. • Prowadzenie monitoringu składowiska odpadów. • Kontrola prowadzenia selektywnej zbiórki odpadów komunalnych. • Kontrola instalacji przetwarzających odpady oraz podmiotów wytwarzających i gospodarujących odpadami. • Prowadzenie akcji edukacyjno-informacyjnych zachęcających do segregowania odpadów.
<p>Krajowy program ochrony powietrza do roku 2020 (z perspektywą do roku 2030)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Podniesienie zagadnienia poprawy jakości powietrza poprzez skonsolidowanie działań na szczeblu wojewódzkim i lokalnym. • Stworzenie ram prawnych sprzyjających realizacji efektywnych działań mających na celu poprawę jakości powietrza. • Włączenie społeczeństwa w działania na rzecz poprawy jakości powietrza. • Rozwój i upowszechnienie technologii sprzyjających poprawie jakości powietrza. • Rozwój mechanizmów kontrolowania źródeł niskiej emisji sprzyjających poprawie jakości powietrza. • Upowszechnianie mechanizmów finansowych sprzyjających poprawie jakości powietrza. 	<p>Uwzględniono poprzez wyznaczenie do realizacji następujących zadań:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Termomodernizacja budynków (mieszkalnych, użyteczności publicznej). • Wymiana przestarzałych źródeł grzewczych opalanych paliwami stałymi. • Wykorzystywanie odnawialnych źródeł energii (np. kolektory słoneczne, pompy ciepła). • Modernizacja przemysłowych źródeł ciepła. • Modernizacja systemów do redukcji zanieczyszczeń pyłowo-gazowych. • Kontrola podmiotów korzystających ze środowiska (w zakresie emisji zanieczyszczeń pyłowo-gazowych). • Wnikliwe prowadzenie postępowań dotyczących wydawania pozwoleń na emisję gazów i pyłów. • Kontrola gospodarstw domowych w zakresie spalania odpadów. • Uwzględnianie w MPZP zapisów dotyczących stosowania ekologicznych systemów grzewczych w tym OZE. • Promocja niskoemisyjnych paliw oraz źródeł grzewczych. • Informowanie społeczeństwa o szkodliwości spalania odpadów.
<p>Aktualizacja krajowego programu zwiększania lesistości 2014</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Szczególną funkcją zalesień powinno być odpowiednie kształtowanie struktur przestrzennych zasobów przyrody, zwiększanie ich biologicznej aktywności i różnorodności, a także estetycznych walorów krajobrazu. • Ważnym zadaniem programu zalesiania jest ochrona i wzmocnienie oraz łączenie najcenniejszych obszarów przyrodniczych we wspólny system. Bardzo istotnym problemem jest też racjonalne przestrzenne rozmieszczenie przyszłych zalesień. • Rozmiar zadań, potrzeba systemowych rozwiązań w skali kraju i regionu, a przede wszystkim znaczenie zalesień dla ochrony środowiska, racjonalizacji struktury użytkowania ziemi i tworzenia ładu w gospodarce przestrzennej nadają temu problemowi wysoką rangę. 	<p>Uwzględniono poprzez wyznaczenie do realizacji następujących zadań:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zalesianie nowych terenów (w tym gruntów zbędnych dla rolnictwa oraz nieużytków z uwzględnieniem uwarunkowań przyrodniczo-krajobrazowych). • Pielęgnowanie lasu, czyszczenia wczesne i późne, trzebieże. • Prowadzenie zabiegów ochronnych przed zwierzyną, grzybami oraz szkodliwymi owadami. • Monitorowanie oraz ograniczanie zagrożenia pożarowego w lasach. • Prowadzenie nadzoru nad gospodarką leśną w lasach niestanowiących własności Skarbu Państwa.

*PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY OSTROWITE NA LATA 2019-2023*

Dokument	Cele, kierunki interwencji oraz zadania z zakresu ochrony środowiska określone w obowiązujących dokumentach strategicznych	Sposób uwzględnienia w „Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Ostrowite na lata 2019-2023”
<p>Program ochrony i zrównoważonego użytkowania różnorodności biologicznej wraz z Planem działań na lata 2015-2020</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Podniesienie poziomu wiedzy oraz wzrost aktywności społeczeństwa w zakresie działań na rzecz ochrony różnorodności biologicznej. • Doskonalenie systemu ochrony przyrody. • Zachowanie i przywracanie siedlisk przyrodniczych oraz populacji zagrożonych gatunków. • Utrzymanie i odbudowa funkcji ekosystemów będących źródłem usług dla człowieka. • Zwiększenie integracji działalności sektorów gospodarki z celami ochrony różnorodności biologicznej • Ograniczanie zagrożeń wynikających ze zmian klimatu oraz presji ze strony gatunków inwazyjnych. 	<p>Uwzględniono poprzez wyznaczenie do realizacji następujących zadań:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ustanawianie nowych form ochrony przyrody. • Monitoring stanu gatunków i siedlisk na obszarach cennych przyrodniczo oraz przeciwdziałanie pogorszeniu się tego stanu. • Zalesianie nowych terenów. • Pielęgnowanie lasu, czyszczenia wczesne i późne, trzebieże. • Prowadzenie zabiegów ochronnych przed zwierzyną, grzybami oraz szkodliwymi owadami. • Monitorowanie oraz ograniczanie zagrożenia pożarowego w lasach. • Prowadzenie nadzoru nad gospodarką leśną w lasach niestanowiących własności Skarbu Państwa. • Tworzenie oraz bieżące utrzymanie terenów zieleni urządzonej. • Wnikliwe prowadzenie postępowań dotyczących wycinki drzew. • Podnoszenie świadomości przyrodniczej społeczeństwa.
Poziom wojewódzki		
<p>Zaktualizowana Strategia Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2020 roku</p>	<p>Cel strategiczny 1. Poprawa dostępności i spójności komunikacyjnej regionu:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Cel operacyjny 1.1. Zwiększenie spójności sieci drogowej. • Cel operacyjny 1.2. Wzrost różnorodności oraz upowszechnianie efektywnych form transportu. • Cel operacyjny 1.4. Lepsze wykorzystanie dróg wodnych. • Cel operacyjny 1.5. Rozwój transportu zbiorowego. <p>Cel strategiczny 2. Poprawa stanu środowiska i racjonalne gospodarowanie jego zasobami:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Cel operacyjny 2.1. Wsparcie ochrony przyrody. • Cel operacyjny 2.2. Ochrona krajobrazu. • Cel operacyjny 2.3. Ochrona zasobów leśnych i racjonalne ich wykorzystanie. • Cel operacyjny 2.4. Wykorzystanie, racjonalizacja gospodarki zasobami kopalni oraz ograniczanie skutków ich eksploatacji. • Cel operacyjny 2.5. Ograniczanie emisji substancji do atmosfery. • Cel operacyjny 2.6. Uporządkowanie gospodarki odpadami. • Cel operacyjny 2.7. Poprawa gospodarki wodno – ściekowej. • Cel operacyjny 2.8. Ochrona zasobów wodnych i wzrost bezpieczeństwa powodziowego. • Cel operacyjny 2.9. Poprawa przyrodniczych warunków dla rolnictwa. • Cel operacyjny 2.10. Promocja postaw ekologicznych. • Cel operacyjny 2.11. Zintegrowany system zarządzania środowiskiem przyrodniczym. • Cel operacyjny 2.12. Poprawa stanu akustycznego województwa. <p>Cel strategiczny 3. Lepsze zarządzanie energią:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Cel operacyjny 3.1. Optymalizacja gospodarowania energią. • Cel operacyjny 3.2. Rozwój produkcji i wykorzystanie alternatywnych źródeł energii. • Cel operacyjny 3.3. Poprawa bezpieczeństwa energetycznego regionu. 	<p>Wszystkie zadania wyznaczone do realizacji w ramach „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Ostrowite na lata 2019-2023” wpisują się w realizację „Zaktualizowanej Strategii Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2020 roku”.</p>

*PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY OSTROWITE NA LATA 2019-2023*

Dokument	Cele, kierunki interwencji oraz zadania z zakresu ochrony środowiska określone w obowiązujących dokumentach strategicznych	Sposób uwzględnienia w „Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Ostrowite na lata 2019-2023”
<p>Program Ochrony Środowiska dla Województwa Wielkopolskiego na lata 2016-2020</p>	<p>POŚ dla województwa wielkopolskiego w oparciu o diagnozę stanu środowiska województwa wielkopolskiego, zdefiniowane zagrożenia i problemy określa do realizacji następujące cele i kierunki interwencji:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ochrona klimatu i jakości powietrza – cele: dobra jakość powietrza atmosferycznego bez przekroczeń dopuszczalnych norm - osiągnięcie poziomów dopuszczalnych zanieczyszczeń powietrza: pyłu PM10, pyłu PM2,5; osiągnięcie poziomu docelowego benzo(a)pirenu; osiągnięcie poziomu celu długoterminowego dla ozonu; ograniczenie emisji gazów cieplarnianych; 2. zagrożenie hałasem – cele: dobry stan klimatu akustycznego bez przekroczeń dopuszczalnych norm poziomu hałasu; zmniejszenie liczby osób narażonych na ponadnormatywny hałas; 3. pola elektromagnetyczne – cel: utrzymanie poziomów pól elektromagnetycznych na poziomach nieprzekraczających wartości; 4. gospodarowanie wodami – cele: zwiększenie retencji wodnej województwa; ograniczenie wodochłonności gospodarki; osiągnięcie lub utrzymanie co najmniej dobrego stanu wód; 5. gospodarka wodno-ściekowa, - cele: poprawa jakości wody; wyrównanie dysproporcji pomiędzy stopniem zwodociągowania i skanalizowania na terenach wiejskich; 6. zasoby geologiczne – cele: ograniczenie presji wywieranej na środowisko podczas prowadzenia prac geologicznych i eksploatacji kopalni; rekultywacja terenów poeksploatacyjnych; 7. gleby – cele: dobra jakość gleb; rekultywacja i rewitalizacja terenów zdegradowanych; 8. gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów – cele: ograniczenie ilości odpadów komunalnych przekazywanych do składowania; ograniczenie negatywnego oddziaływania odpadów na środowisko; 9. zasoby przyrodnicze – cel: zwiększenie lesistości województwa; zachowanie różnorodności biologicznej; 10. zagrożenie poważnymi awariami – cel: utrzymanie stanu bez incydentów o znamionach poważnej awarii. 	<p>Uwzględniono w pełnym zakresie - wszystkie wyznaczone obszary interwencji, cele, kierunki interwencji oraz zadania wyznaczone w ramach „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Ostrowite na lata 2019-2023” wpisują się w realizację „Programu Ochrony Środowiska dla Województwa Wielkopolskiego na lata 2016-2020”.</p>
<p>Program ochrony powietrza dla strefy wielkopolskiej w zakresie pyłu PM 10, PM 2,5 oraz B(a)P</p>	<p>W związku z wyznaczeniem na terenie Gminy Ostrowite obszaru przekroczeń poziomu docelowego dla B(a)P „Program ochrony powietrza dla strefy wielkopolskiej w zakresie pyłu PM 10, PM 2,5 oraz B(a)P” przyjęty Uchwałą Nr XXXIII/853/17 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 24 lipca 2017 roku nakłada do realizacji na terenie gminy następujące zadania naprawcze:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Modernizacja lub likwidacja ogrzewania węglowego w budynkach użyteczności publicznej. 2. Prowadzenie działań ograniczających emisję zanieczyszczeń do powietrza z indywidualnych systemów grzewczych. 3. Czyszczenie ulic metodą moką po sezonie zimowym. 4. Działania promocyjne i edukacyjne. 	<p>Uwzględniono poprzez wyznaczenie do realizacji następujących zadań:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Termomodernizacja budynków (mieszkalnych, użyteczności publicznej). • Wymiana przestarzałych źródeł grzewczych opalanych paliwami stałymi. • Wykorzystywanie odnawialnych źródeł energii (np. kolektory słoneczne, pompy ciepła). • Modernizacja przemysłowych źródeł ciepła. • Modernizacja systemów do redukcji zanieczyszczeń pyłowo-gazowych. • Modernizacja oraz przebudowa nawierzchni dróg. • Budowa ścieżek i dróg rowerowych. • Zakup niskoemisyjnego taboru (pojazdy służbowe, pojazdy OSP). • Budowa i remonty chodników.

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY OSTROWITE NA LATA 2019-2023

Dokument	Cele, kierunki interwencji oraz zadania z zakresu ochrony środowiska określone w obowiązujących dokumentach strategicznych	Sposób uwzględnienia w „Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Ostrowite na lata 2019-2023”
	<ol style="list-style-type: none"> 5. Monitoring budów pod kątem ograniczenia niezorganizowanej emisji pyłu (kontrola przestrzegania zapisów pozwolenia budowlanego) oraz monitoring pojazdów opuszczających place budów pod kątem ograniczenia zanieczyszczenia dróg, prowadzącego do emisji pyłu. 6. Monitoring wykonanych ścieżek rowerowych lub komunikacji rowerowej w miastach i gminach zgodnie z założonymi planami/innymi dokumentami 7. Wzmocnienie kontroli gosp. domowych w zakresie przestrzegania zakazu spalania odpadów. 8. Monitoring modernizacji i budowy dróg powiatowych i gminnych. 	<ul style="list-style-type: none"> • Kontrola podmiotów korzystających ze środowiska (w zakresie emisji zanieczyszczeń pyłowo-gazowych). • Wnikliwe prowadzenie postępowań dotyczących wydawania pozwoleń na emisję gazów i pyłów. • Kontrola gospodarstw domowych w zakresie spalania odpadów. • Uwzględnianie w MPZP zapisów dotyczących stosowania ekologicznych systemów grzewczych w tym OZE. • Promocja niskoemisyjnych środków transportu. • Promocja niskoemisyjnych paliw oraz źródeł grzewczych. • Informowanie społeczeństwa o szkodliwości spalania odpadów.
<p style="text-align: center;">Plan Gospodarki Odpadami dla Województwa Wielkopolskiego na lata 2016-2022</p>	<p>Nadrzędnym celem niniejszego dokumentu jest stworzenie systemu gospodarki odpadami zgodnego z zasadą zrównoważonego rozwoju i opartego na hierarchii sposobów postępowania z odpadami komunalnymi, jak również zgodnego z zasadą zrównoważonego gospodarowania zasobami środowiska oraz zapewniającego poprawę stanu środowiska naturalnego. Jednocześnie winien być realizowany cel społeczny budowy świadomego i odpowiedzialnego społeczeństwa na rzecz zrównoważonego rozwoju poprzez edukację ekologiczną społeczeństwa. Główne cele w zakresie gospodarki odpadami na terenie województwa przedstawiają się następująco:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Utrzymanie tendencji oddzielenia wzrostu ilości wytwarzanych odpadów od wzrostu gospodarczego kraju wyrażonego w PKB. • Zwiększenie udziału odzysku, w szczególności recyklingu w odniesieniu do szkła, metali, tworzyw sztucznych oraz papieru i tektury, jak również odzysku energii z odpadów zgodnego z wymogami ochrony środowiska. • Zmniejszenie ilości odpadów kierowanych na składowiska odpadów. • Wyeliminowanie praktyki nielegalnego składowania odpadów. <p>W zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi przyjęto następujące cele:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zmniejszenie ilości powstających odpadów; • zwiększanie świadomości społeczeństwa na temat właściwego gospodarowania odpadami komunalnymi, w tym odpadami żywności i innymi odpadami ulegającymi biodegradacji; • doprowadzenie do funkcjonowania systemów zagospodarowania odpadów zgodnie z hierarchią sposobów postępowania z odpadami; • zmniejszenie udziału zmieszanych odpadów komunalnych w całym strumieniu zbieranych odpadów (zwiększenie udziału odpadów zbieranych selektywnie); • zmniejszenie ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych na składowiska odpadów, aby nie było składowanych w 2020 r. więcej niż 35% masy tych odpadów w stosunku do masy odpadów wytworzonych w 1995 r.; • zmniejszenie liczby miejsc nielegalnego składowania odpadów komunalnych; • wdrażanie systemu monitorowania gospodarki odpadami komunalnymi; 	<p>Uwzględniono poprzez wyznaczenie do realizacji następujących zadań:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zwiększanie osiąganych poziomów recyklingu odpadów papieru, tw. sztucznych, szkła, metalu. • Zwiększanie osiąganych poziomów recyklingu odpadów budowlanych i rozbiórkowych. • Osiąganie korzystniejszych poziomów ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania. • Systematyczne usuwanie i unieszkodliwianie wyrobów zawierających azbest. • Zwiększenie ilości odpadów poddawanych procesowi odzysku i recyklingu (odpady z sektora gospodarczego). • Prowadzenie monitoringu składowiska odpadów. • Kontrola prowadzenia selektywnej zbiórki odpadów komunalnych. • Kontrola instalacji przetwarzających odpady oraz podmiotów wytwarzających i gospodarujących odpadami. • Prowadzenie akcji edukacyjno-informacyjnych zachęcających do segregowania odpadów.

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY OSTROWITE NA LATA 2019-2023

Dokument	Cele, kierunki interwencji oraz zadania z zakresu ochrony środowiska określone w obowiązujących dokumentach strategicznych	Sposób uwzględnienia w „Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Ostrowite na lata 2019-2023”
	<ul style="list-style-type: none"> • monitorowanie i kontrola zgodnie z istniejącymi instrumentami prawnymi postępowania z frakcją odpadów komunalnych wysortowywaną ze strumienia zmieszanych odpadów komunalnych i nieprzeznaczoną do składowania (frakcja 19 12 12); • bilansowanie zgodnie z istniejącymi instrumentami prawnymi funkcjonowania systemu gospodarki odpadami komunalnymi w świetle obowiązującego zakazu składowania określonych frakcji odpadów komunalnych i pochodzących z przetwarzania odpadów komunalnych. 	
Poziom powiatowy		
<p style="text-align: center;">Strategia Rozwoju Powiatu Słupецkiego na lata 2014-2025</p>	<p>Strategia kwestie w zakresie ochrony środowiska wyznacza w następujących kierunkach strategicznych:</p> <p>IV. INTEGRACJA KWESTII EKOLOGICZNYCH Z ROZWOJEM GOSPODARCZYM REGIONU Podstawowym założeniem i podwaliną całej Strategii jest koncepcja stworzenia wizerunku Powiatu Słupецkiego jako regionu ekologicznego stawiającego na ekologiczne rozwiązania w wielu różnorodnych obszarach funkcjonowania. Dla wykreowania, wdrożenia i utrzymania takiego wizerunku niezbędne jest zintegrowanie założeń i wartości ekologicznych z gospodarką powiatu i ścieżką jej rozwoju. Rozwój gospodarczy oraz profil firm i inwestycji powinny ściśle odpowiadać proekologicznej strategii powiatu. W celu skutecznej integracji założeń ekologicznych ze sferą gospodarczą wyznaczono następujące cele operacyjne: 1. Rozwój ekoturystyki. 2. Rozwój ekorołnictwa. 3. Inwestowanie w ekologiczne rozwiązania w gospodarce.</p> <p>V. USPRAWNIENIE DZIAŁANIA SAMORZĄDÓW W ZAKRESIE OCHRONY ŚRODOWISKA Kolejny kierunek rozwoju ponownie wiąże się z ekologicznym wizerunkiem i wizją Powiatu Słupецkiego. Wypracowanie założonego w Strategii wizerunku powinno iść w parze ze wzmoczoną działalnością władz powiatu w kierunku działań na rzecz ochrony środowiska w regionie. Zadaniem władz jest wdrażanie regulacji i norm, wpływających na polepszenie się stanu środowiska naturalnego w powiecie. W ramach kierunku wyznaczono następujące cele operacyjne: 1. Ochrona wód gruntowych. 2. Ograniczanie nieracjonalnej gospodarki odpadami i niwelowanie jej skutków.</p> <p>VI. PODNIESIENIE POZIOMU ŚWIADOMOŚCI MIESZKAŃCÓW W ZAKRESIE OCHRONY ŚRODOWISKA Ostatni kierunek związany z problematyką ekologii koncentruje się na konieczności wywierania wpływu na świadomość i postawy mieszkańców powiatu, co z kolei przełoży się na ich identyfikację z tworzoną wizją powiatu. W ten sposób wizerunek ekologiczny regionu przełoży się na trzy najistotniejsze obszary działalności – gospodarkę, codzienne funkcjonowanie mieszkańców i regulacje prawne. W ramach kierunku wyznaczono następujące cele operacyjne: 1. Edukacja ekologiczna mieszkańców. 2. Zwiększanie zaangażowania mieszkańców w kwestie ochrony środowiska</p> <p>VIII. ROZWÓJ I MODERNIZACJA INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ</p>	<p>Uwzględniono poprzez wyznaczenie do realizacji m.in. następujących zadań:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Termomodernizacja budynków (mieszkalnych, użyteczności publicznej). • Wymiana przestarzałych źródeł grzewczych opalanych paliwami stałymi. • Zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii (np. kolektory słoneczne, pompy ciepła, fotowoltaika). • Modernizacja, przebudowa i remonty nawierzchni dróg. • Budowa infrastruktury rowerowej (w tym dróg rowerowych). • Modernizacja przemysłowych źródeł ciepła. • Modernizacja systemów do redukcji zanieczyszczeń pyłowo-gazowych. • Promocja niskoemisyjnych środków transportu (w tym transportu publicznego i rowerowego). • Promocja niskoemisyjnych paliw, źródeł grzewczych oraz OZE. • Modernizacja i rozbudowa infrastruktury wodociągowej (sieci, ujęć, SUW). • Modernizacja i rozbudowa infrastruktury kanalizacyjnej (sieci, przepompowni, oczyszczalni). • Realizacja programów rolno-środowiskowych w zakresie ochrony gleb. • Zwiększanie osiąganych poziomów recyklingu odpadów papieru, tworzyw sztucznych, szkła, metalu. • Zwiększanie osiąganych poziomów recyklingu odpadów budowlanych i rozbiórkowych. • Osiąganie korzystniejszych poziomów ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania. • Bieżąca pielęgnacja i utrzymanie istniejących form ochrony przyrody oraz miejsc cennych przyrodniczo. • Podnoszenie świadomości przyrodniczej społeczeństwa.

*PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY OSTROWITE NA LATA 2019-2023*

Dokument	Cele, kierunki interwencji oraz zadania z zakresu ochrony środowiska określone w obowiązujących dokumentach strategicznych	Sposób uwzględnienia w „Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Ostrowite na lata 2019-2023”
	<p>W celu zwiększenia poziomu jakości życia mieszkańców oraz podniesienia konkurencyjności i atrakcyjności inwestycyjnej i turystycznej powiatu konieczne jest kontynuowanie inwestycji w rozbudowę zarówno infrastruktury komunalnej, drogowej, jak i sieci systemu połączeń komunikacyjnych między gminami. W ramach kierunku wyznaczono następujące cele operacyjne: 1. Inwestowanie w rozbudowę infrastruktury komunalnej oraz umożliwiającej selektywną zbiórkę odpadów (w szczególności na terenach wiejskich). 2. Inwestycje w rozwój infrastruktury drogowej. 3. Zapewnienie międzygminnego transportu autobusowego.</p>	
<p>Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Słupeckiego na lata 2017-2020 z perspektywą na lata 2021-2025</p>	<p>POŚ dla powiatu określa do realizacji następujące kierunki interwencji:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych i innych zanieczyszczeń emitowanych do powietrza. • Rozwój rozproszonych odnawialnych źródeł energii. • Osiągnięcie poziomów dopuszczalnych zanieczyszczeń powietrza. • Zmniejszanie uciążliwości hałasu. • Ochrona przed ponadnormatywnym promieniowaniem elektromagnetycznym. • Dążenie do osiągnięcia dobrego stanu wód. • Zwiększenie bezpieczeństwa powodziowego. • Rozbudowa infrastruktury oczyszczania ścieków, w tym realizacja programów sanitacji w zabudowie rozproszonej. • Zapewnienie dostępu do czystej wody dla społeczeństwa i gospodarki. • Racjonalne i efektywne gospodarowanie zasobami kopalin ze złóż. • Ochrona i zapewnienie właściwego sposobu użytkowania powierzchni ziemi oraz rekultywacja terenów zdegradowanych. • Racjonalne gospodarowanie odpadami zgodnie z hierarchią sposobów postępowania z odpadami. • Budowa infrastruktury do selektywnego zbierania odpadów komunalnych. • Likwidacja azbestu. • Sprawdzanie podmiotów przed uzyskaniem pozwoleń na zbieranie i przetwarzanie odpadów pod względem rzetelności prowadzonej dotychczas działalności. • Ochrona form ochrony przyrody i innych obszarów cennych przyrodniczo. • Trwale zrównoważona gospodarka leśna. • Ochrona krajobrazu. • Minimalizacja potencjalnych negatywnych skutków awarii. • Zidentyfikowanie potencjalnych historycznych zanieczyszczeń ziemi. • Budowa prawidłowej postawy społecznej (edukacja ekologiczna). 	<p>Uwzględniono w pełnym zakresie - wszystkie wyznaczone obszary interwencji, cele, kierunki interwencji oraz zadania wyznaczone w „Programie Ochrony Środowiska dla Gmin Ostrowite na lata 2019-2023” wpisują się w realizację „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Słupeckiego na lata 2017-2020 z perspektywą na lata 2021-2025”.</p>
<p>Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest na terenie Powiatu Słupeckiego</p>	<p>Nadrzędnym i długoterminowym celem programu jest oczyszczenie terenu powiatu z wyrobów zawierających azbest, a tym samym wyeliminowanie ich szkodliwego wpływu na zdrowie mieszkańców oraz środowisko naturalne.</p>	<p>Uwzględniono poprzez wyznaczenie do realizacji zadania „Systematyczne usuwanie i unieszkodliwianie wyrobów zawierających azbest”.</p>

*PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY OSTROWITE NA LATA 2019-2023*

Dokument	Cele, kierunki interwencji oraz zadania z zakresu ochrony środowiska określone w obowiązujących dokumentach strategicznych	Sposób uwzględnienia w „Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Ostrowite na lata 2019-2023”
Poziom gminny		
<p>Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Ostrowite</p>	<p>Studium określa m.in. następujące zasady i ochrony środowiska: Wśród sposobów ochrony gleb przed chemiczną degradacją ze strony rolnictwa szczególne znaczenie mają:</p> <ul style="list-style-type: none"> • stosowanie środków ochrony roślin i nawozów mineralnych w sposób racjonalny i umiarkowany - wielkość stosowanych środków należy dostosować do wymagań upraw, struktury gleb, warunków wodnych oraz ukształtowania terenu; • ograniczenie zmiany użytkowania gruntów rolnych zdrenowanych; • stosowanie nawozów naturalnych oraz biologicznych i mechanicznych metod ochrony roślin; • wprowadzanie i stosowanie na szerszą skalę metod proekologicznej produkcji rolnej, zwłaszcza na terenach o szczególnych walorach przyrodniczych oraz w bezpośrednim sąsiedztwie tych obszarów, mając na uwadze występujące na terenie gminy ustanowione formy ochrony przyrody. <p>W celu poprawy funkcjonowania środowiska oraz podniesienia walorów przyrodniczo-krajobrazowych wprowadza się następujące ustalenia:</p> <ul style="list-style-type: none"> • prowadzenie zrównoważonej gospodarki leśnej; • zachowanie fragmentów naturalnych ekosystemów, w szczególności ekosystemów łąkowych w dolinach rzecznych, ekosystemów leśnych, zadrzewień przydrożnych, parkowych, zwłaszcza ze starodrzewem, zadrzewień zlokalizowanych w dolinach cieków wodnych oraz kęp i pasm w obrębie użytków zielonych i na obniżeniach terenu, gdzie wspomagają naturalną retencję wody i stanowią siedliska drobnej fauny; • utrzymanie zróżnicowanych form użytkowania, zadrzewień śródpolnych, zbiorników wodnych, które korzystnie stymulują utrzymanie lub wzrost różnorodności biologicznej, poprzez wytworzenie warunków Ostojowych dla jak największej liczby zwierząt, ochrona znajdujących się na terenie gminy obszarów podmokłych i dolin cieków wodnych przed trwałym zainwestowaniem; • ochrona, pielęgnacja i uzupełnianie zieleni urządzonej (parki, zieleńce, zieleń uliczna); • realizacja nowych zadrzewień, zwłaszcza jako ciągów zieleni krajobrazowej i izolacyjnej w oparciu o sieć dróg publicznych, cieków wodnych, system terenów zielonych oraz w strefach występowania konfliktów przestrzennych; • kształtowanie terenów korytarzy ekologicznych umożliwiających migrację gatunków pomiędzy obszarami o największej bioróżnorodności; • zachowanie istniejących i odtworzenie zniszczonych siedlisk bytowania, żerowania i odpoczynku wszystkich gatunków zwierząt w granicach pozwalających na zachowanie ich populacji na poziomie odnawialności; • objęcie ochroną miejsc i terenów eksponowanych, panoram i punktów widokowych przed dominacją elementów obcych, w szczególności sieci infrastruktury technicznej, tablic reklamowych, zabudowy substandardowej; 	<p>Uwzględniono w pełnym zakresie - wszystkie wyznaczone obszary interwencji, cele, kierunki interwencji oraz zadania wyznaczone w „Programie Ochrony Środowiska dla Gmin Ostrowite na lata 2019-2023” wpisują się w wyznaczone w Studium zasady ochrony środowiska.</p>

*PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY OSTROWITE NA LATA 2019-2023*

Dokument	Cele, kierunki interwencji oraz zadania z zakresu ochrony środowiska określone w obowiązujących dokumentach strategicznych	Sposób uwzględnienia w „Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Ostrowite na lata 2019-2023”
	<ul style="list-style-type: none"> • podkreślanie terenów eksponowanych, punktów widokowych i panoram poprzez włączanie ich w system połączeń pieszych i rowerowych; <p>Poprawa jakości powietrza jest możliwa dzięki zmniejszeniu emisji zanieczyszczeń. W tym celu w studium określa się następujące działania:</p> <ul style="list-style-type: none"> • eliminowanie zanieczyszczeń pochodzących z emisji pyłów i szkodliwych gazów, pochodzących z gospodarstw domowych, w których następuje spalanie tradycyjnych źródeł energii (tzw. „emisji niskiej”), poprzez ograniczenie stosowania tradycyjnych paliw na rzecz niskoemisyjnych źródeł energii: gazowych, olejowych i odnawialnych, lub poprzez podłączanie obiektów do scentralizowanych źródeł ciepła (budowa sieci ciepłowniczej), a także poprzez wykonywanie termomodernizacji budynków; • stosowanie urządzeń eliminujących lub ograniczających emisję szkodliwych gazów i pyłów do atmosfery oraz wprowadzanie zmian technologicznych w zakładach przemysłowych; • preferowanie wykorzystania proekologicznych technologii produkcji w zakładach przemysłowych; • wykorzystanie odnawialnych źródeł energii; • wprowadzanie pasów zieleni izolacyjnej wzdłuż tras komunikacyjnych oraz w sąsiedztwie obiektów i urządzeń emitujących zanieczyszczenia i odory do powietrza. <p>W celu ochrony wód ustala się następujące zasady:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zachowanie naturalnego biegu cieków wodnych oraz ochrona przed zanikiem wszelkich zbiorników wodnych oraz towarzyszących im zadrzewień; • wprowadzanie zadrzewień i zakrzewień pełniących funkcję bariery biochemicznej w sąsiedztwie cieków, oczek wodnych oraz rowów melioracyjnych na terenach rolniczych; • przeprowadzanie ocen oddziaływania na środowisko dla realizacji przedsięwzięć mogących zawsze lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko określonych w przepisach odrębnych, w szczególności w zakresie zmiany stosunków hydrologicznych; • dążenie do osiągnięcia jak najlepszego stanu czystości wód przez bezwzględne wykluczenie zrzutów zanieczyszczeń (szczególnie substancji biogennej, organicznych i toksycznych) zarówno do gruntu jak i do wód powierzchniowych; • dostosowanie lokalizacji nowych obiektów gospodarczych do warunków i struktur hydrogeologicznych; • objęcie szczególną ochroną terenów zlokalizowanych w obrębie stref ochronnych ujęć wód, zgodnie z obowiązującymi przepisami; • budowę zbiorczej kanalizacji sanitarnej eliminującej w maksymalny sposób indywidualne sposoby odprowadzania ścieków sanitarnych; • stosowanie nowych technologii w zakresie działalności produkcyjnej i usługowej wpływających na stan i ilość odprowadzanych ścieków, w tym budowę i modernizację urządzeń oczyszczających ścieki; 	

*PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY OSTROWITE NA LATA 2019-2023*

Dokument	Cele, kierunki interwencji oraz zadania z zakresu ochrony środowiska określone w obowiązujących dokumentach strategicznych	Sposób uwzględnienia w „Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Ostrowite na lata 2019-2023”
	<ul style="list-style-type: none"> • zakaz rolniczego wykorzystania ścieków w strefach ochronnych ujęć wód oraz zbiorników wód podziemnych; • kompleksowe rozwiązanie odprowadzania wód opadowych i roztopowych z ciągów komunikacyjnych, placów, parkingów i innych powierzchni zanieczyszczonych oraz oczyszczanie ich zgodnie z obowiązującymi przepisami; • stosowanie urządzeń do oczyszczania wód opadowych i roztopowych przed wylotem kanałów deszczowych do cieków naturalnych i rowów melioracyjnych; • zwiększanie małej retencji wodnej oraz wdrażanie proekologicznych metod retencjonowania wody w celu przeciwdziałania skutkom suszy; • prowadzenie wodochronnej gospodarki w zlewniach poprzez wprowadzanie zalesień i zadrzewień. 	
<p style="text-align: center;">Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Ostrowite na lata 2016-2020</p>	<p>Cele Planu gospodarki niskoemisyjnej wynikają z celów przyjętych przez Unię Europejską, w dążącej do transformacji gospodarki Europy w kierunku niskoemisyjnym. Cele szczegółowe na poziomie regionalnym lokalnym dla Gminy wpisują się w cel strategiczny. Dla Gminy przyjmuje się następujące cele:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Cel strategiczny: transformacja Gminy w kierunku gospodarki niskoemisyjnej, poprzez ograniczenie emisji gazów cieplarnianych, poprawę efektywności energetycznej, wzrost wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych i poprawę jakości powietrza. • Cel szczegółowy 1: ograniczenie emisji gazów cieplarnianych do 2020 roku. • Cel szczegółowy 2: zmniejszenie zużycia energii do 2020 roku. • Cel szczegółowy 3: zwiększenie wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych do 2020. • Cel szczegółowy 4: zwiększenie wiedzy i świadomości dotyczącej gospodarki niskoemisyjnej. <p>CEL GŁÓWNY PLANU:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ograniczenie zużycia energii o 1 907 906 kWh (tj. o 9,28%); • Ograniczenie emisji finalnej CO₂ o 1 631 Mg (tj. o 10,35 %); • Produkcja energii z OZE 1 041 100 kWh. 	<p>Uwzględniono w „Programie Ochrony Środowiska dla Gmin Ostrowite na lata 2019-2023 poprzez obszar interwencji „Ochrona klimatu i jakości powietrza” oraz ustanowione w ramach tego obszaru cele, kierunki interwencji oraz zadania.</p>

Źródło: Opracowanie własne

Podsumowując „Program Ochrony Środowiska dla Gminy Ostrowite na lata 2019-2023” jest w pełni zgodny i realizuje zadania oraz cele określone w obowiązujących dokumentach strategicznych wyznaczających ramy i kierunki działań z zakresu ochrony środowiska na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym, krajowym, regionalnymi oraz lokalnym.

4. ISTNIEJĄCY STAN ŚRODOWISKA OBSZARU OBJĘTEGO ODDZIAŁYWANIEM

4.1. Klimat i powietrze atmosferyczne

Według klasyfikacji klimatów wg Köppena, obszar Gminy Ostrowite położony jest w obrębie klimatu wilgotnego kontynentalnego z łagodnym latem (Dfb). Cechy charakterystyczne dla tego klimatu przedstawiają się następująco:

- średnia temperatura najzimniejszego miesiąca wynosi -3°C lub mniej;
- średnia temperatura najcieplejszego miesiąca jest wyższa niż 10°C ;
- nie ma miesiąca ze średnią temperaturą powyżej 22°C ;
- opady są równo rozłożone w całym roku.

Zgodnie z danymi pogodowymi zebranymi pomiędzy 1982 r. i 2012 r. prezentowanymi na stronie www.climate-data.org średnia roczna temperatura powietrza w m. Ostrowite wynosi $8,2^{\circ}\text{C}$. Najcieplejszym miesiącem roku jest lipiec (średnia miesięczna temperatura wynosi $18,4^{\circ}\text{C}$), natomiast najzimniejszym styczeń (średnia miesięczna temperatura wynosi $-3,4^{\circ}\text{C}$). Średnia roczna suma opadów wynosi 521 mm (najsuchszym miesiącem jest luty – 23 mm, natomiast największe opady występują w lipcu – 75 mm).

Zgodnie z „Roczną oceną jakości powietrza w województwie wielkopolskim – Raport wojewódzki za rok 2018” na terenie Gminy Ostrowite wyznaczono obszar przekroczeń poziomu docelowego dla B(a)P.

Według danych WIOŚ główną przyczyną przekroczeń dopuszczalnych stężeń zanieczyszczeń na terenie województwa wielkopolskiego jest oddziaływanie emisji związanych z indywidualnym ogrzewaniem budynków (stężenia pyłu PM10 wykazują wyraźną zmienność sezonową – przekroczenia dotyczą tylko sezonu grzewczego).

4.2. Wody powierzchniowe i podziemne

Gmina Ostrowite położona jest na obszarze działania Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Poznaniu oraz Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Bydgoszczy (niewielki północno-wschodni fragment gminy pokrywający się z zasięgiem JCWP Kanał Ostrowo-Gopło do wypływu z Jez. Ostrowskiego – Ryc. 5) w Regionie wodnym Warty, w obrębie następujących jednolitych części wód powierzchniowych rzecznych (JCWP):

- JCWP Struga Biskupia do wpływu do jez. Gośławskiego (*typ: potok lub strumień na obszarze będącym pod wpływem procesów torfotwórczych*);
- JCWP Meszna do Strugi Bawół (*typ: potok lub strumień na obszarze będącym pod wpływem procesów torfotwórczych*);
- JCWP Dopływ z jez. Kosewskiego (*typ: ciek łączący jeziora*);
- JCWP Dopływ z Drążnej (*typ: potok nizinny piaszczysty*);
- JCWP Kanał Ostrowo-Gopło do wypływu z Jez. Ostrowskiego (*typ: ciek łączący jeziora*);
- JCWP Dopływ z Marcewka (*typ: potok lub strumień na obszarze będącym pod wpływem procesów torfotwórczych*).

Gmina Ostrowite położona jest w obrębie jednolitej części wód podziemnych (JCWPd) nr 62 (ok. 93,8 % powierzchni gminy), JCWPd nr 43 (niewielki północno-wschodni fragment

gminy; ok. 4,7 % powierzchni gminy) oraz JCWPd nr 61 (niewielki południowo-zachodni fragment gminy; ok. 1,5 % powierzchni gminy).

Północna i północno-zachodnia część Gminy Ostrowite położona jest na obszarze dwóch głównych zbiorników wód podziemnych: GZWP nr 143 Subzbiornik Inowrocław – Gniezno (stratygrafia: paleogen-neogen) oraz GZWP nr 144 Dolina Kopalna Wielkopolski (stratygrafia: czwartorzęd).

W latach 2011-2018 monitoringiem objęte były następujące jednolite części wód znajdujące się na terenie Gminy Ostrowite: JCWP Struga Biskupia do wpływu do jez. Gosławskiego; JCWP Mieszna do Strugi Bawół; JCWP Jez. Powidzkie; JCWP Jez. Kosewskie.

Zgodnie z aktualnymi danymi publikowanymi przez WIOŚ/GIOŚ jakość wód powierzchniowych znajdujących się na terenie Gminy Ostrowite przedstawia się następująco:

1. JCWP Mieszna do Strugi Bawół – badana w 2018 r.:
 - Klasa elementów biologicznych – 4 (stan/potencjał słaby);
 - Klasa elementów hydromorfologicznych – 2 (stan/potencjał dobry);
 - Klasa elementów fizykochemicznych – poniżej stanu/potencjału dobrego;
 - KLASA STANU/POTENCJAŁU EKOLOGICZNEGO – 4 (słaby);
 - KLASA STANU CHEMICZNEGO – poniżej stanu dobrego;
 - STAN OGÓLNY – ZŁY STAN WÓD.
2. JCWP Struga Biskupia do wpływu do jez. Gosławskiego – badana w 2018 r.:
 - Klasa elementów biologicznych – nie badano;
 - Klasa elementów hydromorfologicznych – nie badano;
 - Klasa elementów fizykochemicznych – nie badano;
 - KLASA STANU/POTENCJAŁU EKOLOGICZNEGO – nie badano;
 - KLASA STANU CHEMICZNEGO – poniżej stanu dobrego;
 - STAN OGÓLNY – ZŁY STAN WÓD.
3. JCWP Jez. Kosewskie – badane w 2018 r.:
 - Klasa elementów biologicznych – 1 (stan/potencjał bardzo dobry);
 - Klasa elementów hydromorfologicznych – 2 (stan/potencjał dobry);
 - Klasa elementów fizykochemicznych – 1 (stan/potencjał bardzo dobry);
 - KLASA STANU/POTENCJAŁU EKOLOGICZNEGO – 2 (stan/potencjał dobry);
 - KLASA STANU CHEMICZNEGO – poniżej stanu dobrego;
 - STAN OGÓLNY – ZŁY STAN WÓD.
4. JCWP Jez. Powidzkie – badane w 2015 r.:
 - Klasa elementów biologicznych – 1 (stan/potencjał bardzo dobry);
 - Klasa elementów hydromorfologicznych – nie badano;
 - Klasa elementów fizykochemicznych – 2 (stan/potencjał dobry);
 - KLASA STANU/POTENCJAŁU EKOLOGICZNEGO – 1 (stan bardzo dobry);
 - KLASA STANU CHEMICZNEGO – dobra;
 - STAN OGÓLNY – DOBRY STAN WÓD.

W kolejnej tabeli przedstawiono stan, ocenę ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych oraz cele środowiskowe dla JCWP położonych w obrębie Gminy Ostrowite zgodnie z „Planem gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry”.

Tabela 2. Cele środowiskowe wyznaczone w „Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry” dla JCWP w obrębie których położona jest Gmina Ostrowite

Kod JCWP	Nazwa JCWP	Czy jest monitorowana	Stan JCWP	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych	Cel środowiskowy
RW600025 1881745	Kanał Ostrowo-Gopło do wypływu z Jez. Ostrowskiego	NIE	zły	niezagrożona	dobry stan ekologiczny; dobry stan chemiczny

**PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY OSTROWITE NA LATA 2019-2023**

Kod JCWP	Nazwa JCWP	Czy jest monitorowana	Stan JCWP	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych	Cel środowiskowy
RW600017 183669	Dopływ z Drążnej	NIE	zły	niezagrożona	dobry stan ekologiczny; dobry stan chemiczny
RW600023 183679	Meszna do Strugi Bawół	TAK	zły	zagrożona	dobry potencjał ekologiczny; dobry stan chemiczny
RW600023 18345299	Struga Biskupia do wpływu do jez. Gosławskiego	TAK	zły	zagrożona	dobry potencjał ekologiczny; dobry stan chemiczny
RW600023 183632	Dopływ z Marcewka	NIE	dobry	niezagrożona	dobry stan ekologiczny; dobry stan chemiczny
RW600025 183616	Dopływ z jez. Kosewskiego	NIE	zły	zagrożona	dobry stan ekologiczny; dobry stan chemiczny
LW10099	Kosewskie	NIE	-	zagrożona	dobry potencjał ekologiczny; dobry stan chemiczny
LW10102	Powidzkie	Tak	-	niezagrożona	dobry stan ekologiczny; dobry stan chemiczny

Źródło: „Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry”

Na terenie Gminy Ostrowite nie ma wyznaczonych punktów monitoringowych jakości wód podziemnych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska. Zgodnie z „Oceną jakości wód podziemnych w punktach pomiarowych sieci krajowej w ramach monitoringu operacyjnego stanu chemicznego wód podziemnych w roku 2018 /wg PIG/” zamieszczoną na stronie WIOŚ w Poznaniu, w 2018 r. na terenie JCWPd nr 62 (która zajmuje ok. 94 % powierzchni Gminy Ostrowite) badania jakości wód prowadzono w 13 punktach. W największej liczbie punktów monitoringowych – czterech, odnotowano wody złej jakości (V klasa). W 2018 r. na terenie województwa wielkopolskiego na obszarze JCWPd nr 43 badania prowadzono jedynie w 1 punkcie pomiarowym zlokalizowanym w Gminie Skulsk (odnotowano zły stan wód – V klasa). Natomiast na obszarze JCWPd nr 61 badań nie prowadzono.

Zgodnie z opracowaniem PIG-PIB „Interpretacja wyników monitoringu operacyjnego, ocena stanu chemicznego oraz przygotowanie opracowania o stanie chemicznym jednolitych części wód podziemnych zagrożonych nieosiągnięciem dobrego stanu według danych z 2017 r.” (Warszawa, lipiec 2018 r.):

- Stan chemiczny całej jednolitej części wód podziemnych nr 62 określono jako słaby. Największym zagrożeniem dla wód podziemnych JCWPd są rejon eksploatacji górniczej, przede wszystkim odkrywkowej eksploatacji złóż węgla brunatnego. Skutkiem tej działalności jest zmiana naturalnych stosunków wodnych (lej depresji, zmiany w infiltracji opadów, zmiany w hydrografii) oraz lokalnie fizyczna likwidacja warstw wodonośnych.
- Stan chemiczny całej jednolitej części wód podziemnych nr 43 określony został jako słaby (zidentyfikowano ascenzję wód słonych z niżej występujących poziomów wodonośnych mezozoiku - kreda i jura - oraz częściowo zasolonych neogeńsko-paleogeńskich). Istotnym problemem na obszarze JCWPd jest niedostateczna sanitacja obszarów wiejskich i rekreacyjnych. Wśród presji antropogenicznych występujących w obrębie jednostki wymienia się również presję związaną z odwadnianiem kopalń węgla brunatnego i związanym z tym problemem ascenzji wód z niższych poziomów.

W kolejnej tabeli przedstawiono stan, ocenę ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych oraz cele środowiskowe dla JCWPd w obrębie których położona jest Gmina Ostrowite zgodnie z „Planem gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry”.

Tabela 3. Cele środowiskowe wyznaczone w „Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry” dla JCWPd w obrębie których położona jest Gmina Ostrowite

Kod JCWPd	Numer JCWPd	Czy jest monitorowana	Stan JCWPd (ilościowy/chemiczny)	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych	Cel środowiskowy
PLGW60 0043	43	Tak	słaby/słaby	Zagrożona	Dobry stan chemiczny/ochrona stanu ilościowego przed dalszym pogorszeniem
PLGW60 0061	61	Tak	Dobry/dobry	Niezagrożona	Dobry stan chemiczny/dobry stan ilościowy
PLGW60 0062	62	Tak	Dobry/słaby	Zagrożona	Dobry stan chemiczny/dobry stan ilościowy

Źródło: „Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry”

Zgodnie z opracowanym przez dyrektora RZGW w Poznaniu „Planem przeciwdziałania skutkom suszy w regionie wodnym Warty” (Poznań, grudzień 2017 r.) stopień zagrożenia Gminy Ostrowite poszczególnymi rodzajami suszy przedstawia się następująco (w skali 1-4): susza atmosferyczna – gmina silnie zagrożona (stopień 4); susza rolnicza – gmina umiarkowanie zagrożona (stopień 2); susza hydrologiczna – gmina umiarkowanie zagrożona (stopień 2); susza hydrogeologiczna – gmina słabo zagrożona (stopień 1).

Na terenie Gminy Ostrowite nie wyznaczono obszarów zagrożonych podtopieniami oraz obszarów zagrożenia powodziowego.

W dniu 28 lutego 2017 r. Dyrektor Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Poznaniu wydał Rozporządzenie w sprawie określenia w regionie wodnym Warty wód powierzchniowych i podziemnych wrażliwych na zanieczyszczenie związkami azotu ze źródeł rolniczych oraz obszaru szczególnie narażonego, z którego odpływ azotu ze źródeł rolniczych do tych wód należy ograniczyć. Zgodnie z powyższym rozporządzeniem określono cały obszar regionu wodnego Warty jako obszar szczególnie narażony (OSN) na zanieczyszczenie związkami azotu ze źródeł rolniczych. Na terenie Gminy Ostrowite wyznaczono również wody powierzchniowe wrażliwe na zanieczyszczenie związkami azotu ze źródeł rolniczych (tj. JCWP Mieszna do Strugi Bawół, JCWP Struga Biskupia do wpływu do jez. Gosławskiego, JCWP Jez. Powidzkie).

4.3. Gospodarka wodno-ściekowa

W 2018 r. z ujęć wód służących zbiorowemu zaopatrzeniu w wodę mieszkańców Gminy Ostrowite pobrano 318 tys. m³ wody, w tym dostarczono 274 tys. m³ (co stanowi 86,2 %). Długość czynnej rozdzielczej sieci wodociągowej (bez przyłączy) na terenie Gminy Ostrowite wynosi 163,0 km (wg stanu na dzień 31.12.2018 r.). Łączna liczba przyłączy do sieci wodociągowej wynosi 2 022 szt. Na terenie Gminy Ostrowite wyznaczona została aglomeracja kanalizacyjna „Ostrowite” o równoważnej liczbie mieszkańców wynoszącej 2 650 (RLM) obejmująca następujące miejscowości: Gostuń, Giewartów, Mieczownica, Tomaszewo, Ostrowite oraz Sienno. Obecnie obowiązującym aktem prawnym dla aglomeracji jest Uchwała Nr XXIII/632/16 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 31 października 2016 r. zmieniająca uchwałę w sprawie wyznaczenia aglomeracji Ostrowite. Długość czynnej sieci kanalizacji sanitarnej na terenie Gminy

Ostrowite wynosi 27,0 km (wg stanu na dzień 31.12.2018 r.). Łączna liczba przyłączy do sieci kanalizacyjnej wynosi 586 szt. W 2018 r. siecią kanalizacyjną odprowadzono 56 tys. m³ ścieków. Na terenie miejscowości Gostuń zlokalizowana jest komunalna biologiczna oczyszczalnia ścieków o przepustowości 300 m³/dobę. Odbiornikiem ścieków oczyszczonych jest Struga Ostrowicka w km 23+995. W 2018 r. na oczyszczalni oczyszczono 75 tys. m³ ścieków. Ładunek zanieczyszczeń w ściekach dopływających wyniósł 147,982 Mg, natomiast w ściekach oczyszczonych 3,641 Mg. W 2018 r. na oczyszczalni w Gostuniu osiągnięto następujące poziomy redukcji zanieczyszczeń: BZT5 – 99,5 %, ChZT – 96,3 %, zawiesiny – 98,4 %, azot ogólny – 98,9 %, fosfor ogólny – 96,8 %.

Nieskanalizowane obszary gminy obsługiwane są przez indywidualne rozwiązania gospodarki ściekowej, tj. przydomowe oczyszczalnie ścieków oraz zbiorniki bezodpływowe. Gospodarka ściekowa oparta o gromadzenie ścieków w zbiornikach bezodpływowych (szambach) polega na okresowym ich opróżnianiu i wywożeniu do punktu zlewnego zlokalizowanego na terenie oczyszczalni ścieków. Zgodnie z danymi GUS (stan na 31.12.2018 r.) na terenie Gminy Ostrowite znajduje się 755 zbiorników bezodpływowych (szamb) oraz 52 przydomowe oczyszczalnie ścieków.

4.4. Zagrożenia hałasem

Zgodnie z przeprowadzonym w 2015 r. GPR największe natężenie ruchu pojazdów silnikowych na terenie Gminy Ostrowite występuje na DW 263 odc. Słupca – Szyszłowo i wynosi 4 503 poj./dobę (1,6 mln/poj./rok). W porównaniu do GPR przeprowadzonego w 2010 r. wzrost natężenia ruchu pojazdów odnotowano na DW 263 odc. Szyszłowo – Kleczew (o 46,3 %) oraz DW 263 odc. Słupca – Szyszłowo (o 12,7 %). W związku z czym należy uznać, iż klimat akustyczny wzdłuż tych odcinków dróg na terenie gminy uległ pogorszeniu. Natomiast dla DW 262 odc. Smolniki Powidzkie – Szyszłowo odnotowano spadek natężenia ruchu o 26,6 % (co oznacza poprawę klimatu akustycznego wzdłuż tego odcinka drogi). Przez teren Gminy Ostrowite nie przebiegają jednak odcinki dróg o natężeniu ruchu pojazdów silnikowych powyżej 3 mln/rok (tj. 8 200/dobę), których eksploatacja może powodować negatywne oddziaływanie akustyczne na znacznych obszarach oraz dla których wymagane jest sporządzanie map akustycznych.

Najistotniejsze źródło hałasu na terenie Gminy Ostrowite stanowi lotnisko wojskowe Powidz. W związku z brakiem możliwości ograniczenia poziomu hałasów lotniczych w środowisku do wartości dopuszczalnych, wokół lotniska w Powidzu utworzono obszar ograniczonego użytkowania, którego zasięg sięga południowo-zachodniej części gminy.

4.5. Promieniowanie elektromagnetyczne

Źródłem zasilania terenów gminy w energię elektryczną są Główne Punkty Zasilania (GPZ) 110/15 kV zlokalizowane w Słupcy, Witkowie i Cieninie (wszystkie poza obszarem gminy). Dystrybucja energii odbywa się za pomocą linii średniego napięcia poprzez stacje transformatorowo-rozdzielcze 15/0,4 kV i dalej liniami niskiego napięcia 0,4 kV do odbiorców. W skład sieci dystrybucyjnej na terenie Gminy Ostrowite wchodzi również dwie linie elektroenergetyczne wysokiego napięcia 110 kV relacji Elektrownia Pątnów - GPZ Witkowo, z odgałęzieniem w kierunku GPZ Kleczew, i relacji Elektrownia Pątnów - Mogilno. Przez obszar Gminy Ostrowite przebiega napowietrzna linia elektroenergetyczna najwyższych napięć 220 kV relacji Pątnów – Czerwonak.

Zgodnie z wydanymi przez Urząd Komunikacji Elektronicznej pozwoleniami radiowymi na terenie Gminy Ostrowite (wg stanu na dzień 31.06.2018 r.) funkcjonuje jedynie 9 nadajników łączności bezprzewodowej rozmieszczonych w dwóch lokalizacjach – w miejscowości Ostrowite (1 nadajnik) i Szyszłowo (8 nadajników).

Na terenie Gminy Ostrowite nie ma zlokalizowanego punktu pomiarowego natężenia pola elektromagnetycznego. Pomiarów pól elektromagnetycznych na terenie województwa

wielkopolskiego wykonane przez WIOŚ w Poznaniu w latach 2014-2018 nie wykazały przekroczeń dopuszczalnych norm. Zmierzone wartości natężenia PEM były dużo niższe od poziomów dopuszczalnych. Dokonując porównania wszystkich wyników pomiarów PEM na przestrzeni ostatnich lat nie obserwuje się znaczących zmian średnich poziomów pól elektromagnetycznych na żadnym z trzech kategorii terenów. Jednak dynamiczny rozwój branży telekomunikacyjnej prowadzi do wzrostu liczby sztucznych źródeł pól elektromagnetycznych w środowisku.

4.6. Zasoby geologiczne

Szczegółową charakterystykę udokumentowanych złóż kopalin występujących na terenie Gminy Ostrowite przedstawiono w kolejnej tabeli.

Tabela 4. Charakterystyka złóż kopalin zlokalizowanych na terenie Gminy Ostrowite

Nazwa złoża	Numer złoża	Kopalina	Pow. złoża [ha]	Stan zagospodarowania złoża	Średnia miąższość złoża [m]
Pątnów III Soczewka Danków	WB437	węgiel brunatny	400,0	skreślone z bilansu zasobów	5,00
Przeclaw	KN11749	piasek	0,76	rozpoznane szczegółowo	3,60
Przeclaw I	KN16012	piasek	0,73	rozpoznane szczegółowo	3,90
Przeclaw II	KN15246	piasek	1,13	skreślone z bilansu zasobów	1,13

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Państwowego Instytut Geologicznego

Zgodnie z „Bilansem zasobów złóż kopalin w Polsce wg stanu na 31.XII.2018 r.” (PIG-PIB, Warszawa 2019 r.) ze złóż zlokalizowanych na terenie Gminy Ostrowite nie prowadzi się wydobycia kopalin. Ponad 50 % powierzchni Gminy Ostrowite (cała wschodnia część gminy) stanowi teren górniczy dla odkrywek węgla brunatnego Pątnów należących do KWB Konin S.A. Teren górniczy stanowi przestrzeń objętą przewidywanymi szkodliwymi wpływami robót górniczych zakładu górniczego (na terenie górniczym mogą występować tzw. szkody górnicze).

4.7. Gleby

Zgodnie z zestawieniem gruntów przekazanych przez Urząd Gminy Ostrowite na terenie gminy na gruntach ornych dominują gleby klasy VI (najsłabsze), które zajmują 25,5 % powierzchni (1 915,1 ha). Na terenie Gminy Ostrowite nie występują gleby orne klasy I (najlepsze) oraz klasy II (bardzo dobre). Zgodnie z zestawieniem gruntów przekazanych przez Urząd Gminy Ostrowite, powierzchnia nieużytków (*obszar gruntu, który z powodu naturalnych warunków siedliskowych lub na skutek działalności rolniczej, przemysłowej, leśnej lub innej nie posiada lub utracił wartość użytkową*) na terenie gminy wynosi 246,8 ha, co stanowi 2,4 % obszaru gminy. Od 2014 r. powierzchnia nieużytków na terenie Gminy Ostrowite pozostaje bez zmian. W latach 2015-2018 dla obszaru Gminy Ostrowite Starosta Słupecki nie wydawał decyzji dotyczących wyłączenia gruntów rolnych z produkcji rolniczej z przeznaczeniem pod inne tereny np. osiedlowe, przemysłowe. Zgodnie z danymi Starostwa Powiatowego w Słupcy na terenie Gminy Ostrowite nie zarejestrowano żadnych obszarów o potencjalnie historycznych zanieczyszczeniach powierzchni ziemi. Nie zarejestrowano również żadnego miejsca zagrożonego ruchami masowymi ziemi.

4.8. Gospodarowanie odpadami

Zgodnie ze „Sprawozdaniem Wójta Gminy Ostrowite z realizacji zadań z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi” w 2018 r. z obszaru gminy odebrano 1 380,822 Mg

odpadów komunalnych. Największy udział w łącznej masie odebranych odpadów komunalnych posiadały zmieszane odpady komunalne – 32,8 % (453,140 Mg).

W 2018 r. Gmina Ostrowite osiągnęła wszystkie wymagane ustawą o utrzymaniu czystości i porządku w gminach poziomy:

- recyklingu, przygotowania do ponownego użycia następujących frakcji odpadów komunalnych: papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła: POZIOM OSIĄGNIĘTY – 35,55% (przy wymaganym poziomie 30 %).
- ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazanych do składowania: POZIOM OSIĄGNIĘTY - 0,0% (przy dopuszczalnym poziomie 45%);
- recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych: POZIOM OSIĄGNIĘTY - 100,0% (przy wymaganym poziomie 45%).

Zgodnie z Bazą Azbestową (dostęp na dzień 31.07.2019 r.) na terenie Gminy Ostrowite zinwentaryzowano 5 826,890 Mg wyrobów zawierających azbest. Ilość unieszkodliwionego azbestu z terenu gminy wynosi 719,216 Mg, co stanowi 12,3 % (do unieszkodliwienia pozostało 5 107,674 Mg wyrobów zawierających azbest). W latach 2015-2018 z obszaru Gminy Ostrowite przy pomocy finansowej Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Poznaniu usunięto i unieszkodliwiono 324,697 Mg wyrobów zawierających azbest.

Składowisko odpadów komunalnych w Skrzynce położone jest w północnej części gminy Ostrowite. Teren składowiska zajmuje obszar o powierzchni około. 0,35 ha, na działce o numerze ewidencyjnym 65. Składowisko zlokalizowane jest w obrębie wyrobiska pożwirowego, ma charakter wgłębno-napowierzchniowy i składa się z jednej kwatery. Pojemność wynosi ok. 25 000 m³ (wypełnione w 100 %). Z uwagi na brak możliwości dostosowania tego składowiska do wymogów określonych w przepisach dotyczących tego rodzaju obiektów, zgodnie z decyzją Starosty Śłupeckiego SR-7635/11/2003 z dnia 31.03.2003 r. zostało ono zamknięte z dniem 31.03.2003 r. Rekultywację składowiska zakończono 27.04.2016 r. zgodnie z decyzją Starosty Śłupeckiego.

4.9. Poważne awarie

Ryzyko wystąpienia poważnej awarii na terenie Gminy Ostrowite jest bardzo niewielkie przede wszystkim ze względu na brak działalności na terenie gminy zakładów dużego (ZDR) i zwiększonego ryzyka (ZZR) wystąpienia poważnej awarii przemysłowej. Poza tym przez teren gminy nie przebiegają drogi o dużym natężeniu ruchu (krajowe/autostrady) oraz brak jest infrastruktury gazowniczej (w tym gazociągów przesyłowych wysokiego ciśnienia). Największe ryzyko wystąpienia poważnej awarii na terenie Gminy Ostrowite związane jest z przebiegiem przez obszar gminy ropociągu tranzytowego „Przyjaźń” – możliwość rozszczelnienia powodująca wyciek ropy naftowej.

4.10. Zasoby przyrodnicze

Świat roślinny Gminy Ostrowite jest charakterystyczny dla nizinnych obszarów centralnej części Polski. Na obszarze gminy przeważają użytki rolne, stanowiące ok. 80 % jej powierzchni, pokryte roślinnością uprawną. Występują tu także pojedyncze zadrzewienia śródpolne i przydrożne. Użytki zielone występują głównie w dnach rynien oraz w zagłębieniach na powierzchni wysoczyzny morenowej falistej. Najciekawszą i najbardziej specyficzną florę zawiera obszar drobnych, zarastających mis jeziornych rynien Jeziora Powidzkiego oraz Kańskiego i Kosewskiego. Stanowią one dobrze wykształcony korytarz ekologiczny o mało zniekształconych powiązaniach. Wykształciły się tam specyficzne warunki edaficzne. Obszar ten ma mozaikową strukturę, zawierającą zarastające misy niewielkich jezior, przyległe kompleksy torfowisk niskich i przejściowych, wilgotne łąki oraz bagienne lasy i zarośla. Tę złożoną strukturę wzbogacają liczne wydmy. Rynny otaczają kompleksy leśne o funkcji lasu wodochronnego. Są to

drzewostany przeważnie sosnowe o różnych stadiach rozwoju. Sąsiedztwo wydm i torfowisk, a więc siedlisk o skrajnie różnych warunkach wilgotnościowych i troficznych, sprzyja powstawaniu układów ekologicznych szczególnie bogatych w gatunki. Zbiorowiska typowe dla obszarów podmokłych - łąki trzęślicowe, ziołorośla i szuwały - występują w pobliżu wydmowych zbiorowisk sucholubnych, m.in. bogatych w gatunki ciepłolubnych muraw *Silenoitidis-Festucetum*, tworząc interesujące, bogate w gatunki strefy ekotonowe. O dużych walorach przyrodniczych tego obszaru decydują między innymi zróżnicowanie zbiorowisk roślinnych oraz bogactwo flory. Za priorytet należy uznać ochronę i restytucję mechowisk i łąk trzęślicowych, jako ekosystemów skupiających szczególnie dużo rzadkich i zagrożonych gatunków roślin i zwierząt.

Świat zwierzęcy Gminy Ostrowite jest charakterystyczny dla nizinnych obszarów centralnej części Polski. Fauna jest stosunkowo słabo rozpoznana. Dotąd stwierdzono zaledwie 147 gatunków ptaków i 34 ssaki. Skład gatunkowy płazów (10) i gadów (5) nie odbiega zasadniczo od okolicznych terenów. Ze względu na gospodarkę rybacką więcej informacji zebrano o ichtiofaunie. Obecnie występują na omawianym terenie 22 gatunki ryb.

Powierzchnia lasów na terenie Gminy Ostrowite wynosi 950,28 ha (stan na 31.12.2018 r.). Stopień lesistości Gminy Ostrowite wynosi 9,2 %. Obszary leśne obszaru gminy, skupione są w dwóch rejonach. Na północy gminy, w obrębie Rynny Powidzkiej i rynny jezior Kosewskiego i Kańskiego, dominującym typem siedliskowym jest bór świeży, choć stosunkowo dużymi płatami występuje również bór mieszany wilgotny i ols. Dominującym gatunkiem drzewostanu jest sosna, a w siedliskach olsu - olcha. Obok nich występuje również brzoza i świerk. W południowo-zachodniej części gminy, w rejonie południowej części Rynny Powidzkiej, wśród siedlisk dominuje bór mieszany świeży, a w niżej położonych partiach terenu, ols jesionowy. Wśród drzewostanu - sosna i olcha uzupełnione domieszkami akacji. Część lasów zakwalifikowano do kategorii lasów ochronnych wodochronnych. Znajdują się one w otoczeniu Jeziora Powidzkiego, Kosewskiego i Kańskiego oraz we wschodniej części gminy, na obszarze sołectwa Kania. Ich celem jest ochrona lokalnych układów hydrograficznych. Lasy wodochronne położone są na terenie udokumentowanych zbiorników wód podziemnych. Lasy ochronne uzupełniają kompleksy leśne na siedliskach wilgotnych i bagiennych oraz w sąsiedztwie cieków i zbiorników wodnych.

Zgodnie z Centralnym Rejestrem Form Ochrony Przyrody prowadzonym przez Generalną Dyрекcję Ochrony Środowiska na terenie Gminy Ostrowite znajdują się: Obszar Natura 2000 Pojezierze Gnieźnieńskie (PLH 300026); Powidzki Park Krajobrazowy; Powidzko-Bieniszewski Obszar Chronionego Krajobrazu; Pomniki przyrody.

Szczegółowy opis istniejących form ochrony przyrody na terenie Gminy Ostrowite zamieszczono w rozdziale 7 „Oddziaływanie na formy ochrony przyrody, w tym na cele i przedmiot ochrony obszarów Natura 2000”.

4.11. Istniejące problemy ochrony środowiska

W kolejnej tabeli przedstawiono zdiagnozowane problemy dla poszczególnych obszarów interwencji w ramach przeprowadzonej analizy SWOT w „Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Ostrowite na lata 2019-2023”.

Tabela 5. Zdiagnozowane problemy dla poszczególnych obszarów interwencji w ramach przeprowadzonej analizy SWOT w „Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Ostrowite na lata 2019-2023”

Obszar interwencji	Słabe strony (problemy)
Powietrze	<ul style="list-style-type: none">• Wyznaczenie na terenie gminy obszaru przekroczeń poziomu docelowego benzo(a)pirenu (zgodnie z dokonaną przez GIOŚ oceną za 2018 r.).• Funkcjonowanie na terenie gminy głównie indywidualnych źródeł grzewczych, które są podstawową przyczyną tzw. niskiej emisji.• Dominujący udział paliw węglowych w produkcji ciepła na terenie gminy.• Brak dostępu do gazu ziemnego, który stanowi niskoemisyjne źródło energii.

**PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY OSTROWITE NA LATA 2019-2023**

Obszar interwencji	Słabe strony (problemy)
Hałas	<ul style="list-style-type: none"> Wyznaczenie na terenie gminy obszaru ograniczonego użytkowania dla lotniska wojskowego w Powidzu ze względu na przekroczenia dopuszczalnego poziomu hałasu. Wzrost natężenia ruchu pojazdów na DW 263, co oznacza pogorszenie stanu klimatu akustycznego dla terenów położonych wzdłuż tej drogi.
PEM	<ul style="list-style-type: none"> Lokalizacja infrastruktury elektroenergetycznej najwyższych napięć (linia 220 kV) stanowiącej główne źródło PEM na terenie gminy. Brak punktu pomiarowego natężenia PEM zlokalizowanego na terenie gminy.
Wody powierzchniowe i podziemne	<ul style="list-style-type: none"> Gmina silnie zagrożona suszą atmosferyczną. Lokalizacja na terenie gminy wód powierzchniowych wrażliwych na zanieczyszczenia związkami azotu ze źródeł rolniczych. Zły stan ogólny wód JCWP Meszna do Strugi Bawół, JCWP Struga Biskupia do wpływu do jez. Gosławskiego, JCWP Jez. Kosewskie. Słaby stan chemiczny JCWPd nr 62. Słaby stan chemiczny JCWPd nr 43.
Gospodarka wodno-ściekowa	<ul style="list-style-type: none"> Niska gęstość zaludnienia gminy stanowiąca podstawową barierę dla rozwoju zbiorowego systemu odprowadzania ścieków na terenie gminy. Duża liczba zbiorników bezodpływowych na terenie gminy stanowiących potencjalne źródło zanieczyszczeń środowiska wodno-gruntowego.
Gleby i zasoby geologiczne	<ul style="list-style-type: none"> Zinventaryzowanie na terenie gminy miejsca niekoncesjonowanej eksploatacji kopalin. Ponad 50 % powierzchni gminy stanowi teren górniczy dla odkrywek węgla brunatnego Pątnów, a więc obszar, na którym mogą występować szkody górnicze. Dominujący udział gleb lekkich i bardzo lekkich podatnych na suszę i erozję. Dominujący udział gleb rolnych VI klasy bonitacyjnej na terenie gminy (gleby najsłabsze) – brak gleb I i II klasy.
Gospodarka odpadami	<ul style="list-style-type: none"> Duża ilość wyrobów azbestowych pozostałych na terenie gminy do usunięcia. Brak objęcia gminnym systemem gospodarowania odpadami komunalnymi również nieruchomości niezamieszkałych.
Zasoby przyrodnicze	<ul style="list-style-type: none"> Niska lesistość gminy. Pomniki przyrody znajdujące się na terenie gminy posiadają suche gałęzie (konieczność przeprowadzenia prac ochronnych i konserwacyjnych).
Zagrożenia poważnymi awariami	<ul style="list-style-type: none"> Przebieg przez teren gminy ropociągu „Przyjaźń”.

Źródło: opracowanie własne

Najistotniejsze problemy środowiskowe na terenie Gminy Ostrowite stanowią:

- 1. Wyznaczenie na terenie gminy obszaru przekroczeń poziomu docelowego benzo(a)pirenu (zgodnie z dokonaną przez GIOŚ oceną za 2018 r.).**
- 2. Gmina silnie zagrożona suszą atmosferyczną.**
- 3. Lokalizacja na terenie gminy wód powierzchniowych wrażliwych na zanieczyszczenia związkami azotu ze źródeł rolniczych.**
- 4. Zły stan ogólny wód JCWP Meszna do Strugi Bawół, JCWP Struga Biskupia do wpływu do jez. Gosławskiego, JCWP Jez. Kosewskie.**
- 5. Słaby stan chemiczny JCWPd nr 62.**
- 6. Słaby stan chemiczny JCWPd nr 43.**
- 7. Niska gęstość zaludnienia obszarów nieskanalizowanych na terenie gminy, która powoduje brak uzasadnienia ekonomicznego dla budowy sieci kanalizacyjnej - nieefektywne ekologicznie systemy gromadzenia ścieków sanitarnych na terenach nieskanalizowanych (nieszczelne zbiorniki bezodpływowe).**

5. POTENCJALNE ZMIANY STANU ŚRODOWISKA W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU

W kolejnej tabeli przedstawiono podstawowe i najważniejsze potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji zadań wyznaczonych w „Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Ostrowite na lata 2019-2023”.

Tabela 6. Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji zadań wyznaczonych w „Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Ostrowite na lata 2019-2023”

Zadania	Potencjalna zmiana stanu środowiska w wyniku braku realizacji wyznaczonych zadań	Ocena zmiany
Termomodernizacja budynków (mieszkalnych, użyteczności publicznej).	Zwiększenie powierzchniowej emisji zanieczyszczeń do powietrza – w efekcie pogorszenie jakości powietrza.	Negatywna
Wymiana przestarzałych źródeł grzewczych opalanych paliwami stałymi.	Zwiększenie powierzchniowej emisji zanieczyszczeń do powietrza – w efekcie pogorszenie jakości powietrza.	Negatywna
Wykorzystywanie odnawialnych źródeł energii (np. kolektory słoneczne, pompy ciepła).	Zwiększenie powierzchniowej emisji zanieczyszczeń do powietrza – w efekcie pogorszenie jakości powietrza.	Negatywna
Modernizacja, przebudowa oraz utwardzanie nawierzchni dróg.	Zwiększenie liniowej emisji zanieczyszczeń do powietrza – w efekcie pogorszenie jakości powietrza. Dodatkowo pogorszenie klimatu akustycznego.	Negatywna
Budowa ścieżek i dróg rowerowych.	Zwiększenie liniowej emisji zanieczyszczeń do powietrza – w efekcie pogorszenie jakości powietrza. Dodatkowo pogorszenie klimatu akustycznego.	Negatywna
Budowa i remonty chodników.	Zwiększenie liniowej emisji zanieczyszczeń do powietrza – w efekcie pogorszenie jakości powietrza. Dodatkowo pogorszenie klimatu akustycznego.	Negatywna
Zakup niskoemisyjnego taboru (pojazdy służbowe, pojazdy OSP).	Zwiększenie liniowej emisji zanieczyszczeń do powietrza – w efekcie pogorszenie jakości powietrza.	Negatywna
Modernizacja przemysłowych źródeł ciepła.	Zwiększenie punktowej emisji zanieczyszczeń do powietrza – w efekcie pogorszenie jakości powietrza.	Negatywna
Modernizacja systemów do redukcji zanieczyszczeń pyłowo-gazowych.	Zwiększenie punktowej emisji zanieczyszczeń do powietrza – w efekcie pogorszenie jakości powietrza.	Negatywna
Kontrola podmiotów korzystających ze środowiska (w zakresie emisji zanieczyszczeń pyłowo-gazowych).	Zwiększenie punktowej emisji zanieczyszczeń do powietrza – w efekcie pogorszenie jakości powietrza.	Negatywna
Wnikliwe prowadzenie postępowań dotyczących wydawania pozwoleń na emisję gazów i pyłów.	Zwiększenie punktowej emisji zanieczyszczeń do powietrza – w efekcie pogorszenie jakości powietrza.	Negatywna
Kontrola gospodarstw domowych w zakresie spalania odpadów.	Zwiększenie powierzchniowej emisji zanieczyszczeń do powietrza – w efekcie pogorszenie jakości powietrza.	Negatywna
Uwzględnianie w MPZP zapisów dotyczących stosowania ekologicznych systemów grzewczych w tym OZE.	Zwiększenie powierzchniowej emisji zanieczyszczeń do powietrza – w efekcie pogorszenie jakości powietrza.	Negatywna
Promocja niskoemisyjnych środków transportu.	Zwiększenie liniowej emisji zanieczyszczeń do powietrza – w efekcie pogorszenie jakości powietrza.	Negatywna

*PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY OSTROWITE NA LATA 2019-2023*

Zadania	Potencjalna zmiana stanu środowiska w wyniku braku realizacji wyznaczonych zadań	Ocena zmiany
Promocja niskoemisyjnych paliw oraz źródeł grzewczych.	Zwiększenie powierzchniowej emisji zanieczyszczeń do powietrza – w efekcie pogorszenie jakości powietrza.	Negatywna
Informowanie społeczeństwa o szkodliwości spalania odpadów.	Zwiększenie powierzchniowej emisji zanieczyszczeń do powietrza – w efekcie pogorszenie jakości powietrza.	Negatywna
Kontrola zakładów produkcyjno-przemysłowych w zakresie emitowanego hałasu.	Pogorszenie klimatu akustycznego.	Negatywna
Prowadzenie pomiarów natężenia ruchu (w ramach GPR).	Pogorszenie klimatu akustycznego.	Negatywna
Prowadzenie pomiarów emisji hałasu komunikacyjnego na terenie gminy.	Pogorszenie klimatu akustycznego.	Negatywna
Wydawanie decyzji o dopuszczalnym poziomie hałasu.	Pogorszenie klimatu akustycznego.	Negatywna
Opracowywanie MPZP uwzględniających ochronę akustyczną terenów.	Pogorszenie klimatu akustycznego.	Negatywna
Modernizacja infrastruktury elektroenergetycznej.	Wzrost natężenia promieniowania elektromagnetycznego w środowisku.	Negatywna
Monitorowanie oraz ocena poziomów pól elektromagnetycznych.	Wzrost natężenia promieniowania elektromagnetycznego w środowisku.	Negatywna
Wnikliwe prowadzenie postępowań administracyjnych dotyczących nowych instalacji emitujących PEM.	Wzrost natężenia promieniowania elektromagnetycznego w środowisku.	Negatywna
Uwzględnianie w MPZP zapisów dot. ochrony przed promieniowaniem elektromagnetycznym.	Wzrost natężenia promieniowania elektromagnetycznego w środowisku.	Negatywna
Zapewnienie drożności koryt cieków i kanałów (realizacja prac konserwacyjnych i utrzymaniowych)	Wzrost zasięgu i skutków oddziaływania suszy i powodzi-podtopień (brak adaptacji do zmian klimatycznych).	Negatywna
Remonty i bieżące utrzymanie budowli wodnych	Wzrost zasięgu i skutków oddziaływania suszy i powodzi-podtopień (brak adaptacji do zmian klimatycznych).	Negatywna
Zwiększenie retencji obszaru gminy – tworzenie nowych zadrzewień, budowa obiektów małej retencji	Wzrost zasięgu i skutków oddziaływania suszy i powodzi-podtopień (brak adaptacji do zmian klimatycznych).	Negatywna
Modernizacja i bieżące utrzymanie urządzeń melioracyjnych.	Wzrost zasięgu i skutków oddziaływania suszy i powodzi-podtopień (brak adaptacji do zmian klimatycznych).	Negatywna
Realizacja „Planu przeciwdziałania skutkom suszy w regionie wodnym Warty”	Wzrost zasięgu i skutków oddziaływania suszy i powodzi-podtopień (brak adaptacji do zmian klimatycznych).	Negatywna
Modernizacja i rozbudowa infrastruktury wodociągowej (sieci, ujęć, SUW).	Zwiększenie strat wody.	Negatywna
Modernizacja i rozbudowa infrastruktury kanalizacyjnej (sieci, przepompowni, oczyszczalni).	Pogorszenie jakości wód powierzchniowych i podziemnych wskutek przenikania do środowiska wodnego ścieków z sektora komunalnego.	Negatywna
Realizacja „Programu działań mających na celu ograniczenie odpływu azotu ze źródeł rolniczych”.	Pogorszenie jakości wód powierzchniowych i podziemnych wskutek przenikania do środowiska wodnego związków azotu pochodzenia rolniczego.	Negatywna
Realizacja programów rolno-środowiskowych w zakresie ochrony wód.	Pogorszenie jakości wód powierzchniowych i podziemnych wskutek przenikania	Negatywna

**PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY OSTROWITE NA LATA 2019-2023**

Zadania	Potencjalna zmiana stanu środowiska w wyniku braku realizacji wyznaczonych zadań	Ocena zmiany
	do środowiska wodnego związków azotu pochodzenia rolniczego.	
Kontrola przydomowych oczyszczalni ścieków oraz zbiorników bezodpływowych (wraz z częstotliwością opróżniania).	Pogorszenie jakości wód powierzchniowych i podziemnych wskutek przenikania do środowiska wodnego ścieków z sektora komunalnego.	Negatywna
Prowadzenie monitoringu jakości wód powierzchniowych i podziemnych.	Pogorszenie jakości wód powierzchniowych i podziemnych.	Negatywna
Udzielanie oraz weryfikacja pozwoleń wodno-prawnych.	Pogorszenie jakości wód powierzchniowych i podziemnych.	Negatywna
Kontrola podmiotów korzystających ze środowiska (w zakresie oczyszczania i wprowadzania ścieków).	Pogorszenie jakości wód powierzchniowych i podziemnych.	Negatywna
Realizacja szkoleń dotyczących prowadzenia produkcji rolniczej na obszarach OSN.	Pogorszenie jakości wód powierzchniowych i podziemnych wskutek przenikania do środowiska wodnego związków azotu pochodzenia rolniczego.	Negatywna
Prowadzenie akcji edukacyjno-informacyjnych z zakresu oszczędzania wody oraz prawidłowego postępowania ze ściekami.	Pogorszenie jakości wód powierzchniowych i podziemnych wskutek przenikania do środowiska wodnego ścieków z sektora komunalnego. Zwiększenie strat wody.	Negatywna
Wykorzystywanie nowoczesnych technik wydobywczych.	Zwiększenie strat surowców mineralnych.	Negatywna
Prowadzenie bieżącej kontroli w zakresie wydawanych koncesji oraz eliminacja nielegalnego ich wydobywania.	Zwiększenie strat surowców mineralnych.	Negatywna
Kontrola podmiotów korzystających ze środowiska (w zakresie wydobywania kopalin).	Zwiększenie strat surowców mineralnych.	Negatywna
Ochrona niezagospodarowanych złóż kopalin w procesie planowania przestrzennego.	Zwiększenie strat surowców mineralnych.	Negatywna
Stosowanie Kodeksu Dobrych Praktyk Rolniczych.	Pogorszenie jakości gleb użytkowanych rolniczo.	Negatywna
Realizacja programów rolno-środowiskowych w zakresie ochrony gleb.	Pogorszenie jakości gleb użytkowanych rolniczo.	Negatywna
Rekultywacja obszarów poeksploatacyjnych	Degradacja gleb.	Negatywna
Stosowanie technologii ograniczających degradację gleb.	Degradacja gleb.	Negatywna
Likwidacja dzikich wysypisk odpadów.	Degradacja gleb.	Negatywna
Monitorowanie gleb użytkowanych rolniczo.	Pogorszenie jakości gleb użytkowanych rolniczo.	Negatywna
Uwzględnianie osuwisk oraz obszarów narażonych na ruchy masowe w aktualizowanych dokumentach planistycznych.	Degradacja gleb.	Negatywna
Uwzględnianie ochrony gleb w MPZP.	Degradacja gleb.	Negatywna
Prowadzenie szkoleń przez WODR w zakresie zapobiegania degradacji gleb.	Pogorszenie jakości gleb użytkowanych rolniczo.	Negatywna
Zwiększanie osiąganych poziomów recyklingu odpadów papieru, tw. sztucznych, szkła, metalu.	Wzrost zużycia surowców oraz zasobów naturalnych. Zwiększenie presji na środowisko. Powstawanie „dzikich wysypisk” odpadów.	Negatywna

**PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY OSTROWITE NA LATA 2019-2023**

Zadania	Potencjalna zmiana stanu środowiska w wyniku braku realizacji wyznaczonych zadań	Ocena zmiany
Zwiększanie osiąganych poziomów recyklingu odpadów budowlanych i rozbiórkowych.	Wzrost zużycia surowców oraz zasobów naturalnych. Zwiększenie presji na środowisko. Powstawanie „dzikich wysypisk” odpadów.	Negatywna
Osiąganie korzystniejszych poziomów ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania.	Wzrost zużycia surowców oraz zasobów naturalnych. Zwiększenie presji na środowisko. Powstawanie „dzikich wysypisk” odpadów.	Negatywna
Systematyczne usuwanie i unieszkodliwianie wyrobów zawierających azbest.	Powstawanie „dzikich wysypisk” odpadów.	Negatywna
Prowadzenie monitoringu składowiska odpadów.	Możliwość zanieczyszczenia środowiska wodnego oraz gleb.	Negatywna
Kontrola prowadzenia selektywnej zbiórki odpadów komunalnych.	Wzrost zużycia surowców oraz zasobów naturalnych. Zwiększenie presji na środowisko. Powstawanie „dzikich wysypisk” odpadów.	Negatywna
Kontrola instalacji przetwarzających odpady oraz podmiotów wytwarzających i gospodarujących odpadami.	Wzrost zużycia surowców oraz zasobów naturalnych. Zwiększenie presji na środowisko. Powstawanie „dzikich wysypisk” odpadów.	Negatywna
Prowadzenie akcji edukacyjno-informacyjnych zachęcających do segregowania odpadów.	Wzrost zużycia surowców oraz zasobów naturalnych. Zwiększenie presji na środowisko. Powstawanie „dzikich wysypisk” odpadów.	Negatywna
Ustanawianie nowych form ochrony przyrody.	Utrata i degradacja cennych zasobów przyrodniczych (gatunków i siedlisk).	Negatywna
Monitoring stanu gatunków i siedlisk na obszarach cennych przyrodniczo oraz przeciwdziałanie pogorszeniu się tego stanu.	Utrata i degradacja cennych zasobów przyrodniczych (gatunków i siedlisk).	Negatywna
Zalesianie nowych terenów	Zmniejszenie powierzchni lasów. Ubożenie zasobów leśnych.	Negatywna
Pielęgnowanie lasów, ochrona przez szkodnikami, monitorowanie oraz ograniczenie zagrożenia pożarowego	Pogorszenie stanu zdrowotnego (degradacja) obszarów leśnych. Zmniejszenie powierzchni lasów.	Negatywna
Prowadzenie nadzoru nad gospodarką leśną w lasach niestanowiących własności Skarbu Państwa.	Pogorszenie stanu zdrowotnego (degradacja) obszarów leśnych. Ubożenie zasobów leśnych.	Negatywna
Tworzenie oraz bieżące utrzymanie i rewitalizacja terenów zieleni urządzonej (skwerów, parków, zieleńców)	Zmniejszenie zasobów przyrodniczych obszarów zurbanizowanych.	Negatywna
Wnikliwe prowadzenie postępowań dotyczących wycinki drzew.	Zmniejszenie zasobów przyrodniczych obszarów zurbanizowanych.	Negatywna
Podnoszenie świadomości przyrodniczej społeczeństwa.	Wzrost presji antropogenicznej na zasoby przyrodnicze.	Negatywna
Dofinansowanie działalności OSP.	Wzrost negatywnego oddziaływania środowiskowego powstałego wskutek zaistnienia poważnej awarii.	Negatywna
Organizowanie szkoleń i warsztatów z zakresu postępowania w przypadku wystąpienia poważnej awarii.	Wzrost negatywnego oddziaływania środowiskowego powstałego wskutek zaistnienia poważnej awarii.	Negatywna

Źródło: opracowanie własne

Jak wynika z poprzedniej tabeli brak realizacji zadań wyznaczonych w „Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Ostrowite na lata 2019-2023” wpłynie jednoznacznie negatywnie na środowisko poprzez pogorszenie stanu wszystkich jego komponentów – wód powierzchniowych i podziemnych, powietrza, gleb, zasobów geologicznych oraz zasobów przyrodniczych.

6. PRZEWIDYWANE ZNACZĄCE ODDZIAŁYWANIA

Działania nieinwestycyjnie (kontrolne, administracyjne, edukacyjne, organizacyjne) zaplanowane do realizacji w ramach „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Ostrowite na lata 2019-2023” czyli:

- Promocja niskoemisyjnych środków transportu (w tym transportu publicznego i rowerowego);
- Promocja niskoemisyjnych paliw i źródeł grzewczych oraz działań termomodernizacyjnych;
- Informowanie społeczeństwa o szkodliwości spalania odpadów;
- Uwzględnianie w MPZP zapisów dotyczących stosowania ekologicznych systemów grzewczych w tym OZE;
- Kontrola podmiotów korzystających ze środowiska (w zakresie emisji zanieczyszczeń pyłowo-gazowych);
- Wnikliwe prowadzenie postępowań dotyczących wydawania pozwoleń na emisję gazów i pyłów;
- Kontrola gospodarstw domowych w zakresie spalania odpadów;
- Uwzględnianie w MPZP zapisów dotyczących ochrony akustycznej terenów;
- Prowadzenie pomiarów natężenia ruchu (w ramach GPR);
- Prowadzenie pomiarów emisji hałasu komunikacyjnego na terenie gminy;
- Kontrola zakładów produkcyjno-przemysłowych w zakresie emitowanego hałasu;
- Wydawanie decyzji o dopuszczalnym poziomie hałasu;
- Wnikliwe prowadzenie postępowań administracyjnych dotyczących nowych instalacji emitujących PEM;
- Uwzględnianie w MPZP zapisów dot. ochrony przed promieniowaniem elektromagnetycznym;
- Monitorowanie oraz ocena poziomów pól elektromagnetycznych;
- Kontrola przydomowych oczyszczalni ścieków oraz zbiorników bezodpływowych (wraz z częstotliwością opróżniania);
- Prowadzenie monitoringu jakości wód powierzchniowych i podziemnych;
- Udzielanie oraz weryfikacja pozwoleń wodno-prawnych;
- Kontrola podmiotów korzystających ze środowiska (w zakresie oczyszczania i wprowadzania ścieków);
- Realizacja szkoleń przez WODR dotyczących prowadzenia produkcji rolniczej na obszarach OSN;
- Udzielanie oraz weryfikacja pozwoleń wodno-prawnych;
- Monitoring jakości wody przeznaczonej do spożycia;
- Prowadzenie monitoringu składowiska odpadów;
- Prowadzenie akcji edukacyjno-informacyjnych z zakresu oszczędzania wody oraz prawidłowego postępowania ze ściekami;
- Uwzględnianie w MPZP zapisów dot. ochrony niezagospodarowanych złóż kopalin;
- Prowadzenie bieżącej kontroli w zakresie wydawanych koncesji oraz eliminacja nielegalnego ich wydobywania;
- Kontrola podmiotów korzystających ze środowiska (w zakresie wydobywania kopalin);

- Uwzględnianie w MPZP zapisów dot. ochrony gleb wysokich klas bonitacyjnych;
- Monitorowanie gleb użytkowanych rolniczo;
- Prowadzenie szkoleń przez WODR w zakresie zapobiegania degradacji gleb;
- Kontrola podmiotów i instalacji przetwarzających i wytwarzających odpady;
- Dostosowywanie funkcjonowania gminnego systemu gospodarowania odpadami komunalnymi do zmieniających się warunków ekonomicznych i prawnych poprzez podejmowanie aktów prawa miejscowego;
- Prowadzenie kontroli nad gminnym systemem gospodarowania odpadami komunalnymi (m.in. podmiotu odbierającego odpady, obowiązku selektywnego zbierania odpadów, należności z tytułu uiszczania opłaty za gospodarowania odpadami komunalnymi);
- Prowadzenie akcji edukacyjnych z zakresu prawidłowego postępowania z odpadami komunalnymi;
- Wnikliwe prowadzenie postępowań dotyczących wycinki drzew;
- Ustanawianie nowych form ochrony przyrody;
- Prowadzenie akcji edukacyjnych dotyczących ochrony przyrody;
- Monitoring stanu gatunków i siedlisk na obszarach cennych przyrodniczo oraz przeciwdziałanie pogorszeniu się tego stanu;
- Monitorowanie zagrożenia pożarowego w lasach;
- Prowadzenie nadzoru nad gospodarką leśną w lasach niestanowiących własności Skarbu Państwa;
- Prowadzenie kontroli na terenach zakładów produkcyjno-przemysłowych w zakresie minimalizacji wystąpienia poważnej awarii;
- Organizowanie szkoleń w zakresie minimalizacji wystąpienia poważnej awarii;

nie będą wywierały bezpośredniego oddziaływania środowiskowego. Ich realizacja wpłynie w sposób pośredni pozytywnie na wszystkie komponenty środowiska, a więc różnorodność biologiczną, ludzi, zwierzęta, rośliny, wodę, powietrze, powierzchnię ziemi, krajobraz, klimat, zasoby naturalne, zabytki oraz dobra materialne.

Bezpośrednie oddziaływania środowiskowe wystąpią dla działań inwestycyjnych zaplanowanych do realizacji w ramach POŚ.

Identyfikację oddziaływań środowiskowych dla poszczególnych działań inwestycyjnych uwzględnionych w „Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Ostrowite na lata 2019-2023” określono w kolejnej tabeli.

Tabela 7. Identyfikacja oddziaływań środowiskowych dla poszczególnych działań inwestycyjnych uwzględnionych w „Programie Ochrony środowiska dla Gminy Ostrowite na lata 2019-2023”

Zadanie	Pozytywne	Negatywne
Budowa/ modernizacja sieci i infrastruktury wodociągowej i kanalizacyjnej, w tym m.in.: Modernizacja oczyszczalni ścieków w m. Gostuń wraz z budową kanalizacji sanitarnej z przykanalikami w m. Sienno - poprawa gospodarki ściekowej na terenie gminy; Kanalizacja miejscowości Kosewo, dokończenie kanalizowania miejscowości Giewartów (ul. Wichlińskiego, centrum oraz w kierunku Kosewa); Rozbudowa sieci wodociągowej w miejscowościach: Lipnica, Skrzyńska, Tomiszewo, Giewartów; Spięcie sieci wodociągowej na odcinku Kosewo-Lipnica; Budowa studni głębinowej umożliwiająca zaopatrywanie w wodę nieruchomości letniskowe.	Stale, długoterminowe , pośrednie/ bezpośrednie na wodę, ludzi, zwierzęta, rośliny, zasoby naturalne.	Chwilowe, krótkoterminowe , pośrednie/ bezpośrednie na różnorodność biologiczną, ludzi, zwierzęta, rośliny, wodę, powietrze, powierzchnię ziemi, krajobraz, zasoby naturalne (etap budowy/realizacji) .
Modernizacje, przebudowy, remonty dróg oraz chodników. Budowa dróg i ścieżek rowerowych oraz pozostałej infrastruktury rowerowej.	Stale, długoterminowe , pośrednie/ bezpośrednie na powietrze, klimat, ludzi, zwierzęta, rośliny, zasoby naturalne.	Chwilowe, krótkoterminowe , pośrednie/ bezpośrednie na różnorodność biologiczną, ludzi, zwierzęta, rośliny, wodę, powietrze, powierzchnię ziemi, krajobraz, zasoby naturalne (etap budowy/realizacji) .
Modernizacja energetyczna budynków oraz montaż instalacji OZE na budynkach.	Stale, długoterminowe , pośrednie/ bezpośrednie na powietrze, klimat, ludzi, zwierzęta, rośliny, zasoby naturalne, zabytki, dobra materialne.	Chwilowe, krótkoterminowe , pośrednie/ bezpośrednie na różnorodność biologiczną, ludzi, zwierzęta, powietrze (etap budowy/realizacji) .
Konserwacja i modernizacja oświetlenia ulicznego - utrzymanie wysokich standardów oświetlenia ulicznego.	Stale, długoterminowe , pośrednie/ bezpośrednie na powietrze, klimat, ludzi, zasoby naturalne, krajobraz.	Brak
Modernizacja przemysłowych źródeł ciepła oraz modernizacja systemów do redukcji zanieczyszczeń.	Stale, długoterminowe , pośrednie/ bezpośrednie na powietrze, klimat, ludzi, zwierzęta, rośliny, zasoby naturalne.	Brak
Modernizacja infrastruktury elektroenergetycznej.	Stale, długoterminowe , pośrednie/ bezpośrednie na powietrze, klimat, ludzi, zasoby naturalne, zabytki, dobra materialne.	Brak
Konserwacja, naprawa i bieżące utrzymanie urządzeń melioracyjnych.	Stale, długoterminowe , pośrednie/ bezpośrednie na ludzi, dobra materialne, zasoby naturalne, wodę, powierzchnię ziemi.	Chwilowe, krótkoterminowe , pośrednie/ bezpośrednie na różnorodność biologiczną, zwierzęta, rośliny (etap budowy/realizacji) .
Zapewnienie drożności koryt cieków i kanałów (realizacja prac konserwacyjnych i utrzymaniowych).	Stale, długoterminowe , pośrednie/ bezpośrednie na ludzi, dobra materialne, zasoby naturalne, wodę, powierzchnię ziemi, adaptację do zmian klimatu.	Chwilowe, krótkoterminowe , pośrednie/ bezpośrednie na różnorodność biologiczną, zwierzęta, rośliny (etap budowy/realizacji) .

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY OSTROWITE NA LATA 2019-2023

Zadanie	Pozytywne	Negatywne
Remonty i bieżące utrzymanie budowli wodnych.	Stale, długoterminowe , pośrednie/ bezpośrednie na ludzi, dobra materialne, zasoby naturalne, wodę, adaptację do zmian klimatu.	Chwilowe, krótkoterminowe , pośrednie/ bezpośrednie na różnorodność biologiczną, zwierzęta, rośliny (etap budowy/realizacji).
Zwiększenie retencji obszaru gminy – tworzenie nowych zadrzewień, budowa obiektów małej retencji.	Stale, długoterminowe , pośrednie/ bezpośrednie na ludzi, dobra materialne, zasoby naturalne, wodę, adaptację do zmian klimatu.	Chwilowe, krótkoterminowe , pośrednie/ bezpośrednie na różnorodność biologiczną, zwierzęta, rośliny, gleby, powierzchnię ziemi (etap budowy/realizacji).
Realizacja „Programu działań mających na celu ograniczenie odpływu azotu ze źródeł rolniczych”.	Stale, długoterminowe , pośrednie/ bezpośrednie na wodę, ludzi, zwierzęta, rośliny, różnorodność biologiczną, zasoby naturalne.	Brak
Realizacja zadań wskazanych w pakietach rolno-środowiskowo-klimatycznych. Stosowanie Kodeksu Dobrych Praktyk Rolniczych.	Stale, długoterminowe , pośrednie/ bezpośrednie na wodę, ludzi, zwierzęta, rośliny, różnorodność biologiczną, powierzchnię ziemi, zasoby naturalne.	Brak
Rekultywacja obszarów poeksploatacyjnych.	Stale, długoterminowe , pośrednie/ bezpośrednie na wodę, ludzi, zwierzęta, rośliny, różnorodność biologiczną, powierzchnię ziemi, zasoby naturalne, dobra materialne, krajobraz.	Chwilowe, krótkoterminowe , pośrednie/ bezpośrednie na różnorodność biologiczną, zwierzęta, rośliny, wodę, powietrze, zasoby naturalne (etap budowy/realizacji).
Wykorzystywanie nowoczesnych technik wydobywczych ograniczających straty zasobów.	Stale, długoterminowe , pośrednie/ bezpośrednie na zasoby naturalne.	Brak
Realizacja prawidłowego odbioru i zagospodarowania odpadów komunalnych w sposób zapewniający osiągnięcie wymaganych poziomów recyklingu i ograniczenia składowania bioodpadów.	Stale, długoterminowe , pośrednie/ bezpośrednie na ludzi, zwierzęta, rośliny, różnorodność biologiczną, wodę, powierzchnię ziemi, zasoby naturalne, krajobraz.	Brak
Systematyczne usuwanie i unieszkodliwianie wyrobów zawierających azbest.	Stale, długoterminowe , pośrednie/ bezpośrednie na ludzi, powierzchnię ziemi, krajobraz, zabytki, dobra materialne.	Chwilowe, krótkoterminowe , pośrednie/ bezpośrednie na różnorodność biologiczną, ludzi, zwierzęta, powietrze (etap budowy/realizacji).
Utrzymanie i pielęgnacja zieleni urządzonej oraz obszarów/obiektów chronionych i o cennych wartościach przyrodniczych. Zagospodarowanie terenów zielonych.	Stale, długoterminowe , pośrednie/ bezpośrednie na powierzchnię ziemi, krajobraz, różnorodność biologiczną, zwierzęta, rośliny, ludzi, dobra materialne.	Brak

*PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY OSTROWITE NA LATA 2019-2023*

Zadanie	Pozytywne	Negatywne
Bieżąca likwidacja dzikich wysypisk odpadów oraz utrzymanie czystości na terenach publicznych.	Stale, długoterminowe , pośrednie/ bezpośrednie na powierzchnię ziemi, wodę, krajobraz, różnorodność biologiczną, zwierzęta, rośliny, ludzi, dobra materialne.	Brak
Zalesianie nowych terenów (w tym gruntów zbędnych dla rolnictwa oraz nieużytków z uwzględnieniem uwarunkowań przyrodniczo-krajobrazowych).	Stale, długoterminowe , pośrednie/ bezpośrednie na powierzchnię ziemi, wodę, krajobraz, różnorodność biologiczną, zwierzęta, rośliny, klimat, powietrze.	Brak
Pielęgnowanie lasu, czyszczenia wczesne i późne, trzebieże. Prowadzenie zabiegów ochronnych przed zwierzyną, grzybami oraz szkodliwymi owadami.	Stale, długoterminowe , pośrednie/ bezpośrednie na powierzchnię ziemi, wodę, krajobraz, różnorodność biologiczną, zwierzęta, rośliny.	Brak
Bieżące utrzymanie i dofinansowanie zakupu wyposażenia jednostek OSP.	Stale, długoterminowe , pośrednie/ bezpośrednie na powietrze, wodę, klimat, ludzi, zwierzęta, rośliny, zasoby naturalne, zabytki, dobra materialne.	Brak

Źródło: opracowanie własne

Jak wynika z poprzedniej tabeli wszystkie działania inwestycyjne uwzględnione w „Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Ostrowite na lata 2019-2023” będą oddziaływać w sposób pozytywny stały i długoterminowy na poszczególne komponenty środowiskowe. Jednak część działań takich jak:

- budowa/ modernizacja sieci i infrastruktury wodociągowej i kanalizacyjnej;
- budowa/ przebudowa/ modernizacja i remonty dróg (w tym dróg rowerowych);
- modernizacja energetyczna budynków oraz montaż instalacji OZE na budynkach;
- konserwacja, naprawa i bieżące utrzymanie urządzeń melioracyjnych;
- zapewnienie drożności koryt cieków i kanałów (realizacja prac konserwacyjnych i utrzymaniowych);
- remonty i bieżące utrzymanie budowli wodnych;
- budowa obiektów małej retencji;
- rekultywacja obszarów poeksploatacyjnych;
- usuwanie wyrobów zawierających azbest.

może oddziaływać negatywnie na środowisko. Będą to jednak oddziaływania o charakterze chwilowym i krótkoterminowym w pełni odwracalne występujące jedynie na etapie budowy/realizacji danego przedsięwzięcia.

Zadania uwzględnione w POŚ realizowane będą w zdecydowanej większości na obszarach już zurbanizowanych (przekształconych antropogenicznie), w związku z czym ich negatywne oddziaływanie na zasoby przyrodnicze (faunę, florę, różnorodność biologiczną) będzie znacznie ograniczone (nie będą powstawały nowe obszary zurbanizowane powodujące defragmentację siedlisk przyrodniczych i osłabiające integralność przyrodniczą gminy).

W kolejnej tabeli przedstawiono typowe negatywne oddziaływania środowiskowe występujące na etapie realizacji przedsięwzięć o charakterze budowlanym (budowa/rozbudowa/przebudowa infrastruktury kanalizacyjnej, wodociągowej, dróg oraz obiektów budowlanych).

Tabela 8. Typowe negatywne oddziaływania środowiskowe występujące na etapie realizacji przedsięwzięć o charakterze budowlanym (budowa/rozbudowa/przebudowa infrastruktury wod.-kan., dróg oraz obiektów budowlanych)

Element środowiska	Oddziaływanie
Wody podziemne i powierzchniowe	<p>Celem ochrony wód jest osiągnięcie celów środowiskowych dla jednolitych części wód powierzchniowych, jednolitych części wód podziemnych oraz obszarów chronionych, a także poprawa jakości wód oraz biologicznych stosunków w środowisku wodnym i na terenach podmokłych.</p> <p>Na etapie realizacji inwestycji, może teoretycznie nastąpić, przy niewłaściwie prowadzonych pracach negatywne oddziaływanie na środowisko wodne w miejscu i otoczeniu realizowanej inwestycji. W następstwie prac budowlanych nastąpić może również ingerencja w stosunki wodne w wyniku prac związanych z budową systemu odwodnienia, oddziaływanie to jednak będzie lokalne i krótkotrwałe.</p> <p>Istnieje możliwość zanieczyszczenia wód podziemnych w wyniku naruszenia nieprzepuszczalnych lub trudno przepuszczalnych warstw podczas prowadzenia prac ziemnych oraz możliwość skażenia środowiska wodno - gruntowego substancjami ropopochodnymi mogącymi przedostać się do gruntu i dalej do wód podziemnych w wyniku wycieków olejów, paliwa i innych środków chemicznych z uszkodzonych maszyn budowlanych. Na zapleczu budowy powstawać będą przede wszystkim ścieki bytowo-gospodarcze oraz ścieki technologiczne. Powstające ścieki bytowe z zaplecza budowy powinny być odprowadzane do przewoźnych sanitariatów, a następnie wywożone do oczyszczalni ścieków.</p>
Gleby i powierzchnia terenu	<p>W związku z realizacją inwestycji główne oddziaływania, jakie mogą być generowane na etapie budowy będą dotyczyć następujących aspektów:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przekształcenia rzeźby terenu, • niszczenia pokrywy glebowej na skutek używania ciężkiego sprzętu i zagęszczania profilu glebowego lub też jej całkowitego usuwania, jako warstwy gruntu nie nadającej się do posadowienia obiektów, • przemieszczania mas ziemnych, składowania, a nawet wymiany gruntów,

**PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY OSTROWITE NA LATA 2019-2023**

Element środowiska	Oddziaływanie
	<ul style="list-style-type: none"> • zanieczyszczenia fizyko-chemicznego gruntu substancjami i materiałami stosowanymi w trakcie prowadzenia prac, • zmiana stosunków wodnych: przesuszenie lub podtopienie gruntu, • możliwość zniszczenia głębiej położonych warstw geologicznych w skutek zdjęcia humusu, • narażenie wydobytej ziemi na działanie czynników atmosferycznych, • wyłączenie z eksploatacji gruntów rolnych w skutek trwałego zajęcia terenu pod projektowane inwestycje.
Powietrze	<p>Na etapie realizacji inwestycji źródłem oddziaływań w zakresie emisji pyłów i gazów mogą być:</p> <ul style="list-style-type: none"> • maszyny budowlane, • pojazdy transportujące materiały służące do budowy, • przechowywanie sypkich materiałów budowlanych, • szlifowanie i cięcie materiałów budowlanych, • prace wykończeniowe z wykorzystaniem materiałów zawierających rozpuszczalniki organiczne i inne substancje mogące przedostawać się do powietrza, • kładzenie mas bitumicznych. <p>Spośród wymienionych źródeł najistotniejszy wpływ na jakość powietrza w okresie realizacji przedsięwzięcia mają ciężkie roboty budowlane i transport materiałów sypkich.</p>
Klimat akustyczny	<p>Podczas wykonywania prac budowlanych, na obszarach sąsiadujących z terenem budowy, może lokalnie wystąpić pogorszenie klimatu akustycznego. Roboty będą obejmować wykonywanie prac ziemnych, dowóz materiałów do budowy przy użyciu sprzętu ciężkiego. Istotnym punktem podczas budowy jest transport surowców oraz materiałów, a także odpadów w okolicy placu budowy, jak również poza terenem budowy. Wykonanie prac wymaga użycia różnorodnych maszyn budowlanych takich jak koparki, spycharki, dźwigi, samochody ciężarowe itp. oraz urządzenia odznaczające się dużą mocą akustyczną takie jak szlifierki, piły itp. Wymienione operacje technologiczne i stosowane maszyny oraz urządzenia będą źródłem hałasu. Podczas budowy wytwarzany hałas będzie odznaczać się dużą zmiennością czasową jak również jego natężeniem. Rozkład czasowy emitowanego hałasu będzie dotyczył pory dnia, kiedy to będą wykonywane prace. Jednocześnie zmienność czasowa będzie uzależniona od postępów wykonywanych prac oraz harmonogramu ich wykonywania. Natężenie hałasu będzie uzależnione od rodzaju wykonywanych robot i użytkowanych urządzeń. Odczuwalne miary wytwarzanego hałasu będą również uzależnione od odległości obiektów chronionych przed hałasem od przeprowadzanych prac.</p>
Krajobraz	<p>W fazie budowy oddziaływanie na krajobraz będzie dotyczyło powstania placu budowy, tymczasowych dróg, miejsc magazynowania materiałów i odpadów. Sam plac budowy jako miejsce obniżające walory krajobrazowe będzie oddziaływać w sposób krótkotrwały i po zakończeniu robót oddziaływanie to ustąpi.</p>
Ludzie	<p>Faza realizacji wiązać się będzie głównie z zagrożeniem zdrowia i życia ludzi pracujących na terenie budowy oraz pobliskich mieszkańców. Oddziaływanie te związane będą z emisją drgań, hałasu, zanieczyszczeń powietrza. W czasie budowy emitowany będzie hałas przez maszyny budowlane. Przedłużona lub nadmierna ekspozycja na hałas może prowadzić do zaburzeń snu, podniesienia ciśnienia krwi, powodować efekty psychofizyczne i sercowo – naczyniowe, które ograniczają wydajność i prowokują rozdrażnienie. W trakcie realizacji przedsięwzięcia może dochodzić do negatywnych oddziaływań na zdrowie i życie ludzi poprzez emisję drgań i hałasu związaną z prowadzonymi pracami budowlanymi. Oddziaływanie te można zmniejszyć poprzez ograniczenie pracy urządzeń najbardziej uciążliwych w obszarach zabudowanych. Ograniczenie emisji zanieczyszczeń powietrza można osiągnąć przez jak największe skrócenie okresu składowania materiałów sypkich, które mogą ulegać pyleniu w wyniku erozji wietrznej, a także powodować znaczne ubytki składowanych na hałdach materiałów. Czynnikiem zwiększającym ryzyko zdrowotne na etapie realizacji są również emisje zanieczyszczeń do powietrza. Zanieczyszczenie powietrza będzie miało charakter nieorganizowany, o zasięgu ograniczonym do terenu budowy. Głównymi zanieczyszczeniami powietrza będą:</p>

Element środowiska	Oddziaływanie
	<ul style="list-style-type: none"> • spaliny (tlenki azotu, dwutlenek węgla, węglowodory) z silników maszyn budowlanych oraz środków transportu, • pyły na skutek prowadzonych prac ziemnych oraz ruchu pojazdów. <p>Najbardziej narażone będą osoby zamieszkałe w sąsiedztwie inwestycji. Jednakże wszelkie uciążliwości będą krótkotrwałe, a ich skutki odwracalne. Oddziaływania te będą ściśle związane z przesuwanym się frontem robót w pobliżu, którego będą największe. Przy standardowej organizacji etapu realizacji inwestycji nie przewiduje się wystąpienia negatywnych skutków w postaci trwałego pogorszenia zdrowia ludzi lub utraty życia. W trakcie realizacji przedsięwzięcia bezpośrednie zagrożenia dla ludzi mogą być również spowodowane wypadkami budowlanymi - wskutek nieprzestrzegania zasad bezpieczeństwa i higieny pracy lub w wyniku katastrofy budowlanej.</p>
Środowisko przyrodnicze	<p>Realizacja inwestycji może wywierać krótkookresowy negatywny wpływ na różnorodność biologiczną, faunę oraz florę. Faza budowy przedsięwzięć będzie odbywała się w terenie w znacznej części przekształconym antropogenicznie. W fazie tej może nastąpić m.in. likwidacja roślinności w miejscach wykonywania prac budowlanych, wycinka drzew i krzewów, płoszenie zwierząt. W zdecydowanej większości na terenach planowanych inwestycji występują gatunki częste i pospolite, typowe dla miejsc przekształconych antropogenicznie.</p> <p>Na etapie realizacji inwestycji najsilniejsze oddziaływanie będą związane z hałasem generowanym przez ciężki sprzęt budowlany. Oddziaływanie to może prowadzić do okresowego przemieszczenia się np. ptaków poza tereny przedsięwzięcia. Uciążliwości te jednak będą okresowe – ograniczone do etapu budowy, krótkotrwałe i odwracalne.</p>

Źródło: opracowanie własne

Przewidywane oddziaływanie środowiskowe prac związanych z konserwacją i bieżącym utrzymaniem cieków, kanałów, urządzeń melioracyjnych oraz budowli wodnych (na podstawie „Dobre praktyki utrzymania rzek”, WWF Polska, Warszawa, październik 2017)

1. Wykaszanie roślin z dna oraz brzegów śródlądowych wód powierzchniowych.
Bezpośrednio oddziałują na usuwaną roślinność, pośrednio – na siedliska bezkręgowców i ryb w cieku. Wykaszanie brzegów wpływa na funkcjonowanie stref buforowych i pośrednio na eutrofizację i zmęcenie wód cieku. Stopień ingerencji w środowisko zależy tu od powierzchni wykaszanej i częstotliwości prac, a także od charakteru wykaszanej roślinności i postępowania z pokosem.
2. Usuwanie roślin pływających i korzeniących się w dnie śródlądowych wód powierzchniowych.
Bezpośrednio oddziałują na usuwaną roślinność, pośrednio – na siedliska bezkręgowców i ryb w cieku. Hakowanie dna skutkuje wzruszeniem osadów dennych, zmętnieniem wody i uruchomieniem zgromadzonych w osadach biogenów.
3. Usuwanie drzew i krzewów porastających dno oraz brzegi śródlądowych wód powierzchniowych.
Prace silnie przekształcają roślinność strefy brzegowej, w której drzewa są elementem strukturotwórczym. Zwykle silnie wpływa to także na samą rzekę, zmieniając warunki jej oświetlenia, a co za tym idzie – temperatury i natlenienia wód, jak również ograniczając dostawę rumoszu drzewnego do koryta. Szczególnie inwazyjną formą prowadzenia prac w tej kategorii jest połączenie wycinki drzew lub krzewów z karczowaniem pni, gdyż powoduje ono naruszenie struktury brzegów i dna oraz likwidację naturalnych umocnień brzegów przez systemy korzeniowe drzew, niszcząc także siedliska ważne np. jako schronienia ryb.
4. Usuwanie z śródlądowych wód powierzchniowych przeszkód naturalnych oraz wynikających z działalności człowieka.
Usuwanie naturalnego rumoszu drzewnego ma silnie negatywne oddziaływanie na stan środowiska rzeczno i zróżnicowanie siedlisk, ponieważ martwe drzewa w rzece stanowią ważny element ekosystemu. Usuwanie przeszkód antropogenicznych ma charakter prośrodowiskowy.

5. Zabudowa biologiczna/zasypywanie wyrw w brzegach i dnie śródlądowych wód powierzchniowych
Mimo że jest to tylko odtwarzanie stanu brzegów, ze środowiskowego punktu widzenia działanie likwiduje podcięcia i obrywy brzegowe mające duże znaczenie dla różnorodności biologicznej, ogranicza dostawę materiału do koryta rzecznej i blokuje procesy dynamiki koryta, może więc mieć negatywne oddziaływanie środowiskowe.
6. Udrażnianie śródlądowych wód powierzchniowych przez usuwanie zatorów utrudniających swobodny przepływ wód oraz usuwanie namulów i rumoszu.
Te działania wykazują najwyższy stopień ingerencji w strukturę koryta rzecznej. Usunięcie namulów i rumoszu powoduje zmianę głębokości cieku i profilu dna, w tym likwidację przegłębień i zaburzenie układu bystrze-płoso. Usunięcie substratu dennego, stanowiącego podłoże dla szeregu procesów biologicznych, substrat dla korzenia się roślin oraz miejsce bytowania wielu organizmów, w tym bezkręgowców i ryb ma również silny, niekorzystny wpływ na warunki siedliskowe w rzece. Szczególnie niekorzystny wpływ na środowisko rzeki ma tzw. „konserwacja gruntowna” – polegająca na usuwaniu grubej warstwy osadów dennych na długich, wielokilometrowych odcinkach cieków od wielu lat nie utrzymywanych. W przypadku usuwania frakcji gruboziarnistych, działanie negatywnie wpływa na równowagę hydrodynamiczną rzeki, ponieważ pozbawia dno rzeki obrukowania (powierzchni złożonej z ziaren żwirowych) stabilizującego dno. W ślad za takim pogłębieniem idzie uruchomienie dodatkowych ilości piasku, który przez brak obrukowania jest wleczony znacznie łatwiej i w niższym biegu rzek może osadzać się w sposób niekontrolowany. Na ciekach w przeszłości uregulowanych, które podlegały procesowi spontanicznej renaturyzacji, źle zaplanowane działania z tej grupy prowadzą do zupełnego zniszczenia odtwarzających się naturalnych struktur morfologicznych takich jak odsypy brzegowe, meandrowe, śródkorytowe, a tym samym do zniweczenia szans na odtworzenie się dobrego stanu ekologicznego wód. Wydobyte osady denne składowane na brzegach pogarszają związki koryta rzeki z jej doliną, utrudniają okresowe rozlewanie się wód rzecznych przy wysokich stanach. Ponadto, mogą przyczyniać się do eutrofizacji wód, w wyniku mineralizacji i uwolnienia do środowisk zakumulowanych w nich substancji.
7. Remont lub konserwacja stanowiących własność właściciela wody a) budowli regulacyjnych oraz ubezpieczeń w obrębie tych budowli, b) urządzeń wodnych
Prace prowadzone są zwykle punktowo, w znacznych odstępach czasowych, toteż odznaczają się one niewielkim stopniem bezpośredniej ingerencji w środowisko. Wymaga to jednak indywidualnej analizy, gdyż zdarzają się przypadki szczególne. Prace z tej grupy mogą mieć istotne oddziaływanie pośrednie, związane z utrwaleniem (a niekiedy wręcz z odtwarzaniem) negatywnego wpływu na środowisko istniejących urządzeń hydrotechnicznych, w tym szczególnie zabudowy poprzecznej.
8. Rozbiórka lub modyfikacja tam bobrowych oraz zasypywanie nor bobrów w brzegach śródlądowych wód powierzchniowych.
Skutki tych prac dla ekosystemów wodnych mogą być zarówno negatywne (ograniczenie retencji i zróżnicowania siedlisk) jak pozytywne (przywrócenie przepływu w ciekach zatamowanych przez bobry). Prace te mają natomiast niewątpliwie negatywny wpływ na bobry, mogą skutkować ich przemieszczaniem się w miejsca, gdzie będą powodować większe szkody.

Podsumowanie i wnioski:

Współczesnego podejścia do utrzymywania wód nie można opierać na założeniu, że rzeka jest strukturą możliwą do zaprojektowania i utrzymania w stabilnej, nie zmieniającej się postaci. Ze względów środowiskowych i ekonomicznych utrzymywanie wód musi uwzględniać i akceptować naturalną dynamikę rzeki, odpowiednio tylko ukierunkowując tę dynamikę w miejscach, w których jej skutki byłyby sprzeczne z istotnymi interesami człowieka.

Nowym, istotnym uwarunkowaniem utrzymywania wód jest potrzeba, by przysłużyło się ono osiągnięciu celów środowiskowych dla wód – w tym dobrego ich stanu, a także celów środowiskowych dla obszarów chronionych. Utrzymywanie wód nie może trwale pogarszać ich

stanu. Uwzględniona powinna być funkcja retencyjna koryt i dolin rzecznych oraz rola ekologiczna ekosystemów wód płynących i zachodzących w nich naturalnych procesów. Wymaga to zmiany dotychczasowych praktyk realizacji prac utrzymaniowych i znacznie szerszej akceptacji dla naturalnych procesów kształtujących koryta rzeczne. Nowoczesne utrzymywanie wód polegać musi na „współpracy” z rzeką i akceptacji jej zmienności, a nie na próbach sztucznego utrzymania niezmiennego jej kształtu.

Prace utrzymaniowe wywierają często bardzo silny negatywny wpływ na biologiczne elementy oceny stanu lub potencjału ekologicznego wód oraz obszary chronione i przedmioty ochrony, skutkując długotrwałym zaburzeniem równowagi ekologicznej. Najsilniej inwazyjnymi kategoriami prac utrzymaniowych są: „Usuwanie drzew i krzewów porastających dno oraz brzegi śródlądowych wód powierzchniowych”, „Udrażnianie śródlądowych wód powierzchniowych przez usuwanie zatorów utrudniających swobodny przepływ wód oraz usuwanie namulów i rumoszu”. Wysoką inwazyjność określono także dla prac utrzymaniowych obejmujących „Usuwanie roślin pływających i korzeniących się w dnie śródlądowych wód powierzchniowych”, a także „Usuwanie ze śródlądowych wód powierzchniowych przeszkód: naturalnych”. W wymienionych sytuacjach prace powinny być obligatoryjnie poprzedzane decyzją ustalającą warunki prowadzenia robót.

Dla wszystkich kategorii prac utrzymaniowych należy prowadzić działania minimalizacyjne i wdrażać zasady dobrych praktyk co pozwoli na ograniczenie ich negatywnego oddziaływania na środowisko. Stosowanie się do tych zasad, dostosowanych do poszczególnych grup typów abiotycznych wód, pozwoli znacząco ograniczyć starty przyrodnicze związane z utrzymaniem rzek, szczególnie w obszarach chronionych oraz w terenach użytkowanych ekstensywnie i leśnych. W obszarach zabudowanych, przemysłowych i intensywnie użytkowanych rolniczo konieczna jest często większa skala i częstotliwość zabiegów utrzymaniowych, ze względu na wymogi ochrony przeciwpowodziowej. Jednak również w tych terenach możliwe jest stosowanie zasad dobrych praktyk ograniczających negatywne skutki podejmowanych działań.

Przewidywane oddziaływanie środowiskowe inwestycji związanych z budową obiektów małej retencji

Dobrze zaprojektowane przedsięwzięcia małej retencji służą zarazem ochronie jak i odtwarzaniu siedlisk przyrodniczych i gatunków wodno-błotnych, pozytywnie oddziałując na środowisko. Jednak przedsięwzięcia źle zaprojektowane albo zaprojektowane bez wystarczająco starannej analizy uwarunkowań środowiskowych, mogą również powodować zniszczenie istotnych wartości przyrodniczych. Najczęściej spotykane przykłady negatywnego oddziaływania przedsięwzięć małej retencji na środowisko i przyrodę dotyczą zwykle:

- Bezpośredniego zniszczenia cennych ekosystemów, przez ich zalanie lub zniszczenie podczas prac budowlanych. Szczególnie narażone na takie zniszczenie są te ekosystemy (siedliska przyrodnicze), które są trudniejsze do rozpoznania, a więc:
 - torfowiska alkaliczne, zasilane wypływami wód podziemnych – często występujące w dolinach rzecznych i to w miejscach „topograficznie dogodnych do spiętrzenia zbiornika wodnego”, trudne do rozpoznania przez osobę niebędącą specjalistą, a bardzo cenne przyrodniczo i stanowiące ostoje cennych gatunków (np. zwykle występują chronione gatunki mchów);
 - źródła i źródlika, tj. wszystkie miejsca naturalnego wycieku lub wysączania się wody na powierzchnię ziemi. Ze względu na walory przyrodnicze naturalnych źródeł, należałoby przyjąć, że żadne miejsca z naturalnymi wypływami wody nie mogą być niszczone;
 - łąki z występowaniem cennych gatunków roślin (np. storczyków, mieczyka, kosaćca syberyjskiego);
 - strefy brzegowe naturalnych akwenów – pasy naturalnych wahań poziomu wody, które są niekiedy zasiedlane przez wyspecjalizowane i cenne gatunki.
- Nieświadomego zniszczenia stanowisk lub siedlisk gatunków chronionych, związanych z ciekami lub ekosystemami wodno-błotnymi, albo z terenem przylegającym do lokalizacji

inwestycji. Należy zdawać sobie sprawę, że „gatunki chronione” to nie tylko gatunki powszechnie znane, jak storczyki czy rosiczka, ale także np. wszystkie torfowce, pływacze i włosieniczniki, kilka gatunków niepozornych mchów występujących dość pospolicie na mechowiskach, kilka gatunków ważek, motyli i ryb.

- Pogorszenia warunków wodnych ekosystemów wodno-błotnych przyległych do obiektu małej retencji. Ten paradoksalny efekt jest związany np. z sytuacjami, gdy projektuje się budowę progu lub zastawki, ale jednocześnie oczyszczenie i konserwację zarośniętych dotychczas rowów odwadniających ten ekosystem. Uzyskanie „efektu retencyjnego” w jednym miejscu wiąże się w taki sposób z ograniczeniem retencji gruntowej w innym miejscu.
- Zniszczenie mokradeł przez zasilenie ich „wodą o niewłaściwym pochodzeniu i charakterze”. Paradoksalnie, nawodnienie torfowiska wysokiego wodą z rzeki, nie pomoże mu, lecz go zniszczy – ten typ ekosystemu związany jest bowiem wyłącznie z zasilaniem wodą opadową. Wprowadzenie na torfowisko wysokie eutroficznych wód z szerszej zlewni uruchomi procesy negatywnej sukcesji, która zniszczy ekosystem. Podobnie, zasilenie jeziora lobeliowego lub ramienicowego wodą z rowu odwadniającego torfowisko uruchomi niekorzystny proces eutrofizacji.
- Zniszczenie naturalnych odcinków cieków, przez ich zalanie, regulację, odmulanie, pogłębianie lub inne przekształcenie. Odcinki rzek i strumieni, które zachowały naturalne cechy (np. zróżnicowania morfologię, naturalne meandry, naturalną roślinność nurtu rzeki, naturalną faunę prądolubną) nie powinny być przekształcane.
- Zmiany reżimu wodnego cieków poniżej obiektów małej retencji. Mała retencja prowadzi zwykle do „spłaszczenia” zmienności przepływów cieków – a to zjawisko paradoksalnie nie zawsze jest korzystne dla ekosystemów związanych z tym ciekami. Ograniczenie częstotliwości występowania wysokich stanów wody może pogorszyć warunki funkcjonowania i stan ekosystemów łągowych poniżej, a także unikatowych siedlisk związanych z miejscami świeżo erodowanymi; ograniczenie występowania niżówek może pogorszyć warunki funkcjonowania populacji gatunków związanych z efemerycznie odślanianymi łachami i mieliznami.
- Utrudnienia lub uniemożliwienia migracji organizmów wodnych, a tym samym przerwania ciągłości ekologicznej cieku – zwykle w wyniku budowy urządzeń piętrzących. Trzeba zdawać sobie sprawę, że ryzyko to dotyczy nie tylko „rzek łososiowych”, ale praktycznie wszystkich cieków – wszystkie gatunki ryb są do pewnego stopnia wędrownie, a oprócz ryb w ciekach występują inne organizmy wodne, które także migrują.
- Utraty wody przez parowanie. Budowa zbiornika wodnego na cieku może spowodować takie zwiększenie strat wody przez parowanie z lustra zbiornika, że ciek poniżej zaniknie lub prawie zaniknie. Taki efekt jest oczywiście zupełnie odwrotny do celów małej retencji.

Należy unikać sytuacji, w których wystąpią ww. negatywne oddziaływania przedsięwzięć małej retencji na środowisko i przyrodę, gdyż jest to sprzeczne z jego założeniami. W niektórych przypadkach pewne „straty środowiskowe” są nieuniknione dla uzyskania znacznie większych korzyści w środowisku. Na przykład zalanie fragmentu łąki trzęślicowej może być konieczne dla odtworzenia i nawodnienia większego torfowiska i kompleksu borów bagiennych. W takich przypadkach działania takie mogą być zaakceptowane, pod warunkiem świadomego postępowania zgodnie z obowiązującymi procedurami prawnymi.

Dla uniknięcia negatywnych efektów środowiskowych, konieczne jest:

- wyjątkowo skrupulatne weryfikowanie środowiskowych uwarunkowań każdego planowanego obiektu małej retencji, w tym każdorazowa inwentaryzacja przyrodnicza w terenie, w miejscu jego lokalizacji – sprawdzenie, czy nie ma ryzyka zniszczenia siedlisk bądź gatunków chronionych;
- bardzo skrupulatne przestrzeganie przepisów i procedur związanych z ocenami oddziaływania inwestycji na środowisko;
- wielokrotne, rzetelne, intensywne i wszechstronne konsultowanie i dyskusowanie założeń każdej, nawet małej inwestycji z podmiotami i osobami, które mogą spojrzeć

na nią „z innego punktu widzenia” – w tym np. z naukowcami, specjalistami w zakresie hydrologii i hydrografii cieków, specjalistami w zakresie torfowisk i ich ekologii, ichtiologami, organizacjami ekologicznymi i indywidualnymi przyrodnikami.

Trzeba liczyć się także z faktem, że skutecznie zrealizowana mała retencja może wiązać się z lokalnymi podtopieniami drzewostanów, łąk, pastwisk, utrudniającymi lub wręcz uniemożliwiającymi gospodarowanie na nich. W wyniku podtopień może wystąpić lokalne zamieranie drzewostanów, wypadanie upraw itp. Jest to jednak nieunikniony skutek faktu, że mała retencja ma przywrócić naturalne stosunki wodne w skali krajobrazu – niekiedy musi więc odwrócić skutki dawniejszych odwodnień, wykonanych przecież w celu „regulacji stosunków wodnych”, zalesienia czy ułatwienia gospodarowania. Dla uniknięcia nieoczekiwanych skutków, konieczne jest dobre przygotowanie analiz hydrologicznych w ramach operatu wodnoprawnego.

Przewidywane oddziaływanie środowiskowe rekultywacji obszarów poeksploatacyjnych

Wykonywanie rekultywacji to nie tylko sukcesywne przywracanie terenów do ponownego użytkowania, ale też zapobieganie powstawaniu nieużytków przemysłowych oraz zapobieganie szkodom mogącym powstać na skutek zjawisk erozyjnych – erozji wodnej (erozji deszczowej) i wietrznej (eolicznej). Rekultywacja, to zespół czynności polegających na przywracaniu wartości użytkowych i przyrodniczych terenom jak najbardziej zbliżonych do naturalnych poprzez: ukształtowanie rzeźby terenu, uregulowanie stosunków hydrologicznych, poprawieniu właściwości fizykochemicznych gruntów.

Kierunek rekultywacji musi być zgodny z planem zagospodarowania przestrzennego danego obszaru. Jest ustalany zgodnie z założeniami tego planu i wytycznymi przyszłego użytkownika rekultywowanego terenu. Przy opracowywaniu projektu rekultywacji na ogół jest on już wcześniej ustalony, w związku z czym trzeba dostosować cały cykl planowania i realizacji do tego ustalenia. Wybór kierunku rekultywacji, a co za tym idzie zagospodarowania danego terenu nie może być zrealizowany bez rozpoznania praw rządzących równowagą środowiska przyrodniczego oraz uchwycenia zmian w nim zachodzących pod wpływem konkretnych działań człowieka. Znane są przykłady katastrofalnego naruszenia równowagi hydrograficznej regionów w wyniku błędnych decyzji dotyczących rekultywacji i zagospodarowania terenów poeksploatacyjnych. Pamiętać należy, że wybór danego kierunku rekultywacji ogranicza w dużej mierze zakres adaptacji terenu, po ewentualnej zmianie decyzji o użytkowaniu terenu w przyszłości. Szczególnie wykonanie nasadzenia leśnego, czy konstrukcja zbiornika wodnego wymagają założenia długotrwałości użytkowania. W przeciwnym razie poniesione nakłady zostaną bezpowrotnie utracone, a ponowne dostosowanie terenu do nowych potrzeb nie mniej, a może nawet i bardziej uciążliwe.

Wieloletnie badania naukowe, doświadczenia i obserwacja zalesionych terenów zrekultywowanych, jak również współczesne opinie naukowców - leśników pozwalają stwierdzić, że występujące tu biocenozy leśne są bardziej urozmaicone i odporne na przemysłowe zanieczyszczenia środowiska, niż występujące pierwotnie monokultury sosnowe. Sukcesja roślinności odpowiada w większości siedliskom zasobniejszym niżby to wynikało z podłoża glebowego. Ze względu na dostępność żyznych wód gruntowych w wyrobiskach dla nowych upraw leśnych potencjalne możliwości produkcyjne, przy odpowiednio dobranym składzie gatunkowym, są niewątpliwie większe niż drzewostanów rosnących tu przed rozpoczęciem eksploatacji. Tereny zalesionych wyrobisk posiadają również większe walory krajobrazowe i wypoczynkowe tego dawniej monotonnego obszaru, które można wzbogacać przez zakładanie w toku rekultywacji niewielkich zbiorników wodnych, co w poprzednich warunkach nie było możliwe. Również z klimatycznego punktu widzenia tworzenie takich zbiorników (lub oczek wodnych) jest korzystne.

Oddziaływanie na środowisko wodne (w tym na cele środowiskowe zawarte w „Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry”)

Zadania przewidziane do realizacji w „Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Ostrowite na lata 2019-2023” w ramach obszarów interwencji „gospodarowanie wodami” oraz

„gospodarka wodno-ściekowa” wynikają bezpośrednio z „Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry”, a więc mają na celu osiągnięcie celów środowiskowych dla JCW znajdujących się na terenie gminy określonych w Planie.

Pozostałe zadania wyznaczone w POŚ nie dotyczą inwestycji w zakresie bezpośredniego gospodarowania zasobami wód powierzchniowych i podziemnych. Nie wpłyną również na znaczne zwiększenie poboru wód oraz produkcję ścieków, które naruszyłyby aktualny stan jakościowo-ilościowy zasobów wodnych na terenie gminy.

Dodatkowe zaopatrzenie w wodę będzie wymagane do celów bytowych i technologicznych na etapie budowy obiektów np. do wytwarzania zapraw i mieszanek betonowych. Sposób pokrycia tego zapotrzebowania i wykorzystane źródła zaopatrzenia w wodę winny być określone we właściwych projektach organizacji budowy.

Zgodnie z tabelą nr 8 zamieszczoną w niniejszej prognozie na etapie realizacji inwestycji, może teoretycznie nastąpić, przy niewłaściwie prowadzonych pracach negatywne oddziaływanie na środowisko wodne w miejscu i otoczeniu realizowanej inwestycji. Oddziaływanie te jednak będą lokalne i krótkotrwałe.

Realizacja „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Ostrowite na lata 2019-2023” sprzyjać będzie osiągnięciu celów środowiskowych przypisanych jednolitym częściom wód zlokalizowanych na omawianym terenie, o których mowa w „Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry”, który do głównych zagrożeń związanych z ryzykiem nieosiągnięcia celów środowiskowych przez JCWP zalicza: presję komunalną i przemysłową związaną z nieuporządkowanym wprowadzaniem ścieków do wód i ziemi oraz zwiększanie powierzchni terenów izolowanych (zabudową miejsko-przemysłową), jak również – izolację koryt rzek poprzez ich szczelną zabudowę. Natomiast w przypadku JCWPd takim zagrożeniem jest deponowanie odpadów przemysłowych i komunalnych, niekontrolowane zrzuty nieoczyszczonych ścieków, a także eksploatacja surowców naturalnych, która prowadzi do osiadanania terenu.

Wymienione w POŚ kierunki działań inwestycyjnych nie stanowią żadnego z ww. przedsięwzięć, które mogą stanowić zagrożenie osiągnięcia celów środowiskowych dla JCW na omawianym obszarze.

Biorąc pod uwagę z jednej strony – rodzaj i zakres zadań przewidzianych do realizacji w „Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Ostrowite na lata 2019-2023”, a z drugiej – ww. potencjalne zagrożenia dla stanu wód zlewni, w której położona jest gmina, należy stwierdzić, iż brak jest podstaw, by planowane działania zaliczyć do kategorii inwestycji, które mogą w sposób trwały i nieodwracalny wpłynąć na pogorszenie stanu ilościowo-jakościowego ekosystemów wodnych na tym obszarze.

Dodatkowo zadania określone w analizowanym dokumencie nie będą realizowane w strefach ochronnych ujęć wód podziemnych na terenie gminy. W związku z czym nie są sprzeczne z przepisami dotyczącymi stref ochronnych, ze szczególnym uwzględnieniem nakazów obowiązujących na terenach ochrony bezpośredniej oraz zakazów, ograniczeń i nakazów obowiązujących na terenach ochrony pośredniej.

Oddziaływanie na klimat

Ze „Strategicznego planu adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030” wynika, iż do roku 2030 zmiany klimatu będą miały dwojaki, pozytywny i negatywny wpływ na gospodarkę, społeczeństwo i środowisko.

Wzrost średniej temperatury powietrza będzie miał pozytywne skutki m.in. w postaci wydłużenia okresu wegetacyjnego, skrócenia okresu grzewczego oraz wydłużeniu sezonu turystycznego.

Dominujące są jednak przewidywane negatywne konsekwencje zmian klimatu. Ze zmianami klimatycznymi wiążą się niekorzystne zmiany warunków hydrologicznych. Wprawdzie roczne sumy opadów nie ulegają zasadniczym zmianom jednak ich charakter staje się bardziej losowy i nierównomierny, czego skutkiem są dłuższe okresy bezopadowe, przerywane gwałtownymi i nawalnymi opadami. Poziom wód gruntowych będzie się obniżał, co negatywnie wpłynie na różnorodność biologiczną i formy ochrony przyrody w szczególności na zbiorniki

wodne i tereny podmokłe. Zmiany będzie można zaobserwować również w porze zimowej, gdzie skróci się okres zalegania pokrywy śnieżnej i jej grubość oraz nasili się proces ewaporacji, co wpłynie na spadek zasobów wodnych kraju.

Jednocześnie efektem zmian klimatu będzie zwiększanie częstotliwości występowania ekstremalnych zjawisk pogodowych i katastrof, które będą miały istotny wpływ na obszary wrażliwe i gospodarkę kraju. Podstawowe znaczenie będą miały ulewne deszcze niosące ryzyko powodzi i podtopień lub osuwisk – głównie na obszarach górskich i wyżynnych, ale także na zboczach dolin rzecznych i na klifach wzdłuż brzegu morskiego. Coraz częściej będzie można zaobserwować silne wiatry a nawet towarzyszące im incydentalnie trąby powietrzne i wyładowania atmosferyczne, które mogą znacząco wpłynąć m.in. na budownictwo oraz infrastrukturę energetyczną i transportową.

Bezpośrednie negatywne skutki zmian klimatu to również nasilenie się zjawiska eutrofizacji wód śródlądowych i wód przybrzeża, zwiększenie zagrożenia dla życia i zdrowia w wyniku stresu termicznego i wzrostu zanieczyszczeń powietrza, większe zapotrzebowanie na energię elektryczną w porze letniej, zmniejszenie potencjału chłodniczego elektrowni czego skutkiem będzie spadek mocy produkcyjnej i wiele innych

W ramach „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Ostrowite na lata 2019-2023” realizowane będą zadania, które wpłyną w sposób bezpośredni na łagodzenie zmian klimatu i adaptację do skutków jego zmian poprzez zmniejszenie emisji oraz wzrost pochłaniania gazów cieplarnianych oraz zmniejszenie oddziaływania następstw klęsk żywiołowych takich jak powódzie, podtopienia oraz susze. Do zadań takich zaliczają się:

- modernizacja energetyczna budynków oraz montaż instalacji OZE na budynkach;
- modernizacja przemysłowych źródeł ciepła oraz modernizacja systemów do redukcji zanieczyszczeń;
- modernizacja infrastruktury elektroenergetycznej;
- konserwacja i naprawa urządzeń melioracyjnych;
- zapewnienie drożności koryt cieków i kanałów;
- remonty i bieżące utrzymanie budowli wodnych;
- budowa obiektów małej retencji;
- zalesianie nowych terenów (w tym gruntów zbędnych dla rolnictwa oraz nieużytków z uwzględnieniem uwarunkowań przyrodniczo-krajobrazowych).

Pozostałe zadania zaplanowane do realizacji w ramach Programu nie będą wywierać ani pozytywnego, ani negatywnego oddziaływania na klimat (w tym na warunki termiczne, anemometryczne i wilgotnościowe).

Oddziaływanie na krajobraz

Poza typowymi krótkoterminowymi i lokalnymi negatywnymi oddziaływaniami na krajobraz jakie zachodzą w fazie prac budowlanych „Program Ochrony Środowiska dla Gminy Ostrowite na lata 2019-2023” nie zakłada do realizacji inwestycji zmieniających i zakłócających w sposób trwały krajobraz gminy (np. polegających na budowie elektrowni wiatrowych lub wielkopowierzchniowych elektrowni wiatrowych). Wskutek realizacji POŚ nie powstaną nowe sztuczne dominanty krajobrazowe. Działania zaplanowane w Programie nie są więc sprzeczne z założeniami Europejskiej Konwencji Krajobrazowej sporządzonej we Florencji dnia 20 października 2000 r. (Dz. U. z 2006 r. Nr 14, poz. 98). Realizacja POŚ nie wpłynie negatywnie na zachowanie i utrzymanie ważnych lub charakterystycznych cech krajobrazu gminy.

Dodatkowo część zadań zaplanowanych do realizacji w ramach POŚ np. „Zwiększenie retencji obszaru gminy – tworzenie nowych zadrzewień, budowa obiektów małej retencji”, wpłynie w sposób pozytywny na krajobraz poprzez wprowadzenie nowych elementów przyrodniczych i wzrost różnorodności krajobrazowej (np. na obszarach użytkowanych rolniczo).

„Program Ochrony Środowiska dla Gminy Ostrowite na lata 2019-2023” nie określa do realizacji inwestycji polegających na budowie elektrowni wiatrowych oraz wielkopowierzchniowych wolnostojących instalacji paneli słonecznych, które mogłyby stanowić

sztuczne dominanty krajobrazowe przez co zakłócałyby naturalne walory krajobrazu. Preferowanym rozwiązaniem z zakresu OZE jest stosowanie mikroinstalacji przydomowych (energetyka rozproszona) takich jak: kolektory słoneczne, pompy ciepła, ogniwa fotowoltaiczne. Rozwiązanie to ma na celu ograniczenie możliwych negatywnych oddziaływań środowiskowych związanych z budową i funkcjonowaniem odnawialnych źródeł energii na terenie Gminy Ostrowite, przy jednoczesnym wzroście produkcji „czystej” energii i poprawie jakości powietrza oraz brakiem negatywnego wpływu na krajobraz.

Oddziaływanie na zasoby naturalne

Realizacja zadań polegających na termomodernizacji budynków, wymianie przestarzałych urządzeń grzewczych czy stosowaniu instalacji OZE wpłynie w sposób bezpośredni na ograniczenie zużycia nieodnawialnych zasobów energetycznych (surowców energetycznych) co jest jednym z głównych założeń „Polityki energetycznej Polski do 2030” oraz pakietu klimatyczno-energetycznego. Natomiast działania polegające na modernizacji i rozwoju infrastruktury wodno-kanalizacyjnej, kontroli zbiorników bezodpływowych oraz przydomowych oczyszczalni ścieków wpłyną pozytywnie na stan ilościowy i jakościowy zasobów środowiska wodnego. Realizacja POŚ wpłynie więc w sposób długotrwale pozytywny na stan ilościowy i jakościowy zasobów naturalnych. Wzrost zużycia zasobów naturalnych w stosunku do stanu sprzed realizacji Programu wystąpi jedynie w fazie realizacji/budowy przedsięwzięć (zużycie materiałów budowlanych, energii).

Oddziaływanie na dobra materialne

Zadania zaplanowane do realizacji w ramach „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Ostrowite na lata 2019-2023” wpłyną w sposób długoterminowy pozytywny pośredni i bezpośredni na dobra materialne. Poniżej przedstawiono przykładowe pozytywne oddziaływania na dobra materialne wskutek realizacji poszczególnych zadań:

- termomodernizacja budynków → wzrost wartości nieruchomości, poprawa stanu technicznego; oszczędności związane z zakupem opału;
- modernizacja i poprawa stanu dróg → pozytywny wpływ na stan techniczny pojazdów;
- realizacja prac utrzymaniowych i konserwacyjnych cieków → brak podtopień i zalewania pól uprawnych, budynków;
- rozwój sieci kanalizacyjnej i przyłączanie nowych odbiorców → wzrost wartości nieruchomości; niższe opłaty za odprowadzanie ścieków (niż w przypadku opróżniania zbiorników bezodpływowych);
- demontaż wyrobów zawierających azbest → poprawa stanu technicznego nieruchomości.

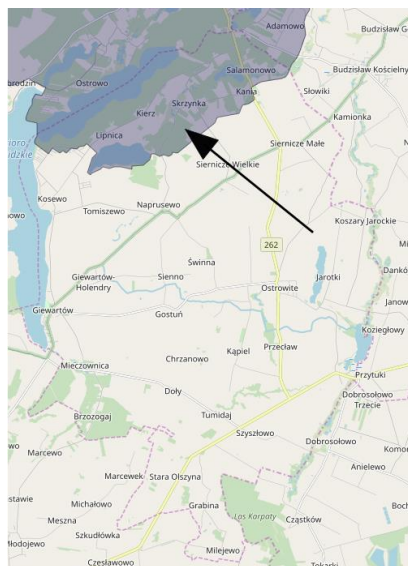
Oddziaływania na zabytki

Realizacja Programu nie wpłynie w sposób znaczący (pozytywny lub negatywny) na zabytki. Istotnym jest jednak, aby wszelkie prace realizowane w obrębie obiektów zabytkowych uzgadniane były z konserwatorem zabytków. Zadania wyznaczono w ramach POŚ nie mają na celu bezpośredniego wpływu na obiekty zabytkowe.

7. ODDZIAŁYWANIE NA FORMY OCHRONY PRZYRODY, W TYM NA CELE I PRZEDMIOT OCHRONY OBSZARÓW NATURA 2000

Przez obszar Gminy Ostrowite przebiega fragment korytarza ekologicznego KPnC-15B Pojezierze Gnieźnieńskie o randze krajowej wyznaczony przez Zakład Badania Ssaków PAN w Białowieży we współpracy z Pracownią na rzecz Wszystkich Istot.

Przebieg korytarza ekologicznego na terenie Gminy Ostrowite przedstawiono na kolejnej rycinie.

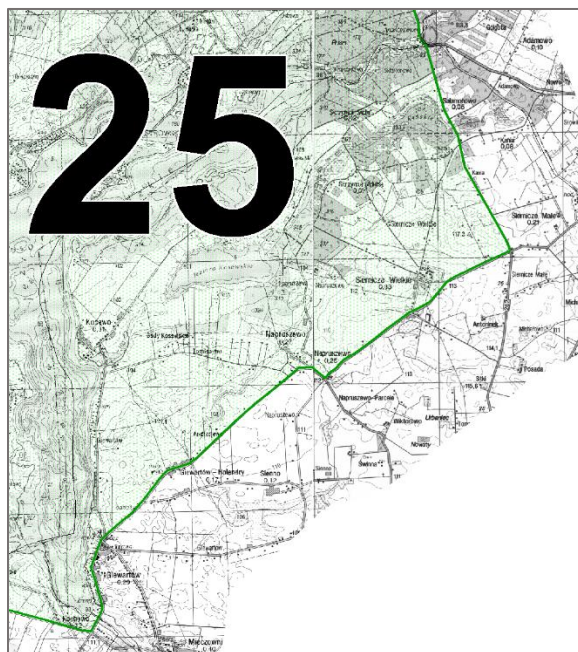

Rysunek 1. Przebieg korytarza ekologicznego na terenie Gminy Ostrowite

Źródło: <http://mapa.korytarze.pl/>

Na terenie Gminy Ostrowite zlokalizowany jest również fragment obszaru ważnego dla ptaków w okresie gniazdowania oraz migracji na terenie województwa wielkopolskiego – Jeziora Powidzkie i Skorzęcińskie (*miejsca koncentracji ptaków wodnych – głównie różnych gatunków kaczek oraz łyski – podczas wędrówek; jeziora wytypowane w Wielkopolsce jako jedno z 30 najważniejszych dla ptaków w czasie jesiennej migracji i zimowania; Jezioro Skorzęcińskie jest noclegowiskiem żurawi gromadzące co najmniej 200 os.; jedno z najważniejszych miejsc przystankowych dla tabędzi czarnodziobych w regionie*)¹.

Na kolejnej rycinie przedstawiono lokalizację wymienionego powyżej obszaru na terenie Gminy Ostrowite.

Rysunek 2. Lokalizacja na terenie Gminy Ostrowite obszaru ważnego dla ptaków w okresie gniazdowania oraz migracji na terenie województwa wielkopolskiego

Źródło: „Obszary ważne dla ptaków w okresie gniazdowania oraz migracji na terenie województwa wielkopolskiego” (Wylegała P., Kuźniak S., Dolata P., Poznań 2008)

¹ Na podstawie „Obszary ważne dla ptaków w okresie gniazdowania oraz migracji na terenie województwa wielkopolskiego” (Wylegała P., Kuźniak S., Dolata P., Poznań 2008).

Zgodnie z Centralnym Rejestrem Form Ochrony Przyrody prowadzonym przez Generalną Dyрекcję Ochrony Środowiska na terenie Gminy Ostrowite znajdują się:

- Obszar Natura 2000 Pojezierze Gnieźnieńskie (PLH 300026);
- Powidzki Park Krajobrazowy;
- Powidzko-Bieniszewski Obszar Chronionego Krajobrazu;
- Pomniki przyrody.

Obszar Natura 2000 Pojezierze Gnieźnieńskie (PLH 300026)

Obowiązującym aktem prawnym dla obszaru jest Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 kwietnia 2018 r. w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Pojezierze Gnieźnieńskie (PLH300026). Łączna powierzchnia obszaru wynosi 15 922,12 ha. Zgodnie z powyższym rozporządzeniem przedmiotami ochrony Obszaru Natura 2000 Pojezierze Gnieźnieńskie są następujące:

1) Siedliska przyrodnicze:

- 3140 Twardowodne oligo- i mezotroficzne zbiorniki z podwodnymi łakami ramienic (*Charcteria spp.*);
- 3150 Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z *Nympheion, Potamion*;
- 6210 Murawy kserotermiczne (*Festuco-Brometea* i ciepłolubne murawy z *Asplenion septentrionalis Festucion pallentis*);
- 6410 Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (*Molinion*);
- 6440 Łąki selernicowe (*Cnidion dubii*);
- 6510 Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*);
- 7140 Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z *Scheuchzerio-Caricetea*);
- 7150 Obniżenia na podłożu torfowym z roślinnością ze związku *Rhynchosporion*;
- 7210 Torfowiska nakredowe (*Cladietum marisci, Caricetum buxbaumii, Schoenetum nigricantis*);
- 9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (*Galio-Carpinetum, Tilio-Carpinetum*);
- 9190 Kwaśne dąbrowy (*Quercion robori-petraeae*);
- 91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis, Populetum albae, Alnenion glutinoso-incanae*) i olsy źródliskowe;
- 91F0 Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe (*Ficario-Ulmetum*);
- 91I0 Ciepłolubne dąbrowy (*Quercetalia pubescenti-petraeae*).

2) Gatunki roślin:

- aldrowanda pęcherzykowata *Aldrovanda vesiculosa*;
- lipiennik Loesela *Liparis loeselii*;
- selery błotne *Apium repens*;
- sierpowiec błyszczący *Drepanocladus (Hamatocaulis) vernicosus*.

3) Gatunki zwierząt inne niż ptaki:

- kumak nizinny *Bombina bombina*;
- piskorz *Misgurnus fossilis*;
- traszka grzebieniasta *Triturus cristatus (Triturus cristatus cristatus)*;
- wydra *Lutra lutra*;
- zatoczek łamliwy *Anisus vorticulus*.

Charakterystyka obszaru zgodnie ze Standardowym Formularzem Danych przedstawia się następująco:

Obszar o młodoglacjalnej rzeźbie z bogactwem form - rynny polodowcowe, morena czołowa, morena denna, równina sandrowa. W granicach obszaru Natura 2000 znajduje się region charakteryzujący się wielkim bogactwem jezior. Są wśród nich jeziora będące największymi: Jez. Powidzkie i Niedzięgiel i często także najgłębszymi w Wielkopolsce: Jez. Powidzkie, Budziszławskie. Oprócz nich

znajdują się tu jeziora następujące: Białe, Czarne, Hutka, Kamienieckie, Kosewskie, Modrze, Ostrowickie, Ostrowskie, Procyń, Rusin, Salomonowskie, Skubarczewskie, Słowikowo, Suszewskie, Wierzbiczańskie, Wilczyńskie, Wójcińskie. Przez obszar ostoi przechodzi dział wodny III rzędu rozdzielający zlewnię Noteci i Warty. Na tym obszarze biorą swe źródła rzeki: Wełna, Noteć Zachodnia, Meszna. Lasy, choć są od wieków użytkowane gospodarczo, to zachowały naturalne rysy. Przeważają drzewostany mieszane. Do najlepiej zachowanych kompleksów leśnych należą Lasy Miradzkie i Skorzęcińskie. Na szczególną uwagę zasługują najlepiej w Wielkopolsce wykształcone i zachowane fitocenozy świetlistej dąbrowy *Potentillo albae-Quercetum*. Często spotkać też można bardzo dobrze zachowane fitocenozy grądów środkowoeuropejskich *Galio silvatici-Carpinetum* i kwaśnej dąbrowy *Calamagrostio arundinaceae-Quercetum petraeae*. Na dnice jezior oraz w bezodpływowych zagłębieniach zachowały się fragmenty łągów jesionowo-olszowych *Fraxino-Alnetum* i olsów *Carici elongatae-Alnetum*. W zarastającej misie Jeziora Czarnego i Salomonowskiego wykształciły się interesujące zbiorowiska roślinności torfowiska niskiego i przejściowego. W otoczeniu jezior oraz w dolinie Noteci Zachodniej rozciągają się zróżnicowane pod względem syntaksonomicznym i florystycznym zbiorowiska łąkowe. Wśród nich licznie reprezentowane są zbiorowiska kalcyfilne i ziołoroślone.

W granicach PLH 30026 Pojezierze Gnieźnieńskie występują jeziora, w których występują najlepiej zachowane w Wielkopolsce formacje podwodnych łąk ramienicowych *Charetea* (Gąbka, Burchardt 2006). Jeziora: Niedzięgiel, Budzislawskie, Czarne są jedynymi ostojami niektórych gatunków ramienic w skali Polski a nawet Europy. Jeziora ramienicowe stanowią aż 14,3 % powierzchni Ostoi. Obszar ma ważne znaczenie dla zachowania podwodnych łąk ramienicowych w Polsce. Lasy (szczególnie kompleks Lasów Miradzkich) wchodzące w skład Ostoi cechują się także najlepiej zachowanymi w Wielkopolsce świetlistymi dąbrowami *Potentillo albae-Quercetum*. Wyróżniającym dla tego obszaru elementem szaty roślinnej są także kalcyfilne łąki o zmiennej wilgotności (trzęślicowe oraz świeże) oraz torfowiska nakredowe rozwijające się na pokładach kredy jeziornej.

Obszar Natura 2000 Pojezierze Gnieźnieńskie (PLH 300026) posiada plan zadań ochronnych ustanowiony następującymi aktami prawnymi:

- Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy z dnia 7 kwietnia 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Pojezierze Gnieźnieńskie PLH300026;
- Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy z dnia 2 września 2015 r. zmieniającym zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Pojezierze Gnieźnieńskie PLH300026.

Identyfikację istniejących zagrożeń dla przedmiotów ochrony Obszaru Natura 2000 Pojezierze Gnieźnieńskie (PLH 300026) przedstawiono w kolejnej tabeli.

Tabela 9. Zidentyfikowane istniejące zagrożenia dla przedmiotów ochrony Obszaru Natura 2000 Pojezierze Gnieźnieńskie (PLH 300026)

Przedmiot ochrony	Istniejące zagrożenia
3140 Twardowodne oligo- i mezotroficzne zbiorniki z podwodnymi łąkami ramienic	<ul style="list-style-type: none"> • Obniżanie się poziomu wód w jeziorach. • Dopływ zanieczyszczeń, w szczególności pochodzących z gospodarstw domowych, obiektów rekreacji oraz pól uprawnych przyczyniający się do wzrostu trofii wód. • Niszczenie i fragmentacja roślinności przybrzeżnej hamującej dopływ biogenów do wód. • Usuwanie roślinności ramienicowej z rejonów kąpielisk. • Zarybianie obcymi gatunkami lub nadmierny udział ryb karpiowatych.
3150 Starorzeczka i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z <i>Nympheion</i> , <i>Potamion</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Obniżanie się poziomu wód w jeziorach. • Dopływ zanieczyszczeń, w szczególności pochodzących z gospodarstw domowych, obiektów rekreacji oraz pól uprawnych przyczyniający się do wzrostu trofii wód.

*PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY OSTROWITE NA LATA 2019-2023*

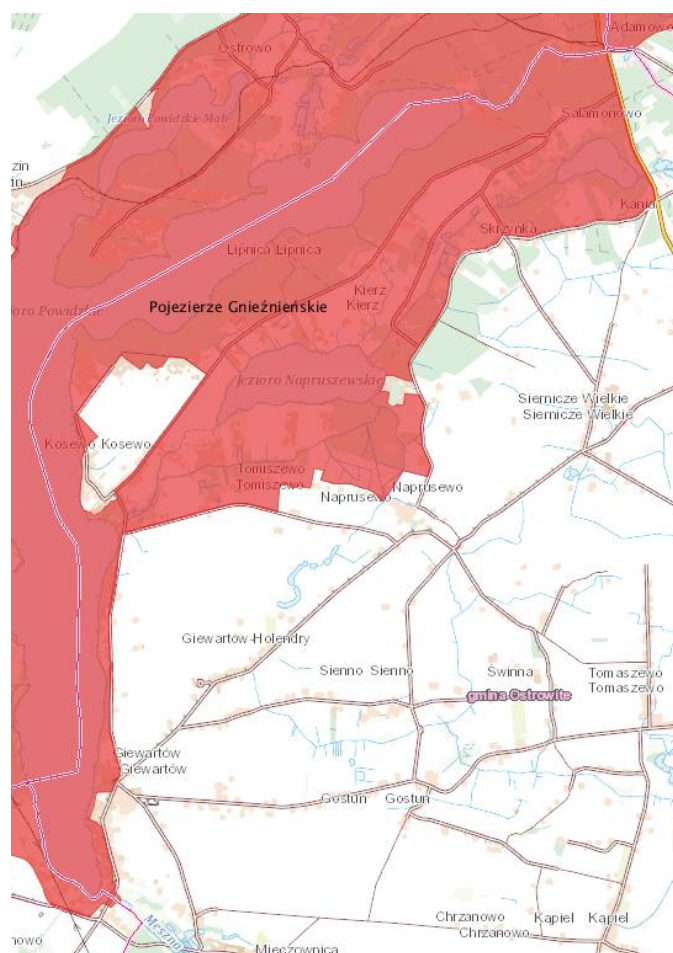
Przedmiot ochrony	Istniejące zagrożenia
	<ul style="list-style-type: none"> • Niszczenie i fragmentacja roślinności przybrzeżnej hamującej dopływ biogenów do wód. • Zarybianie obcymi gatunkami lub nadmierny udział ryb karpiowatych. • Wprowadzanie do jezior nieczyszczonych wód roztopowych i opadowych z dróg przebiegających w ich sąsiedztwie.
6210 Murawy kserotermiczne i ciepłolubne murawy	<ul style="list-style-type: none"> • Wydobywanie piasku i żwiru. • Zarastanie muraw przez gatunki niezwiązane z siedliskiem, w szczególności przez trzcinnika piaskowego, pokrzywę zwyczajną, sosnę zwyczajną i leszczynę pospolitą; Zalesianie piatów siedliska.
6410 Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe 6440 Łąki selernicowe 6510 Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie	<ul style="list-style-type: none"> • Zaniechanie koszenia skutkujące stopniowym zarastaniem łąk przez gatunki niezwiązane z siedliskiem, w szczególności przez trzcinę pospolitą, olszę czarną, brzozę brodawkowatą, kruszynę pospolitą i wierzby. • Niewłaściwe użytkowanie polegające na zbyt wczesnym, niskim lub zbyt częstym koszeniu, przenawożeniu, przeorywaniu, podsiewaniu szlachetnymi mieszkankami traw, stosowaniu biocydów, hormonów i substancji chemicznych. • Przekształcanie łąk na grunty orne lub pod zabudowę. • Obniżenie poziomu wód gruntowych; Wydeptywanie lub rozjeżdżanie siedliska.
7140 Torfowiska przejściowe i trzęsawiska 7150 Obniżenia na podłożu torfowym 7210 Torfowiska nakredowe	<ul style="list-style-type: none"> • Wahania poziomu wód skutkujące przesuszaniem albo zalewaniem siedliska. • Zarastanie torfowiska przez gatunki niezwiązane z siedliskiem, w szczególności przez trzcinę pospolitą, olszę czarną i wierzby. • Eutrofizacja siedliska. • Zabudowa w bezpośrednim sąsiedztwie torfowiska
9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny 9190 Kwaśne dąbrowy	<ul style="list-style-type: none"> • Słabe naturalne odnowienie dębu szypułkowego i dębu bezszypułkowego. • Udział w drzewostanie gatunków obcych ekologicznie, w szczególności sosny zwyczajnej i buka zwyczajnego pochodzących z dawnych nasadzeń. • Występowanie obcego gatunku inwazyjnego - niecierpka drobnokwiatowego. • Obniżenie poziomu wód gruntowych skutkujące przesuszeniem siedliska i zanikaniem gatunków diagnostycznych. • Ekspansja nitrofilnych bylin oraz trawy w szczególności bodziszka cuchnącego, świerzębka gajowego, trzcinnika piaskowego i wiechliny gajowej.
91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe i olsy źródliskowe 91F0 Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe	<ul style="list-style-type: none"> • Obniżenie się poziomu wód gruntowych skutkujące przesuszeniem siedliska. • Występowanie obcego gatunku inwazyjnego - niecierpka drobnokwiatowego. • Ekspansja nitrofilnych bylin w szczególności sadzca konopiastego, pokrzywy zwyczajnej i przytulii czepnej. • Brak odpowiedniej ilości martwego drewna. • Zamieranie wiązków oraz jesionów powodowane działaniem patogenów. • Przerzedzenie warstwy drzew skutkujące nadmiernym rozwojem krzewów lub formacji trawiastej.
91I0 Ciepłolubne dąbrowy	<ul style="list-style-type: none"> • Udział w drzewostanie gatunków obcych ekologicznie, w szczególności sosny zwyczajnej i buka zwyczajnego, pochodzących z dawnych nasadzeń. • Zbyt duże zagęszczenie drzewostanu przyczyniające się do zaniku gatunków diagnostycznych siedliska albo zbyt duże prześwietlenie warstwy drzew skutkujące nadmiernym rozwojem formacji trawiastej.

**PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY OSTROWITE NA LATA 2019-2023**

Przedmiot ochrony	Istniejące zagrożenia
	<ul style="list-style-type: none"> • Występowanie obcego gatunku inwazyjnego - niecierpka drobnokwiatowego. • Wzrastający udział gatunków nitrofilnych.
Aldrowanda pęcherzykowata	<ul style="list-style-type: none"> • Wahania poziomu wód. • Ekspansja wysokiej roślinności szuwarowej lub nitrofilnej na siedlisku gatunku.
Selery błotne	<ul style="list-style-type: none"> • Brak koszenia lub wypasu skutkujący stopniowym zarastaniem siedliska gatunku, w szczególności przez turzycę błotną, trzcinę pospolitą, olszę czarną i wierzby. • Niszczenie populacji i siedliska gatunku.
Lipiennik Loesela Sierpowiec błyszczący	<ul style="list-style-type: none"> • Wahania poziomu wód. • Zarastanie siedliska gatunku przez nitrofilne byliny oraz krzewy i drzewa. • Eutrofizacja siedliska gatunku.
Piskorz	<ul style="list-style-type: none"> • Dopływ zanieczyszczeń, w szczególności z pól uprawnych oraz gospodarstw domowych i obiektów rekreacyjnych przyczyniający się do wzrostu trofii wód. • Usuwanie mułu z dna cieków i likwidacja roślinności stanowiącej miejsce bytowania piskorza.

Źródło: Plan zadań ochronnych dla Obszaru Natura 2000 Pojezierze Gnieźnieńskie (PLH 300026)

Na kolejnej rycinie przedstawiono lokalizację Obszaru Natura 2000 Pojezierze Gnieźnieńskie (PLH 300026) na terenie Gminy Ostrowite.

**Rysunek 3. Zasięg Obszaru Natura 2000 Pojezierze Gnieźnieńskie (PLH 300026)
na terenie Gminy Ostrowite**

Źródło: www.mapy.geoportal.gov.pl

Powidzki Park Krajobrazowy

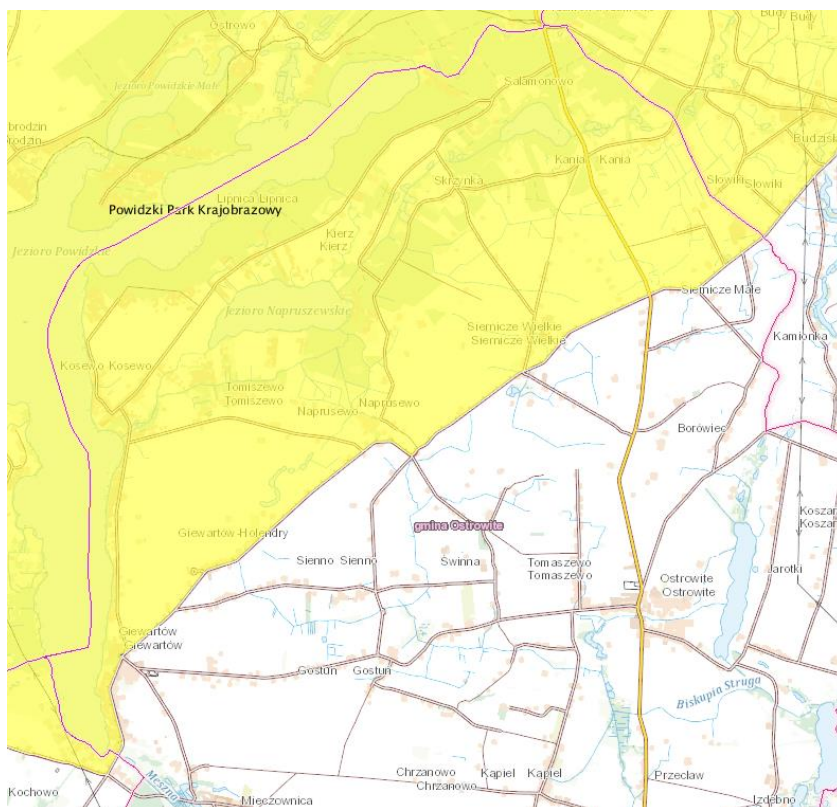
Aktualnie obowiązującym aktem prawnym dla Powidzkiego Parku Krajobrazowego jest Uchwała Nr XXIX/753/17 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 27 marca 2017 r. w sprawie Powidzkiego Parku Krajobrazowego. Park o powierzchni 24 887,21 ha zlokalizowany jest na terenie gmin: Kleczew, Ostrowite, Ostrowite, Powidz, Słupca, Wilczyn i Witkowo. Powierzchnia parku na terenie Gminy Ostrowite wynosi 3 416,85 ha, co stanowi 13,7 % jego powierzchni. Do szczególnych celów ochrony na terenie Parku należy:

- ochrona i zachowanie polodowcowego krajobrazu fragmentu Pojezierza Gnieźnieńskiego, a w szczególności – krajobrazu jezior rynnowych oraz pagórków morenowych i innych charakterystycznych form geomorfologicznych;
- zachowanie populacji rzadkich i chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów oraz ich siedlisk;
- zachowanie naturalnych ekosystemów jezior i mokradeł;
- utrzymanie walorów kulturowych.

Na terenie Powidzkiego Parku Krajobrazowego wprowadzono następujące zakazy:

- 1) realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko;
- 2) umyślnego zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk i złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności w ramach racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej, rybackiej i łowieckiej;
- 3) likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej lub zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych;
- 4) pozyskiwania do celów gospodarczych skał, w tym torfu oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu;
- 5) wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwsztormowym, przeciwpowodziowym lub przeciwsuwiskowym lub budową, odbudową, utrzymaniem, remontem lub naprawą urządzeń wodnych;
- 6) dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli zmiany te nie służą ochronie przyrody lub racjonalnej gospodarce rolnej, leśnej, wodnej lub rybackiej;
- 7) budowania nowych obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od:
 - a) linii brzegów rzek, jezior i innych naturalnych zbiorników wodnych,
 - b) zasięgu lustra wody w sztucznych zbiornikach wodnych usytuowanych na wodach płynących przy normalnym poziomie piętrzenia określonym w pozwoleniu wodnoprawnym;
- 8) likwidowania, zasypywania i przekształcania zbiorników wodnych, starorzeczy oraz obszarów wodnobłotnych;
- 9) organizowania rajdów motorowych i samochodowych;
- 10) używania łodzi motorowych i innego sprzętu motorowego na otwartych zbiornikach wodnych.

Zasięg Powidzkiego Parku Krajobrazowego na terenie Gminy Ostrowite przedstawiono na kolejnej rycinie.

Rysunek 4. Zasięg Powidzkiego Parku Krajobrazowego na terenie Gminy Ostrowite
Źródło: www.mapy.geoportal.gov.pl

Powidzko-Bieniszewski Obszar Chronionego Krajobrazu

Obszar Chronionego Krajobrazu Powidzko-Bieniszewski został wyznaczony uchwałą Nr 53 Wojewódzkiej Rady Narodowej w Koninie z dnia 29.01.1986 r. w sprawie ustalenia obszarów krajobrazu chronionego na terenie województwa konińskiego i zasad korzystania z tych obszarów (Dz. Urz. Woj. Kon. Nr 1, Poz. 2), zmienioną rozporządzeniem Nr 14 Wojewody Konińskiego z dnia 23.07.1998 r. Wymienione akty prawne utraciły moc na podstawie art. 11 ustawy z dnia 7 grudnia 2000 r. o zmianie ustawy o ochronie przyrody, jednak na podstawie art. 7 cytowanej ustawy obszar chronionego krajobrazu stał się obszarem chronionego krajobrazu w rozumieniu tej ustawy, a następnie na podstawie art. 153 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. 2018, poz. 1614 ze zm.) stał się obszarem chronionego krajobrazu w rozumieniu tej ustawy. Stąd rozpatrywany obszar nadal funkcjonuje jako forma ochrony przyrody, jednak nie obowiązują w stosunku do niego żadne zakazy z katalogu określono w art. 24 ust. 1 ustawy o ochronie przyrody.

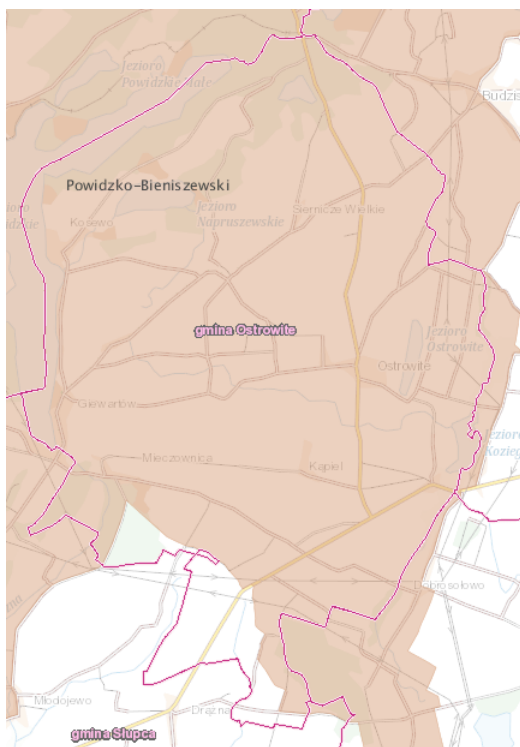
Powierzchnia Powidzko-Bieniszewskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu wynosi 46 000 ha. Charakterystyka obszaru przedstawia się następująco (zgodnie ze stroną www.konin.lasy.gov.pl):

Powidzko-Bieniszewski Obszar Chronionego Krajobrazu obejmuje południowy fragment Pojezierza Gnieźnieńskiego połączony ciągiem wzgórz moreny czołowej z resztką dawnej Puszczy Bieniszewskiej. Obszar ten łączy się z doliną Warty ciągiem wzgórz moreny czołowej przez rejon Puszczy Bieniszewskiej i dolinę Meszny ze sztucznym zbiornikiem na północ od Słupcy.

Obszar jako całość jest najważniejszym ogniwem ekologicznym systemu ochrony ze względu na największą w skali byłego województwa konińskiego koncentrację walorów przyrodniczych, krajobrazowych i rekreacyjnych. Tu znajduje się resztką dawnej Puszczy Bieniszewskiej z czterema rezerwatami przyrody. Jest to najcenniejszy pod względem morfologicznym obszar na terenie byłego woj. konińskiego, mający rzeźbę młodoglacjalną, związaną ze zlodowaczeniem bałtyckim. Wzgórza moreny czołowej ciągną się od Powidza do Konina. Osiągają wysokość do 125 m n.p.m., przy wysokościach względnych dochodzących do 20 m i spadkach terenu do 30°. Wzgórza te mają zróżnicowaną rzeźbę – od wyraźnych wałów o płaskim szczycie, po wznoszący się szereg pagórków.

Bardzo atrakcyjnymi i często spotykanymi na tym obszarze formami są rynny polodowcowe z jeziorami. Mają one strome, wysokie krawędzie (10-15 m); tworzą cały system długich, równoległych obniżeń, mających kierunek z północnego wschodu na południowy zachód i z północy na południe, kontrastujący z równie licznymi zagłębieniami bezodpływowymi moreny dennej o nieregularnych kształtach. Wzdłuż rynny powidzkiej ciągnie się wyraźny wał ozu. Największe jeziora tego obszaru to: Powidzkie, Niedzięgiel, Suszewskie, Wilczyńskie, Budzistawskie oraz Ostrowickie – w znacznej części linii brzegowej otoczone lasami. Wiele uroku mają też małe jeziorka położone w lesie, z bujnie rozwijającą się roślinnością szuwarowo – wodną (np. jeziorko koło wsi Gaj, J. Słowikowskie, J. Białe, J. Kańskie). Z Powidzko-Bieniszewskim OCHK od strony wschodniej sąsiaduje jezioro Gosławickie i Pątnowskie, stanowiące naturalne połączenie z Goplańsko-Kujawskim OCHK. Lasy towarzyszące jeziorom są przeważnie uprawami sosnowymi, rosnącymi na rozmaitych siedliskach: grądu ubogiego, boru mieszanego i rzadko grądu bogatego. Najwyższymi walorami ekologicznymi charakteryzują się lasy koło J. Niedzięgiel i J. Białego, posiadające sporo starych drzewostanów sosnowych z bogatym podrostem drzew liściastych (grab, buk, dąb, brzoza). Piękny fragment starej dąbrowy świetlistej znajduje się na wzgórzu na terenie ośrodka wypoczynkowego w okolicy Skorzęcina. Powidzko-Bieniszewski OCHK tradycyjnie wykorzystywany jest jako teren wypoczynkowy. Znajdują się tu liczne szlaki turystyczne i ośrodki wypoczynkowe.

Zasięg Powidzko-Bieniszewskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu na terenie Gminy Ostrowite przedstawiono na kolejnej rycinie.

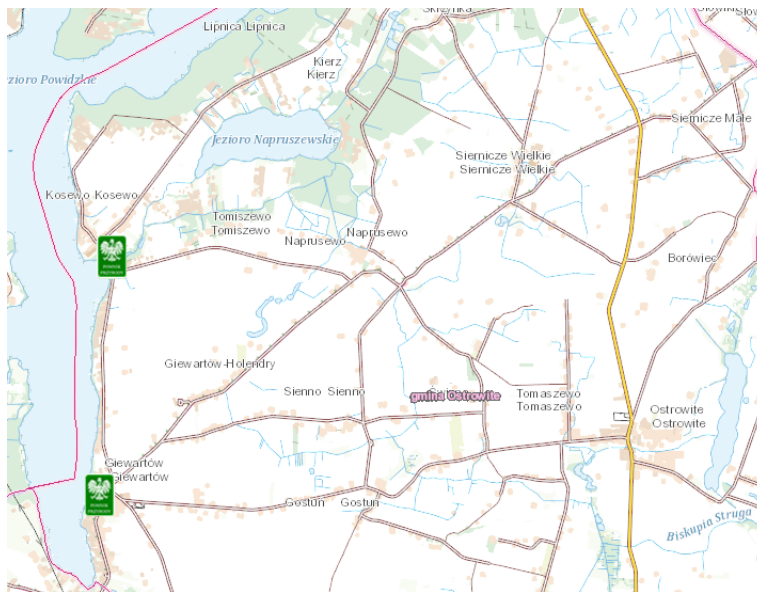
Rysunek 5. Zasięg Powidzko-Bieniszewskiego OChK na terenie Gminy Ostrowite

Źródło: www.mapy.geoportal.gov.pl

Pomniki przyrody

Zgodnie z Centralnym Rejestrem Form Ochrony Przyrody na terenie Gminy Ostrowite zlokalizowane są następujące pomniki przyrody (ich położenie przedstawiono na kolejnej rycinie):

1. Dąb szypułkowy (*Quercus robur*) – wysokość: 25 m; pierśnica: 191 cm – rośnie w parku na terenie miejscowości Kosewo – posiada suche gałęzie;
2. Dąb szypułkowy (*Quercus robur*) – wysokość: 26 m; pierśnica: 204 cm – rośnie w parku na terenie miejscowości Kosewo – posiada ubytek w pniu (brak kory);
3. Dąb szypułkowy (*Quercus robur*) – wysokość: 27 m; pierśnica: 229 cm – rośnie w parku na terenie miejscowości Giewartów – posiada suche gałęzie.

Rysunek 6. Lokalizacja pomników przyrody na terenie Gminy Ostrowite
Źródło: www.mapy.geoportal.gov.pl

Oddziaływanie na formy ochrony przyrody

Zadania uwzględnione w projekcie dokumentu realizowane będą w zdecydowanej większości na obszarach już zurbanizowanych (przekształconych antropogenicznie), w związku z czym ich negatywne oddziaływanie na zasoby przyrodnicze (faunę, florę, różnorodność biologiczną) będzie znacznie ograniczone (nie będą powstawały nowe obszary zurbanizowane powodujące defragmentację siedlisk przyrodniczych i osłabiające integralność przyrodniczą gminy).

„Program Ochrony Środowiska dla Gminy Ostrowite na lata 2019-2023” nie określa realizacji inwestycji zlokalizowanych na obszarach objętych formami ochrony przyrody na terenie gminy, które zaliczane są do przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko wymienionych w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. 2016, poz. 71). Zadania zaplanowane do realizacji w ramach „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Ostrowite na lata 2019-2023” nie będą więc znacząco oddziaływać na wyznaczone na terenie gminy formy ochrony przyrody, w tym na cele i przedmioty ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru. Wyznaczone zadania nie są sprzeczne z aktami prawnymi dotyczącymi form ochrony przyrody. W szczególności POŚ nie wyznacza do realizacji zadań, które zostały uznane za zakazane w stosunku do istniejących na terenie Gminy Ostrowite obszarów chronionych.

Potencjalne negatywne oddziaływanie na chronione gatunki roślin i zwierząt (np. takich jak Aldrowanda pęcherzykowata, Lipiennik Loesela, Sierpowiec błyszczący, Piskorz, nietoperze oraz ptaki gnieźdzące się w obiektach budowlanych takie jak: Wróbel domowy, Kawka, Jerzyk, Szpak, jaskółki) może zaistnieć w przypadku realizacji działań polegających na:

- modernizacji i bieżącym utrzymaniu urządzeń melioracyjnych;
- zapewnieniu drożności koryt cieków i kanałów;
- budowy obiektów małej retencji;
- termomodernizacji budynków.

Przed realizacją inwestycji mogących wpłynąć negatywnie na chronione gatunki roślin i zwierząt należy przeprowadzić inwentaryzację przyrodniczą obszaru/obiektu. W przypadku stwierdzenia występowania chronionych gatunków sposobem minimalizacji negatywnego oddziaływania planowanej inwestycji jest ich przeniesienie, które powinno być realizowane pod ścisłym nadzorem przyrodniczym. Działanie takie pozwoli ochronić część populacji. Najważniejsze znaczenie ma w takim przypadku wybór odpowiedniego nowego miejsca, które powinno odznaczać się podobnymi warunkami siedliskowymi. Kluczem do jak najmniejszej

ingerencji w zasoby przyrodnicze terenu jest rzetelne rozpoznanie jego elementów i odpowiednie planowanie przebiegu inwestycji, a także sposobów jej wykonania.

W ostateczności w sytuacji, gdy niemożliwe jest przeprowadzenie inwestycji w sposób minimalizujących negatywne oddziaływania na gatunki chronione, konieczne jest uzyskanie i przestrzeganie zezwolenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu na odstępstwa od zakazów w stosunku do gatunków dziko występujących zwierząt, roślin lub grzybów objętych ochroną.

8. ODDZIAŁYWANIE TRANSGRANICZNE

Realizacja ustaleń „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Ostrowite na lata 2019-2023” nie będzie powodować oddziaływań transgranicznych. Skala przedsięwzięć zaproponowanych do realizacji w ramach POŚ ma charakter lokalny i ewentualne negatywne oddziaływanie tych przedsięwzięć będzie miało zasięg miejscowy.

9. ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE I OGRANICZANIE NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO

Realizacja zaplanowanych zadań w ramach „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Ostrowite na lata 2019-2023” wpłynie na poprawę jakości i stanu poszczególnych komponentów środowiska przyrodniczego. Jednak w fazie realizacji niektórych inwestycji może dojść do chwilowych i krótkotrwałych negatywnych oddziaływań środowiskowych (dotyczy to głównie inwestycji budowlanych o charakterze liniowym).

Odpowiednie zaplanowanie i przeprowadzenie prac budowlanych pozwolą ograniczyć lub całkowicie wyeliminować negatywne oddziaływania środowiskowe. Podstawowe rozwiązania mające na celu ochronę poszczególnych komponentów środowiska jakie należy stosować na etapie prac budowlanych (realizacji przedsięwzięcia) przedstawiają się następująco:

- wyznaczenie dróg technologicznych/placu budowy w sposób zapewniający oszczędne korzystanie z terenu i minimalne przekształcanie jego powierzchni,
- przywrócenie terenu prac do stanu sprzed budowy,
- ograniczenie do minimum wycinki drzew, przenoszenie roślin w inne miejsca i realizowanie sadzeń kompensacyjnych,
- zabezpieczanie przed uszkodzeniem mechanicznym drzew, znajdujących się w strefie oddziaływania budowy,
- zaplecze budowy (magazyny, składy, bazy transportowe) w pierwszej kolejności należy lokalizować na terenach już zagospodarowanych i przekształconych, w miarę możliwości w oddaleniu od zabudowy mieszkaniowej i terenów cennych przyrodniczo,
- ograniczenie do niezbędnego minimum zajmowania terenu na obszarach leśnych i podmokłych,
- transport materiałów niezbędnych do budowy powinien odbywać się przede wszystkim w obrębie wyznaczonego pasa drogowego/placu budowy,
- na odcinkach/obszarach, gdzie prace ziemne i budowlane są prowadzone w pobliżu zbiorników wodnych, należy wprowadzić rozwiązania zabezpieczające przed zanieczyszczeniem substancjami chemicznymi pochodzącymi z budowy,
- przywiązywanie szczególnej uwagi do zabezpieczania środowiska przed skażeniem produktami ropopochodnymi z pojazdów, maszyn i urządzeń budowlanych,
- przenoszenie na nowe stanowiska płązów i gadów występujących na terenie planowanej inwestycji,

- monitorowanie budowy przez przyrodników m.in. ornitologów, ichtiologów, herpetologów, entomologów i botaników,
- zatrzymywanie robót budowlanych, w przypadku pojawienia się w strefie inwestycji zwierząt,
- harmonogram i cykl prowadzenia prac powinien być ściśle skorelowany z cyklem przyrodniczym,
- roboty budowlane w sąsiedztwie terenów objętych ochroną przed hałasem prowadzone powinny być wyłącznie w ciągu dnia,
- dążenie do tego, by wierzchnia warstwa ziemi (humus) wykorzystywana przy pracach wykończeniowych była pochodzenia lokalnego - pozwala to uniknąć wprowadzenia do danej biosfery gatunków inwazyjnych, szkodników czy patogenów,
- redukcja do minimum czasu pracy silników spalinowych urządzeń, maszyn i samochodów budowy na biegu jałowym,
- ograniczenie prędkości jazdy w obrębie placu budowy i w okolicy,
- przygotowanie placów budowy na nieprzewidziane sytuacje awaryjne i wyposażenie ich w niezbędny sprzęt potrzebny na wypadek skażeń.

W kolejnej tabeli przedstawiono przykładowe rozwiązania mające na celu zapobieganie i ograniczanie negatywnych oddziaływań na środowisko jakie powinny być zastosowane w trakcie realizacji poszczególnych rodzajów inwestycji.

Tabela 10. Rozwiązania mające na celu zapobieganie i ograniczanie negatywnych oddziaływań środowiskowych

Rodzaj inwestycji	Rozwiązania mające na celu zapobieganie i ograniczanie negatywnych oddziaływań środowiskowych
Prace w obrębie budynków (termomodernizacja, montaż instalacji OZE, demontaż azbestowych pokryć dachowych)	Przy planowaniu prac w obrębie budynków należy mieć na uwadze, iż budynki mieszkalne i inne obiekty budowlane stanowią potencjalne siedliska gatunków chronionych, w szczególności ptaków i nietoperzy. Niewłaściwie prowadzone remonty i docieplenia budynków wykonywane bez uwzględnienia potrzeb biologicznych zwierząt je zasiedlających mogą naruszać przepisy ustawy o ochronie przyrody, a także istotnie przyczyniać się do zmniejszania populacji gatunków chronionych, takich jak jerzyk <i>Apus apus</i> , pustułka <i>Falco tinnunculus</i> , mroczek późny <i>Eptesicus serotinus</i> , i in. W celu uniknięcia nieumyślnego niszczenia siedlisk gatunków chronionych należy przed przystąpieniem do prac w obrębie budynków dokonać ich obserwacji pod kątem występowania gatunków chronionych. W sytuacji stwierdzenia ich występowania należy przeprowadzić termomodernizację z uwzględnieniem potrzeb biologicznych zwierząt (dostosowanie terminu termomodernizacji budynków do okresu lęgowego, rozrodczego i hibernacji) oraz po uzyskaniu zezwolenia, o którym mowa w art. 56 ustawy o ochronie przyrody.
Modernizacja i bieżące utrzymanie urządzeń melioracyjnych	Rowy i kanały stanowią siedlisko dla wielu cennych gatunków. Prace utrzymaniowe związane z odmulaniem czy pogłębianiem prowadzą do trwałej zmiany warunków siedliskowych i zmiany składu gatunkowego ekosystemu. Zadania te należy realizować tak, aby ograniczyć wycinkę drzew, czy usuwanie roślinności wodnej. Cenne gatunki należy przenieść w miejsca o takich samych bądź zbliżonych warunkach siedliskowych. Ważnym czynnikiem jest również termin prac, który nie powinien kolidować z okresem rozrodu lokalnych populacji.
Zapewnienie drożności koryt cieków i kanałów (realizacja prac utrzymaniowych i konserwacyjnych)	Prace w korycie wiążą się z usuwaniem roślinności wodnej i nabrzeżnej, mogą także zmienić reżim hydrologiczny, co wiąże się ze zmianą warunków siedliskowych. W przypadku prac w korycie należy rzetelnie przeprowadzić ocenę oddziaływań przedsięwzięcia na obszary cenne przyrodniczo. Jeżeli w cieku występują gatunki chronione może być dodatkowo potrzebne zezwolenie odpowiedniego organu na odstępowanie od zakazów ochrony gatunkowej. Należy zachować występowanie naturalnych wysp i odsypisk, dla ochrony cennych siedlisk powinno się także zachować miejsca zastoiskowe. Linia brzegowa powinna się charakteryzować dużą różnorodnością i zmiennością. Zaleca się pozostawienie w cieku tzw. elementów siedliskowych (głazów, kamieni, pni drzew), które stanowią element niezbędny do życia gatunków zależnych od środowiska wodnego.
Budowa obiektów małej retencji	Przed przystąpieniem do prac projektowych i uszczegóławianiem rozwiązań technicznych należy zaproponować dokładną lokalizację obiektu małej retencji w oparciu o istniejące materiały fizjograficzne oraz o wizję terenową. Zalecane jest,

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY OSTROWITE NA LATA 2019-2023

Rodzaj inwestycji	Rozwiązania mające na celu zapobieganie i ograniczanie negatywnych oddziaływań środowiskowych
	<p>aby niezależnie od formalnych wymogów zawsze przeprowadzić inwentaryzację przyrodniczą w miejscu lokalizacji obiektu i na jej podstawie zweryfikować zasadność realizacji obiektu, występujące ryzyka oddziaływania na środowisko przyrodnicze (np. na gatunki chronione lub na chronione siedliska przyrodnicze), ograniczenia i wymogi środowiskowe do uwzględnienia w projektowaniu. Najistotniejszym elementem fazy budowy jest właściwa kontrola i nadzór nad prowadzonymi pracami. Szczególnie ważne jest graniczenie negatywnych oddziaływań na środowisko przyrodnicze, poprzez planowe prowadzenie robót. Generalnie roboty powinny być prowadzone przy niskim stanie wód powierzchniowych i podziemnych oraz poza okresem lęgowym ptaków/sezonem rozrodu płazów i gadów.</p> <p>Zagadnienia związane z organizacją placu budowy, np. dojazd sprzętu, powinny być przeanalizowane już na etapie weryfikacji uwarunkowań środowiskowych i oceny oddziaływania na środowisko. W przypadku prac polegających na regulacji wód oraz budowie wałów przeciwpowodziowych, a także robót melioracyjnych, odwodnień budowlanych oraz innych robót ziemnych zmieniających stosunki wodne na terenach o szczególnych wartościach przyrodniczych, na których znajdują się skupienia roślinności o dużej wartości z punktu widzenia przyrodniczego, terenach o walorach krajobrazowych i ekologicznych, terenach masowych lęgów ptactwa, występowania skupień gatunków chronionych oraz tarlisk, zimowisk, przepławek i miejsc masowej migracji ryb i innych organizmów wodnych, szczególne warunki prowadzenia robót budowlanych mogą być nałożone decyzją regionalnego dyrektora ochrony środowiska wydawaną w trybie art. 118 ustawy o ochronie przyrody. Taka decyzja (lub postanowienie stwierdzające, że nie jest ona wymagana), powinna być uzyskana przed uzyskaniem pozwolenia na budowę.</p>
<p>Budowa, modernizacja, przebudowa infrastruktury sieciowej (dróg, wodociągów i kanalizacji)</p>	<p>W przypadku budowy (przebudowy) infrastruktury liniowej podstawowym środkiem ochronnym siedlisk i gatunków cennych przyrodniczo jest ich uwzględnianie w procesie planowania i projektowania. Budowa nowej oraz modernizacja już istniejącej infrastruktury liniowej nie powinna prowadzić do podziałów obszarów cennych przyrodniczo (defragmentacji siedlisk).</p> <p>W zakresie budowy nowych odcinków infrastruktury liniowej w przypadku zadrzewień i zakrzewień znajdujących się w zasięgu robót ziemnych należy stosować zasady określone w art. 87 a ust. 1 ustawy o ochronie przyrody, a więc prace ziemne oraz inne prace wykonywane ręcznie z wykorzystaniem sprzętu mechanicznego lub urządzeń technicznych, wykonywane w obrębie korzeni, pnia lub korony drzewa lub w obrębie korzeni lub pędów krzewu należy przeprowadzać w sposób najmniej szkodzący drzewom lub krzewom, zabezpieczając je przed:</p> <ul style="list-style-type: none"> • uszkodzeniami mechanicznymi pni poprzez zastosowanie tymczasowych osłon, np. tkaniny jutowej, desek połączonych drutem lub grubych mat z trzciny lub słomy do wysokości minimalnej 2 m, • fizycznym uszkodzeniem krzewów poprzez wygrodzenie terenu ich występowania, • przesuszeniem odkrytych korzeni poprzez ograniczenie do niezbędnego minimum czasu prowadzenia głębokich wykopów oraz stosowanie słomianych mat zabezpieczających bryły korzeniowe przed przesuszeniem, • mechanicznym uszkodzeniem korzeni szkieletowych poprzez ręczne prowadzenie wykopów w strefie brył korzeniowych w obrębie rzutu korony bądź stosowanie metod bezwykopowych, przy czym prace odkrywkowe należy prowadzić w odległości minimum 1 m od pni drzew, a napotkane korzenie przyciąć na równi ze ścianą wykopu, • zanieczyszczeniem gruntu w obrębie brył korzeniowych poprzez lokalizację miejsc postoju maszyn i tymczasowego składowania materiałów budowlanych poza obrysem koron drzew, • mechanicznym uszkodzeniem gałęzi poprzez podwiązywanie gałęzi kolidujących z pracą pojazdów i maszyn wykorzystywanych w trakcie robót budowlanych. <p>W celu ograniczenia negatywnych oddziaływań w trakcie realizacji inwestycji związanych z infrastrukturą liniową należy również stosować następujące rozwiązania w zakresie:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ochrony gleb: <ul style="list-style-type: none"> • oszczędnie gospodarować terenem,

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY OSTROWITE NA LATA 2019-2023

Rodzaj inwestycji	Rozwiązania mające na celu zapobieganie i ograniczanie negatywnych oddziaływań środowiskowych
	<ul style="list-style-type: none"> • ograniczyć do niezbędnego minimum zasięg wymiany gruntów, • zorganizować zaplecze budowy w sposób zabezpieczający podłoże przed zanieczyszczeniem, • sprzęt budowlany i transportowy używany w związku z budową powinien być w dobrym stanie technicznym (bez wycieków paliwa), który po zakończeniu pracy lub w przypadku awarii należy odprowadzić na miejsce postojowe zapewniające ochronę powierzchni ziemi przed przedostaniem się zanieczyszczeń do środowiska gruntowo-wodnego, • w przypadku niekontrolowanych wycieków substancji ropopochodnych wykonawca powinien dysponować środkami do ich neutralizacji, • należy odpowiednio zdeponować i zagospodarować glebę z obszarów zajętych pod inwestycję, • po zakończeniu prac budowlanych należy uporządkować teren budowy. <p>2. Ochrony wód podziemnych i powierzchniowych:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zachować szczególną ostrożności w czasie prowadzenia prac w korytach rowów melioracyjnych i w ich rejonie, • zachować wszelkie środki ostrożności zapobiegające przedostaniu się zanieczyszczeń, zwłaszcza węglowodorów ropopochodnych, do środowiska gruntowo-wodnego (wykonawca prac powinien dysponować sprzętem i środkami do neutralizacji ewentualnych zanieczyszczeń środowiska gruntowo-wodnego np. sypkie sorbenty hydrofobowe, hydrofobowe maty sorpcyjne w arkuszach lub rollach, poduszki i rękawy sorpcyjne, biopreparaty), • powstające ścieki bytowe z zaplecza budowy powinny być odprowadzane do przewoźnych sanitariatów, a następnie wywożone do oczyszczalni. <p>3. Ochrony powietrza atmosferycznego:</p> <ul style="list-style-type: none"> • w miarę możliwości stosować materiały budowlane w postaci płynnej, • w okresie bezdeszczowym można podczas prowadzenia prac ziemnych zraszać powierzchnię terenu wodą w celu ograniczenia pylenia, • materiały sypkie transportować wywrotkami wyposażonymi w opony ograniczające pylenie, • wykorzystywać niskoemisyjne środki transportu oraz maszyny. <p>4. Ochrony klimatu akustycznego:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wykonywać prace budowlane w godzinach 6:00 - 22:00, • stosować nowoczesne maszyny wyposażone w elementy zmniejszające emisję hałasu do środowiska,
Zalesianie gruntów	<ul style="list-style-type: none"> • Każde zalesienie terenu porolnego otwartego wymaga przeprowadzenia kompleksowego rozpoznania przyrodniczego, to znaczy wykonania inwentaryzacji i waloryzacji przyrodniczej tego terenu i jego bezpośredniego otoczenia. • Zalesianie należy dostosować do lokalnych warunków siedliskowych i krajobrazowych, wykorzystując przy tym istniejące zadrzewienia i zakrzaczenia. Powinno się w tym procesie starać o pozostawienie oczek wodnych i bagienek oraz wykorzystywać wszelkie różnicowania mikrosiedliskowe w celu urozmaicenia składu gatunkowego zakładanych upraw leśnych. • Należy tworzyć wzdłuż granic: pole uprawne – las lub łąka – las ekotony, charakteryzujące się swoistym składem gatunkowym roślin, złożonym głównie z drzew sadzonych w rozluźnionej więźbie (odległości) oraz krzewów. W wyniku czego przejście między różnymi ekosystemami odbywać się będzie w sposób płynny. • Od rozpoznania siedliskowego, od planu zalesień i inwencji gospodarza zależy, czy zalesienia będą elementem stabilizującym krajobraz, chroniącym glebę i inne zasoby ochrony przyrody, czy staną się głównym instrumentem ochrony i wzbogacania różnorodności biologicznej.
Rekultywacja obszarów poeksploatacyjnych	<p>Przed przystąpieniem do rekultywacji terenu wyrobiska należy przeprowadzić kontrolę obecności gatunków chronionych zwierząt i roślin. W przypadku stwierdzenia gatunków chronionych, jeżeli nie będzie to zagrażać zdrowiu i bezpieczeństwu publicznemu, miejsca takie winno się pozostawić bez prowadzenia rekultywacji. Jeżeli jednak realizacja rekultywacji terenu jest konieczna, prace winny</p>

Rodzaj inwestycji	Rozwiązania mające na celu zapobieganie i ograniczanie negatywnych oddziaływań środowiskowych
	być prowadzone w sposób niepowodujący łamania zakazów obowiązujących względem gatunków chronionych. Jeżeli nie będzie to możliwe, przed przystąpieniem do prac należy uzyskać zezwolenie na realizację czynności zakazanych w stosunku do gatunków chronionych, wydawane na podstawie art. 56 Ustawy o ochronie przyrody.

Źródło: opracowanie własne

10. ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE

Przeprowadzając analizę wariantów poszczególnych przedsięwzięć można porównywać ze sobą następujące elementy inwestycyjne:

- warianty lokalizacji,
- warianty konstrukcyjne i technologiczne,
- warianty organizacyjne,
- wariant niezrealizowania inwestycji tzw. wariant „0”.

Inwestycje uwzględnione w „Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Ostrowite na lata 2019-2023” charakteryzują się dużym stopniem ogólności. POŚ w głównej mierze wyznacza kierunki działań jakie należy realizować w poszczególnych obszarach interwencji w celu poprawy stanu wybranych komponentów środowiska, bez określania szczegółowych rozwiązań (ram) lokalizacyjnych i technologicznych dla konkretnych zadań. W związku z czym określenie alternatywnych rozwiązań lokalizacyjnych, konstrukcyjnych i organizacyjnych dla zaplanowanych zadań w niniejszej prognozie jest niemożliwe. Szczegółowe rozwiązania alternatywne dotyczące lokalizacji, rozwiązań technologicznych i konstrukcyjnych przedstawione powinny być na poziomie każdej inwestycji na etapie przed jej realizacją w ramach procedury uzyskiwania decyzji i pozwoleń administracyjnych (np. w dokumentacji technicznej/projektowej, karcie informacyjnej, raporcie oddziaływania na środowisko).

Pewnym natomiast jest, iż rozwiązanie alternatywne polegające na braku realizacji „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Ostrowite na lata 2019-2023” wpłynie negatywnie na wszystkie komponenty środowiska, ponieważ jak wykazano w niniejszej prognozie, zadania zaplanowane do realizacji w ramach POŚ oddziaływać będą w sposób pozytywny stały i długoterminowy na poszczególne komponenty środowiskowe (zaniechanie ich realizacji pogorszy stan środowiska na terenie gminy).

11. ANALIZA SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU

Zgodnie z art. 55 ust. 5 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. 2018, poz. 2081 ze zm.) organ opracowujący projekt dokumentu jest obowiązany prowadzić monitoring skutków realizacji postanowień przyjętego dokumentu w zakresie oddziaływania na środowisko.

Niniejszy obowiązek prowadzony będzie na bieżąco przez Wójta Gminy Ostrowite poprzez prowadzenie procedur administracyjnych związanych z wydawaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach zgody na realizację przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, których realizacja wpisuje się w cele wyznaczone w „Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Ostrowite na lata 2019-2023” (m.in. poprzez szczegółową analizę raportu oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko lub karty informacyjnej przedsięwzięcia oraz przede wszystkim kontrolę przestrzegania nałożonych decyzją na inwestora obowiązków z zakresu ochrony poszczególnych komponentów środowiskowych we wszystkich fazach realizacyjnych przedsięwzięcia). Nadrzędnym celem wydawanych decyzji środowiskowych

będzie takie ukształtowanie planowanego przedsięwzięcia, aby w możliwie najmniejszym stopniu pogorszyło stan środowiska.

Monitoring skutków realizacji postanowień dokumentu obejmować będzie wszystkie komponenty środowiska, takie jak: różnorodność biologiczną, ludzi, zwierzęta, rośliny, wodę, powietrze, powierzchnię ziemi, krajobraz, klimat, zasoby naturalne, zabytki, dobra materialne.

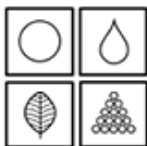
SPIS TABEL

<i>Tabela 1. Cele i zadania z zakresu ochrony środowiska ustanowione w obowiązujących dokumentach strategicznych oraz sposób ich uwzględnienia w „Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Ostrowite na lata 2019-2023”</i>	13
<i>Tabela 2. Cele środowiskowe wyznaczone w „Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry” dla JCWP w obrębie których położona jest Gmina Ostrowite</i>	26
<i>Tabela 3. Cele środowiskowe wyznaczone w „Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry” dla JCWPd w obrębie których położona jest Gmina Ostrowite</i>	28
<i>Tabela 4. Charakterystyka złóż kopalin zlokalizowanych na terenie Gminy Ostrowite</i>	30
<i>Tabela 5. Zdiagnozowane problemy dla poszczególnych obszarów interwencji w ramach przeprowadzonej analizy SWOT w „Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Ostrowite na lata 2019-2023”</i>	32
<i>Tabela 6. Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji zadań wyznaczonych w „Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Ostrowite na lata 2019-2023”</i>	34
<i>Tabela 7. Identyfikacja oddziaływań środowiskowych dla poszczególnych działań inwestycyjnych uwzględnionych w „Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Ostrowite na lata 2019-2023”</i>	40
<i>Tabela 8. Typowe negatywne oddziaływania środowiskowe występujące na etapie realizacji przedsięwzięć o charakterze budowlanym (budowa/rozbudowa/przebudowa infrastruktury wod.-kan., dróg oraz obiektów budowlanych)</i>	43
<i>Tabela 9. Zidentyfikowane istniejące zagrożenia dla przedmiotów ochrony Obszaru Natura 2000 Pojezierze Gnieźnieńskie (PLH 300026)</i>	55
<i>Tabela 10. Rozwiązania mające na celu zapobieganie i ograniczanie negatywnych oddziaływań środowiskowych</i>	63

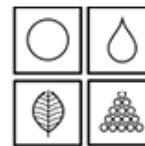
SPIS RYSUNKÓW

<i>Rysunek 1. Przebieg korytarza ekologicznego na terenie Gminy Ostrowite</i>	53
<i>Rysunek 2. Lokalizacja na terenie Gminy Ostrowite obszaru ważnego dla ptaków w okresie gniazdowania oraz migracji na terenie województwa wielkopolskiego</i>	53
<i>Rysunek 3. Zasięg Obszaru Natura 2000 Pojezierze Gnieźnieńskie (PLH 300026) na terenie Gminy Ostrowite</i>	57
<i>Rysunek 4. Zasięg Powidzkiego Parku Krajobrazowego na terenie Gminy Ostrowite</i>	59
<i>Rysunek 5. Zasięg Powidzko-Bieniszewskiego OChK na terenie Gminy Ostrowite</i>	60
<i>Rysunek 6. Lokalizacja pomników przyrody na terenie Gminy Ostrowite</i>	61

ZAŁĄCZNIK – OŚWIADCZENIE AUTORA

Dokumentacja Środowiskowa - Wojciech Pająk
Osiedle Leśne 7B/121, 62-028 Koziegłowy (k. Poznania)
www.dokumentacja-srodowiskowa.pl
e-mail: poczta@dokumentacja-srodowiskowa.pl
Tel.: 720 756 763 NIP: 6722049970 REGON: 380412946

Koziegłowy, 22.08.2019 r.

Dokumentacja Środowiskowa
Wojciech Pająk
Os. Leśne 7B/121
62-028 Koziegłowy (k. Poznania)

Oświadczenie autora prognozy oddziaływania na środowisko

Oświadczam, iż jako autor prognozy oddziaływania na środowisko „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Ostrowite na lata 2019-2023” spełniam wymagania określone w art. 74a ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. 2018, poz. 2081 ze zm.).

Z poważaniem
autor prognozy,

Dokumentacja Środowiskowa
Wojciech Pająk
Os. Leśne 7B/121, 62-028 Koziegłowy
NIP 6722049970
REGON 380412946